

IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Evalueringsrapport / Juni 2016

Maja Pilgaard

Idrættens
Analyseinstitut

IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Titel

Idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune

Forfatter

Maja Pilgaard

Øvrige bidragydere

Marie Bruun

Rekvirent

Gentofte Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Gentofte Kommune

Print

Mercoprint Digital A/S

Udgave

1. udgave, København, juni 2016

Pris

Rapporten kan bestilles i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris 150,00 kr. inklusive moms, eksklusiv forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93375-51-2

978-87-93375-52-9

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	6
Resumé	9
Gentofte kommune som hjemsted for sport og motion.....	14
En ressourcestærk kommune i vækst.....	14
Massiv oprustning af idrætsfaciliteter	16
Idrætsaktører i Gentofte Kommune	20
Gentofte Kommunes Idræts- og bevægelsespolitik 2005-16.....	31
Idrætsfaciliteter – et centralt fokus på tværs af politikens fire programmer.....	33
Program for bevægelse og motion.....	35
Program for særlige målgrupper	48
Program for eliteidræt.....	59
Program for foreningsidræt.....	70
Status blandt idrætsforeningerne i Gentofte Kommune	81
Stor trivsel blandt idrætsforeningerne i Gentofte Kommune.....	81
Samarbejde med andre aktører	83
Holdninger til idrætspolitiske temaer.....	90
De vigtigste indsatsområder i de kommende år	93
Opsummering på foreningsidrætten i Gentofte Kommune	94
Status på skolebørns deltagelse i sport og motion	96
Høj deltagelse i sport og motion.....	96
Skolebørns holdninger til samarbejde mellem skoler og foreninger.....	103
Opsummering på skolebørns deltagelse i sport og motion	109
Status på voksne borgeres deltagelse i sport og motion.....	110
Holdninger til idrætspolitiske emner.....	117
Opsummering på voksne borgeres deltagelse i sport eller motion	119
Afrunding og opmærksomhedspunkter til kommende idræts- og bevægelsespolitik.....	121
Litteraturliste	125
Bilag 1. Metode i de gennemførte undersøgelser	126
Bilag 2: Tal på foreningsmedlemmer og udvikling mellem 2006-14	130
Bilag 3: børn og voksnes brug af faciliteter	134
Bilag 4: Børns ønsker til faciliteter	139

Indledning

Denne rapport udspringer af et ønske fra Gentofte Kommune om at få evalueret kommunens Idræts- og bevægelsespolitik 2005-16. Formålet er at afdække, i hvilket omfang Gentofte Kommunes visioner om 'idræt og bevægelse til alle' er blevet indfriet. Evalueringsrapporten tegner en samlet fortælling om kommunens arbejde med at udmønte politikken. Samtidig skal rapporten skabe et afsæt for forvaltning og det politiske niveau i forhold til formuleringen af en ny politik.

Idræts- og bevægelsespolitikken har fire overordnede programmer, som i praksis overlapper hinanden:

- Bevægelse og motionsidræt
- Idræt og motion for særlige målgrupper
- Eliteidræt
- Foreningsidræt

Hvert fjerde år har kommunen fornyet mål og indsatsområder for hvert program og har gjort brug af politikken som et arbejdsredskab til at udforme tiltag i praksis.

Evalueringen vil fremhæve kvantitative og kvalitative mål samt identificere barrierer og positive elementer, som har haft afgørende betydning for målopfyldelsen.

Evalueringen besvares med afsæt i kommunens egne evalueringer og data samt indsamlet data i forbindelse med evalueringsarbejdet af både kvalitativ og kvantitativ karakter.

Rapporten har både bagudskuende og fremadskuende karakter. Således kombineres fokus på opfyldte mål (output/aktiviteter) i perioden 2005-16 med et øjebliksbillede af 1) foreningsidrættens vilkår, behov og udfordringer i kommunen anno 2016 samt 2) børn- og voksnes motions- og sportsvaner i Gentofte Kommune. Dermed sætter evalueringen fokus på udfordringer og potentialer for fremtidens idrætspolitiske arbejde i Gentofte Kommune.

Rapporten munder ud i en række overordnede fokuspunkter, som kan være relevante at arbejde videre med i den kommende idræts- og bevægelsespolitik fra 2017.

Rapportens datagrundlag

Evalueringen bygger på data af forskellig karakter, som her præsenteres kort. Bilag 1 indeholder mere detaljerede oplysninger om de enkelte delundersøgelser.

Data fra Gentofte Kommune

- Gentofte Kommune har leveret statistikark fra 2005 til 2015, som giver overblik over antal idrætsforeninger, spejderforeninger og medlemmer mellem 2004 og 2014.

- Gentofte-beretninger fra 2007-15 viser Idræt og Fritids egen beretning om aktiviteter og tiltag i året, der gik.
- Statusrapport 2009, 2012 og 2015 viser overblik over fritidslivets forhold i Gentofte Kommune.
- Liste over idrætsfaciliteter og udeområder i Gentofte Kommune (sidenhen opdateret af Facilitetsdatabasen, Idan/LOA, 2016).
- Regnskaber på idræts- og fritidsområdet 2013-2015. (Nyt økonomisystem i 2014 vanskeliggør sammenligning med tidligere).
- Selvevalueringer/opsamlinger på de ti projekter, som blev gennemført i 2010-11 i forbindelse med Gentofte Kommunes udnævnelse til breddeidrætskommune.
- Materiale om eliteidræt (Viden til gøren, Evaluering af idrætsskolerne, Trivselsundersøgelse blandt idrætslever på elitegymnasierne, Evaluering af talentudviklingsprogram, samt Evaluering af satsningsidrætterne i Gentofte Kommune (SportHouse, 2016).
- Dertil en række øvrige rapporter/materiale, som berører idrætslige forhold i Gentofte Kommune, og som på forskellig vis har fungeret som baggrundsmateriale i forbindelse med denne evaluering (Evaluering af Børn i Bevægelse, 2012; SIG's Statusrapport 2008/2009; SDU's rapport om Klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer (2015); Gentofte Kommunes idrætspolitik 2000-2007 (Jørgensen, 2009); Damvad's Slutevaluering af breddeidrætskommunerne).

Interviews med nøglepersoner

I forbindelse med evalueringsarbejdet er gennemført i alt ti interviews med aktører fra forskellige led i forvaltningen, idrætsforeninger og en aftenskole.

Forenings- og brugerundersøgelse

Samtlige idrætsforeninger, spejderforeninger og øvrige brugere af idrætsfaciliteter i Gentofte Kommune blev tilbudt at deltage i en spørgeskemaundersøgelse. Invitationerne blev sendt via e-mail adresser fra kommunens registreringslister. Øvrige brugere indbefatter skoleledere, aftenskoler, fritidsklubber, daginstitutioner mv., som kommunen har registreret som brugere af kommunale idrætsfaciliteter.

48 pct. af idrætsforeningerne (53 foreninger i alt) og 48 pct. af de øvrige brugere (15 brugere i alt) har deltaget i undersøgelsen. Se nærmere metodebeskrivelse i bilag 1.

Spørgeskemaet spørger til brug af faciliteter, samarbejdsrelationer med forskellige aktører og holdninger til idrætspolitiske emner, herunder brugen og fordeling af faciliteter, skole-reform og elite-bredde perspektiver. Idrætsforeningerne har også svaret på spørgsmål om udvikling i antal frivillige og medlemmer samt syn på fremtiden.

Undersøgelse af skolebørns motions- og sportsvaner

Samtlige folkeskoler og privatskoler i Gentofte Kommune blev inviteret og opfordret til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse med deltagelse af elever i 4.-10. klasse. Skolelærerne fik udleveret en vejledning og et link, som eleverne kunne indtaste for at besvare et spørgeskema online i løbet af en undervisningstime.

13 ud af 17 skoler har deltaget med en relativt lav svarprocent på samlet set 36 pct. af eleverne på de 13 skoler. Se nærmere metodebeskrivelse i bilag 1.

Spørgeskemaet giver svar på skoleelevernes tilbøjelighed til at dyrke sport og motion i fritiden, deres aktivitetsformer, organiseringsformer, brug af faciliteter, afstande til sport og motion samt holdninger til skoleidræt og fysisk aktivitet i skoledagen.

Undersøgelse af voksne borgeres motions- og sportsvaner

Gentofte Kommune har lavet et tilfældigt udtræk på 3.000 voksne borgere mellem 16 og 80 år bosat i kommunen. De 3.000 borgere har modtaget et brev med posten med opfordring til at deltage i en undersøgelse om deres motions- og sportsvaner, facilitetsbrug samt holdninger til spørgsmål om idrætspolitiske emner. Deltagelse foregik via et link til et online-spørgeskema. I alt har 797 borgere svarende til 27 pct. deltaget i undersøgelsen. Se nærmere metodebeskrivelse i bilag 1.

Sammenligning med andre kommuner

Data fra spørgeskemaundersøgelserne er sammenlignelige på mange spørgsmål med tilsvarende undersøgelser gennemført i en række andre kommuner. Derfor vil resultaterne i mange tilfælde blive sammenholdt med resultater fra Ballerup, Gladsaxe og Allerød kommuner, da det er de tre kommuner med sammenlignelige data, som ligger tættest på Gentofte Kommune¹.

¹ Idan har også gennemført analyser i en række andre kommuner, som dog ikke indgår i denne rapport (Hvidovre, Frederikssund, Halsnæs, Ringsted, Svendborg, Haderslev, Varde og Holstebro). Analyser fra Frederiksberg Kommune vil blive offentliggjort senere i 2016.

Resumé

En mangfoldig idrætspolitik

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik rummer fire overordnede programmer og en fælles vision, som har tegnet de seneste 12 års arbejde med at udmønte politikken. Visionen centrerer sig om mangfoldighed, hvilket i høj grad kendetegner idrætten i Gentofte Kommune. Faciliteter, foreningstilbud, private tilbud og borgernes idrætsvanemønstre afspejler alle et bredt udvalg af aktiviteter og faciliteter. Samtidig formår kommunen i høj grad at udmønte idræts- og bevægelsespolitikken meget omfattende indsatsområder på alle fire programmer.

Gentofte Kommune er på mange måder ressourcestærk og har dermed en række forudsætninger for at skabe gode vilkår for borgernes deltagelse i sport og motion.

Foreningsidrætten står også relativt stærkt, særligt i forhold til børn og unge, mens voksne og seniorer ofte finder andre organiseringsrammer for sport og motionsdeltagelse. Samlet set spiller foreningsidrætten en væsentlig rolle i Gentoftes idrætsliv, men foreningsidrætten er langt fra alene om at aktivere Gentoftes borgere i idræt og motion.

Faciliteter – og god udnyttelse – som kerneindsats

Den demografiske fremskrivning understøtter et forvarsel om udfordringer med kapaciteten. Selvom mange nye faciliteter har set dagens lys, er der stadig mange borgere om faciliteterne, og med forventning om flere borgere (især flere ældre), som bliver stadig mere idrætsaktive, vil denne udfordring blive forstærket. Samtidig er der (også i Gentofte Kommune) udsigt til færre ressourcer på området i de kommende år.

En central opgave bliver derfor at skabe bedre udnyttelse af de eksisterende rammer for idræt og bevægelse.

Program for bevægelse og motion

Dette program har haft mange ambitiøse målsætninger, og kommunen er nået i mål med mange af indsatsområderne. Faciliteter og rammer til selvorganiserede/fleksible borgere har fået en central plads i kommunen, men hidtil ser man kun en snæver brugerskare på mange af Gentoftes såkaldte 'Bevægelsesklare områder', i daglig tale BKO'erne, som er offentligt tilgængelige arealer, der inviterer til fysisk aktivitet, leg og udfoldelse.

Kommunen er afhængig af samarbejde med lokale idrætsaktører, som kan være med til at udføre og forankre de forskellige ideer og tiltag, som fødes centralt i forvaltningen. Fokus har i høj grad været på foreningsidrætten, og i nogle tilfælde på private aktører. Oplysningsforbundene bliver også nævnt i idræts- og bevægelsespolitikken, men fremstår indtil videre ikke som en central aktør eller samarbejdspartner.

Samarbejde mellem skoler, institutioner og idrætsforeninger er blevet iværksat i mange forskellige sammenhænge. Involverede foreninger og skoler giver udtryk for positive erfaringer, som med fordel kan indgå i systematiske opsamlinger til glæde for nye samarbejdsprojekter og aktører.

Program for særlige målgrupper

Dette program under idræts- og bevægelsespolitikken spænder vidt i forhold til målgrupper og går i mange tilfælde på tværs af de øvrige grene af politikken. Kommunen har efterhånden gode erfaringer og procedurer i forhold til at hjælpe handicappede og øvrige personer med særlige behov til et aktivt fritidsliv med motion og bevægelse. Indsatserne fremstår dog ikke særligt synlige, og en samlet erfaringsopsamling på eksempelvis samarbejder med foreninger om tilbud til handicappede ville give god grobund for yderligere indsatser i de kommende år.

Seniorer er på lige fod med børn, unge og yngre voksne en interessant målgruppe at rette yderligere fokus på fremadrettet. Hidtil har senioridræt fået størst fokus under afdelingen for sundhed og rehabilitering.

Program for eliteidræt

Eliteidræt har oplevet en stille revolution i Gentofte Kommune i den forgangne idrætspolitiske periode, og området får stadig større politisk opmærksomhed og opbakning. Det centrale fokus ligger på talentudvikling, som fylder mere end medaljefangst for enhver pris.

De klare politiske prioriteringer og fokus på den ikke-kommercielle del af eliten møder dog ikke entydig opbakning fra alle foreninger, som udtrykker ønske om at få allokeret flere midler direkte til klubbernes elitearbejde.

Fremadrettet bliver én af de største udfordringer på eliteidrætsområdet formentlig at finde fodfæste som etableret 'elitekommune'. Hvordan skal eliteidræt i Gentofte Kommune videreudvikle sig i fremtiden?

Program for foreningsidræt

Programmet for foreningsidræt har omhandlet mange af de klassiske udfordringer som investering i faciliteter, optimal facilitetsudnyttelse, udvikling af foreninger, fremme af samarbejde, vidensdeling og dialog.

Kommunen har gennemført aktiviteter inden for stort set alle indsatsområderne, og der er opført eller renoveret faciliteter i mange kroge af kommunen de seneste 12 år. Der er også igangsat rigtig mange samarbejder og initiativer, hvor kommunen har spillet en central rolle ved at tilbyde konsulentbistand eller agere initiativtager til forskellige udviklingstiltag. Qua de mange gennemførte aktiviteter ser foreningerne i høj grad ud til at tage imod centralt forankrede initiativer, selvom de generelt udtrykker mere lunkne holdninger på en række tilfredshedsspørgsmål.

En af kommunens centrale udfordringer er bedre kapacitetsudnyttelse og online-booking. Det ser ikke umiddelbart ud til at optage foreningsidrætten, og måske kan man her øjne et potentielt konfliktområde, i det omfang foreningerne føler, at det bliver en centralt styret proces, hvor nye procedurer og tiltag bliver presset ned over en eksisterende praksis. Her ligger et arbejde for at undgå, at en proces for bedre udnyttelse af faciliteter ender som en kamp mellem kommunen og forskellige dele af idrætten.

Foreningsidrætten i Gentofte Kommune

Analyserne tegner overordnet et meget positivt billede af foreningsidrættens tilstand i Gentofte Kommune. Foreningerne oplever større vækst end tilbagegang både i forhold til medlemmer, frivillige og ansat personale. Mange foreninger arbejder med tilbud til begyndere i forskellige aldersgrupper og tilbyder samtidig aldersrelateret træningskoncept (ATK) og talentudviklingsaktiviteter. Foreningerne udtrykker endvidere stor optimisme i forhold til fremtiden, og er generelt tilfredse med økonomien.

Samtidig forholder foreningerne sig dog kritisk især til emner, der omhandler faciliteter. Over halvdelen af alle foreningerne oplever ikke, at de får deres behov for faciliteter opfyldt. Omvendt vinder nye foreninger frem i disse år, som slet ikke benytter faciliteter.

Fremadrettet kan der være grund til at se nærmere på de små foreningers udfordringer og potentialer. De er generelt mindre optimistiske på fremtiden, indgår i mindre omfang i samarbejdsrelationer og tilbyder i mindre grad begynderidræt end større foreninger.

På tværs af foreninger og øvrige facilitetsbrugere fremhæves fokus på sociale opholdsrum og en styrket indsats for flere idrætsaktive som de mest presserende indsatsområder i de kommende år.

Skolebørns deltagelse i sport og motion

Gentofte Kommunes skolebørn på 4.-9. klassetrin ser ud til at være mere idrætsaktive end skolebørn i mange andre kommuner i Danmark. Foreningsidrætten står stærkt med et varieret udbud af aktiviteter og faciliteter, som slår igennem på Gentoftebørnenes lidt særlige aktivitetsmønster. Tennis, som er relativt populært, er et godt eksempel på, at Gentofte Kommune adskiller sig fra mange andre kommuner, men også dans, fitness og nicher som basketball, skøjteløb og skate/parkour står relativt stærkt blandt børn og unge.

Drenge og piger har meget forskellige idrætsvanemønstre, som er værd at tage med i betragtningerne, når politiske beslutninger og prioriteringer på facilitetsområdet skal træffes.

Skolebørn synes generelt godt om at gå i skole og om idrætsundervisningen. Måske lidt overraskende udtrykker de dog en vis skepsis over for nye tiltag som at få besøg af idrætsforeninger i undervisningen. Dette selvom et stort flertal foretrækker idræt i fritiden frem for idræt i skoleundervisningen. Det kan være udtryk for en generel skepsis over for forandring og det ukendte. Derfor kan inddragelse og dialog med skoleeleverne være en god strategi i arbejdet med at udvikle skoleidræt og samarbejde med foreninger, som kommunen fortsat ønsker at have fokus på.

Voksne borgeres deltagelse i sport eller motion

Gentofte Kommune er hjemsted for mange idrætsaktive borgere. Kommunens fokus på mangfoldighed slår bredt igennem med et atypisk idrætsvanemønster i forhold til mange andre kommuner. Tennis, vandsportsaktiviteter, vinterbadning, yoga er nogle af de fremtrædende nicheaktiviteter, mens det store flertal hælder til alment populære idrætsaktiviteter som løb og fitness. Naturområderne bliver godt udnyttet til voksne borgeres idrætslige

udfoldelser, men også fitnesscentre, haller/sale og svømmefaciliteter har stor betydning på facilitetsområdet. Generelt er borgerne meget tilfredse med faciliteterne – modsat foreningerne, som udtrykker større skepsis.

Borgerne er generelt ressourcestærke, og for mange vil egenbetaling formentlig ikke være en hindring for deltagelse i sport eller motion. Borgerne udtrykker i høj grad, at voksne selv bør betale for at benytte kommunale faciliteter, og at børn og unge skal prioriteres. En stor andel angiver dog samtidig, at kommunen også har til opgave at sikre gode vilkår for voksne.

Hvis kommunen får udbygget online-booking i de kommende år, giver det flere muligheder for at benytte forskellige faciliteter på mere fleksibel basis i kombination med mere rutinepræget og traditionel brug.

Opridsning af udfordringer og potentialer

Idræt og bevægelse i Gentofte Kommune er kendetegnet ved:

- Rigtig mange idrætsaktive borgere.
- Helt særlige kendetegn i idrætsvanemønstrene.
- Stærk foreningsidræt – særligt blandt børn og unge. Potentiale blandt seniorer.
- Mange privatorganiserede og selvorganiserede voksne borgere.
- Glade og tilfredse borgere.
- Mange nye faciliteter – men udnyttelse/plads i faciliteter vil fortsat være en central udfordring.
- Fremgang i foreninger – positivt syn på fremtiden.
- Positive holdninger til samarbejde.
- Program for motion og bevægelse – det mest ambitiøse med flest indsatsområder.
- Det er svært at få 'Kom og vær med'-aktiviteter til at køre i 'nicheidrætterne'.
- Program for særlige målgrupper – flest gennemførte aktiviteter, tilsyneladende succesfyldt, men ikke særlig synligt udadtil. Mangler der vidensdeling? Erfaringsopsamling?
- Program for elite – mest kontroversielle område med blandede holdninger. Samtidig stor integritet og synergi i de idrætspolitiske prioriteringer. Spiller godt sammen med eventstrategien.
- Succesfuld implementering af fokus på talentudvikling med eliteskoler og udvikling af talenter. Men hvad skal man fremadrettet? Fortsat ikke-kommercielt? Risiko for flaskehalse af talenter? Og er det et problem?
- Program for foreningsidræt. Rummer de store on-going udfordringer. Faciliteter, kapacitetsudnyttelse, foreningsudvikling. Mange samarbejder. Men stemmer kommunens initiativer om samarbejde og vidensdeling overens med foreningernes behov?

Overblik over centrale udfordringer og potentialer:

Største udfordringer <ul style="list-style-type: none">• Kapacitetsudnyttelse.• Fase 2 af elitepolitikken – flaskehalse, mange talenter – gode til at udklække dem, og hvad så?• Forening-skole-samarbejder (Vil foreninger? Skole? Elever?)• Børn og voksne adskilt (børn i forening og voksne primært udenfor). Vil voksne trække børn med sig i andre regi? Vil det blive vanskeligere at skaffe frivillige, når de frivillige er aktive i andre regi?	Største (uudnyttede) potentialer <ul style="list-style-type: none">• Senioridræt i foreningsregi?• Samarbejde med aftenskoler?• Fuld udnyttelse af faciliteter i dagtimer.• Brug af BKO'er.• Model for systematisk vidensdeling/opsamling på de mange specifikke samarbejder.• Tilsyneladende gode erfaringer med forening/skole-samarbejde. Kan det udbredes?
Største styrker <ul style="list-style-type: none">• Ressourcestærke borgere, foreninger, forvaltning.• Foreningsliv i fremgang – ser positivt på fremtiden.• Idrætsaktive borgere.• Mangfoldigt udbud af faciliteter og foreninger samt kommercielle tilbud.• Succes med §17 stk. 4 udvalg – generelt gode erfaringer med specifikke samarbejder blandt dem, der har været involveret.	Største trusler/svagheder <ul style="list-style-type: none">• Internt forventningspres – bevare et fortsat højt niveau efter en årække med mange midler.• Risiko for udhuling, udbrændthed? Høje ambitioner, kan man bevare fodfæstet? Kan man håndtere 'lugten af guld'?• 'De gode dage er ovre' Selv Gentofte skal spare fremadrettet.• Øget befolkningstæthed – fuldt udbygget kommune. Overbelastning?

Gentofte kommune som hjemsted for sport og motion

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik rummer fire overordnede programmer og en fælles vision, som har tegnet de seneste 12 års arbejde med at udmønte politikken (se tabel 1).

Tabel 1: Gentofte Kommunes Idræts- og bevægelsespolitik 2005-16

Overordnet vision:			
<ul style="list-style-type: none">• Styrke rammerne for alsidige og mangfoldige idræts- og bevægelsestilbud• Et mangfoldigt idrætsmiljø med gode faciliteter og vilkår• Give alle borgere i alle aldersgrupper muligheder for at iværksætte og deltage i aktiviteter• Motivere og inspirere borgerne og institutionerne til bevægelse som en integreret del af hverdagen (formuleret fra 2009)			
Politikkens fire programmer og målsætninger:			
Bevægelse og motion	Idræt og motion for særlige målgrupper	Eliteidræt	Foreningsidræt

Kilde: Idræts- og bevægelsespolitik for Gentofte Kommune, 2005, 2009 og 2013.

Med politikken har Gentofte Kommune haft store ambitioner om at skabe gode rammer og vilkår for bevægelse og motion for alle borgere i kommunen. Visionerne spænder over fire grene, der rummer hele spektret fra bredde til elite, fra foreningsidræt til selvorganiserede motionister, fra børn til ældre borgere, fra raske til svage og handicappede.

Et blik på Gentofte Kommunes centrale karakteristika, demografi og nøgletal giver indtryk af en meget ressourcestærk kommune, som har gode forudsætninger for at skabe gode rammer og vilkår for et mangfoldigt idræts- og bevægelsesliv for borgerne i kommunen.

En ressourcestærk kommune i vækst

Gentofte Kommune rummer 75.474 borgere (Danmarks Statistik 2015K4). Det er en kommune i vækst, og til forskel fra mange andre kommuner, som i disse år oplever en øget andel af ældre borgere, forventes vækst blandt både yngre og ældre borgergrupper i de kommende år. Dog ser aldersgruppen 65 år+ ud til at vokse i størst omfang, mens fremskrivningerne spår et lille fald i 40-54-års gruppen samt i 6-15-års gruppen.

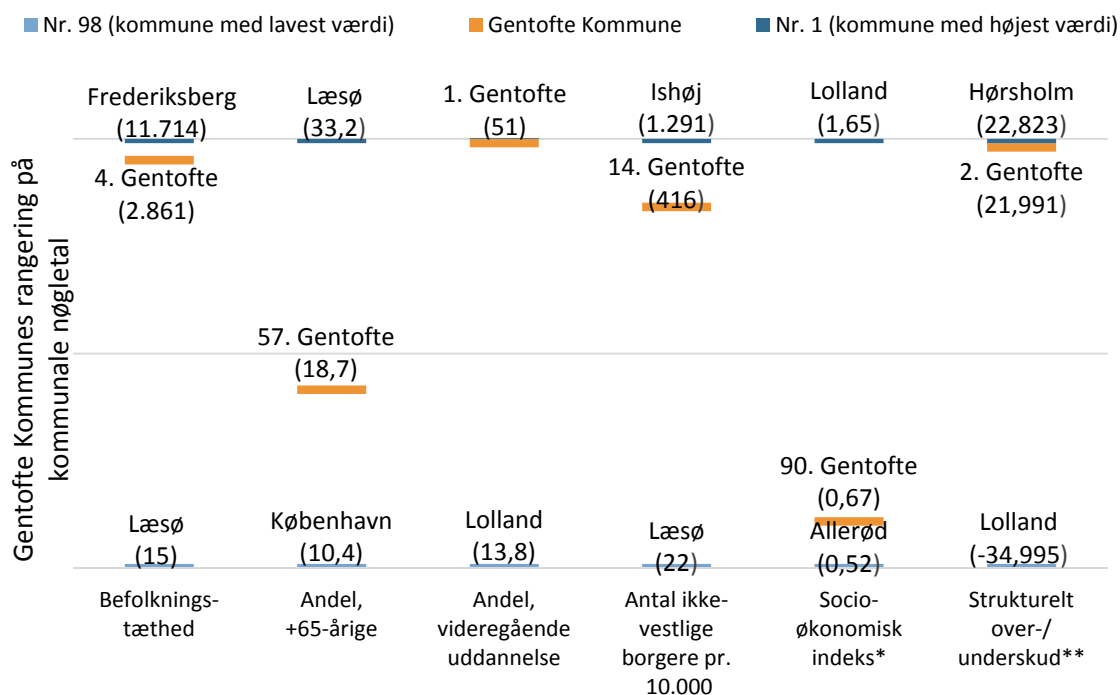
Arealmæssigt spreder kommunen sig over beskedne 25,54 km² og er dermed Danmarks fjerde mest befolkningstætte kommune. Befolkningstætheden vil stige yderligere i de kommende år. 21,7 pct. af kommunens areal er afsat til rekreation/fritidsformål, og da kommunen er fuldt udbygget, vil mulighederne for udvidelse af arealer og faciliteter til sport og motion være begrænsede fremover. Ønsker flere borgere at dyrke motion og bevægelse i fremtiden, vil det i høj grad handle om at udnytte eksisterende muligheder.

På en række centrale fronter udmærker Gentofte Kommune sig som en ressourcestærk kommune med mange højtuddannede borgere (hele 51 pct. og landets højeste andel), et højt indtægtsgrundlag blandt borgerne, lav forekomst af borgere på overførselsindkomst

(det såkaldte socioøkonomiske indeks) samt et stort plus på kommunens strukturelle over-/underskud (se figur 1).

Især uddannelse spiller en markant rolle for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion, hvorfor kommunen umiddelbart kan forventes at have en meget høj – om ikke den højeste – idrætsdeltagelse i Danmark.

Figur 1: Gentofte Kommune scorer højt på en række centrale kommunale nøgletal

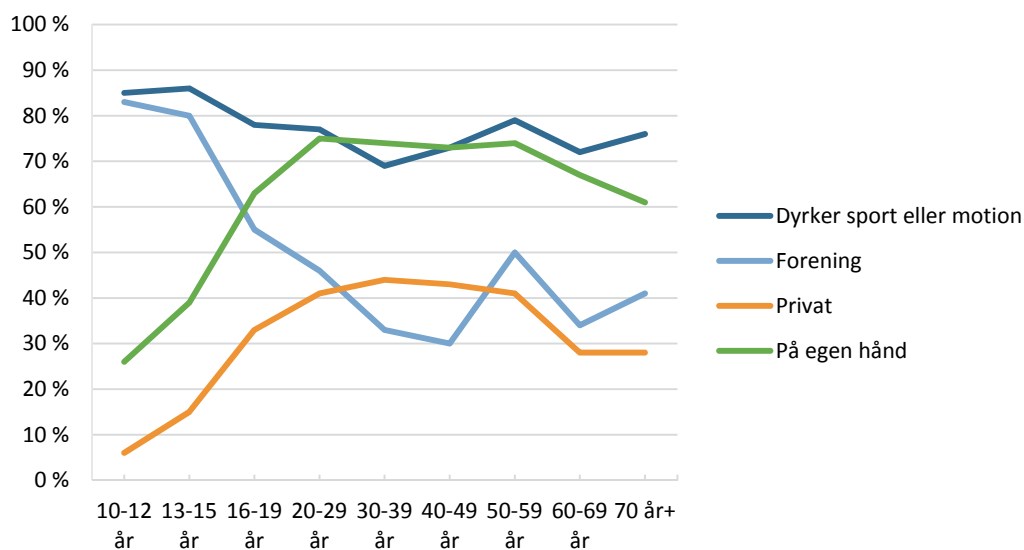
Figuren viser Gentofte Kommunes placering i den kommunale rangering på de udvalgte kommunale nøgletal. Gentofte Kommunes score på det pågældende nøgletal er vist i parentes. I top og bund af figuren er desuden angivet kommunen med den højeste og laveste placering – tallet i parentes viser top- og bundkommunernes score. Kilde: Økonomi og indenrigsministeriet (2013).
 Note: * Baseret på 97 kommuner; ** Baseret på 95 kommuner

Som forventet viser analyserne af både skolebørns- og borgerundersøgelsen, at Gentofteborgerne deltager flittigt i sport og motion i deres fritid. Hele 83 pct. af skolebørnene (4.-9. klasse) og 73 pct. af voksne borgere dyrker regelmæssig sport eller motion, hvilket ligger over niveauet i sammenligningskommunerne Ballerup, Gladsaxe og Allerød.

Samtidig er både selvorganiserede aktiviteter, foreningsidræt og aktiviteter i private centre fremtrædende organiseringsformer, som dog oplever vekslende tilslutning på tværs af alder (se figur 2).

Organiseringsmønstret minder meget om tendenserne i andre kommuner, men den høje andel aktive i private centre blandt 30-49-årige, som endog overstiger foreningsdeltagelsen i aldersgruppen, er meget udtalt i Gentofte Kommune.

Figur 2: Organiseringsformerne veksler på tværs af alder i Gentofte Kommune

Figuren viser andelen, der dyrker sport eller motion i forskellige aldersgrupper, samt andelen, der dyrker hhv. foreningsidræt, idræt i private centre eller på egen hånd (n10-15 år= 1.715) (n16 år+=797).

Mere udtømmende analyser af idrætsdeltagelsens karakter, forskelle på bl.a. køn og alder samt holdninger til en række idrætspolitiske emner følger i afsnittene om børn og voksnes deltagelse i sport og motion.

Massiv oprustning af idrætsfaciliteter

Gode rammer kræver store udgifter til drift, vedligeholdelse og etablering af nye idrætsfaciliteter. Også her har kommunen været begunstiget, da den i 2004 solgte NESAs aktier, som frigav et beløb på ca. 3,6 mia. kr. (netto) (Jørgensen, 2009). Kommunen vedtog, at pengene bl.a. skulle bruges på infrastruktur, skoler og idrætsfaciliteter. Som beskrevet i det følgende, har faciliteter haft en central plads i det idrætspolitiske arbejde i perioden.

Kommunen har i løbet af 2000'erne (på trods af at kommunen betegnes som fuldt udbygget) bygget otte nye idrætshaller (minimum 800 kvm.), otte nye kunstgræsbaner, anlæg til amerikansk fodbold, 12 nye petanquebaner, en ny ridehal, en ny skøjtehal, en curlinghal, to nye tennishaller, en cricketbane, en rulleskøjtehal samt en indendørs skatehal. Dertil kommer renovering af kommunens skolegymnastiksale/lokaler under 800 kvm. og samtlige spejderhytter, samt etablering af en række nye klubhuse og udvidelse af Skovshoved og Hellerup Havn. Kommunen har i perioden desuden etableret 8 bevægelsesklare områder (BKO) til fitness og skateraktiviteter/parkour samt en række øvrige udendørs opgraderinger af legepladser og rekreative udearealer på alle kommunens folkeskoler.

Selvom Gentofte Kommune har oplevet et massivt bygge- og renoveringsboom, som formentlig er misundelsesværdigt i mange andre kommuners øjne², er der stadig mange bor-

² I Gladsaxe har de eksempelvis et massivt efterslæb på renovering af skolehaller og støttefunktioner som omklædnings- og depotrum (Pilgaard & Forsberg, 2015).

gere om de enkelte faciliteter på grund af et efterslæb på facilitetssiden og kommunens høje befolkningstæthed (se tabel 2 herunder).

Omvendt har Gentofte Kommune mange faciliteter pr. kvadratmeter. Det giver de enkelte borgere relativt korte afstande til idrætsfaciliteter, hvilket ikke er uvæsentligt.

Tabel 2: I Gentofte Kommune deles mange borgere (stadig) om idrætsfaciliteterne

Antal borgere pr. facilitet	Gentofte (antal faciliteter)	Gentofte	Ballerup	Gladsaxe	Allerød
Almindelig idrætshal (≥800 kvm.)	10	7.547	3.446	8.469	3.079
Lille Idrætshal	9	8.386	5.361	16.937	6.158
Gymnastiksal (<300 kvm.)	31	2.435	1.930	1.576	2.463
Svømmehal (≥25 m.)	2	37.737	48.246	22.583	12.317
Svømmefac. (<25 m.)	4	18.869	6.892	16.937	-
Motionscenter	17	4.440	2.193	4.234	12.317
Skydeanlæg	1	75.474	24.123	67.749	24.633
Fodboldbane (naturgræs)	12	6.290	3.216	2.823	1.026
Fodboldbane (kunstgræs)	8	9.434	24.123	22.583	8.211
Tennisbane (udendørs)*	32	2.359	6.031	3.566	1.540
Atletikanlæg	1	75.474	48.246	67.749	24.633
Ridebaneanlæg**	5	15.095	48.246	-	12.317
Golfanlæg	0	-	24.123	-	12.317
Skøjtehaller	2	37.737	-	67.749	-
* Dertil 7 indendørs baner.					
**22 baner i alt.					

Tabellen viser forholdstal udtrykt som antal borgere pr. facilitet i de fire kommuner. Tallene er baseret på Gentofte Kommunes facilitetslister samt Facilitetsdatabasen (Idan & LOA, 2016). Forholdstallene for Gentofte Kommune er beregnet ud fra et borgertal på 75.474 (Danmarks Statistik 2015K4).

Sammenlignet med Ballerup, Gladsaxe og Allerød Kommune ser man, at Gentofte har gode vilkår (relativt få borgere pr. facilitet), hvad angår kunstgræsbaner, tennisbaner og ridebaneanlæg.

Omvendt er dækningen mindre gunstig med hensyn til naturgræsbaner og atletikanlæg. Også på svømmeområdet ligger Gentofte lavt på forholdstallene med relativt mange borgere om svømmefaciliteterne. Golfanlæg skal man uden for kommunen for at benytte, men generelt er langt de fleste almindelige typer af faciliteter repræsenteret i kommunen.

Generelt minder forholdene i Gentofte Kommune meget om Gladsaxe Kommune, mens kommunen ikke helt kan følge med den endnu bedre facilitetsdækning i den noget mindre befolkningstætte Allerød Kommune.

Tabel 2 rummer ikke en udtømmende facilitetsliste, da den består af de mest gængse faciliteter, som man finder i mange kommuner i Danmark. Eksempelvis har den ikke faciliteter med til udendørs vandaktiviteter, curling, amerikansk fodbold, cricket, skateraktiviteter, badmintonhaller mv., som alt sammen er med til at tegne et billede af en meget mangfoldig facilitetsmasse i Gentofte Kommune med plads til mange niches.

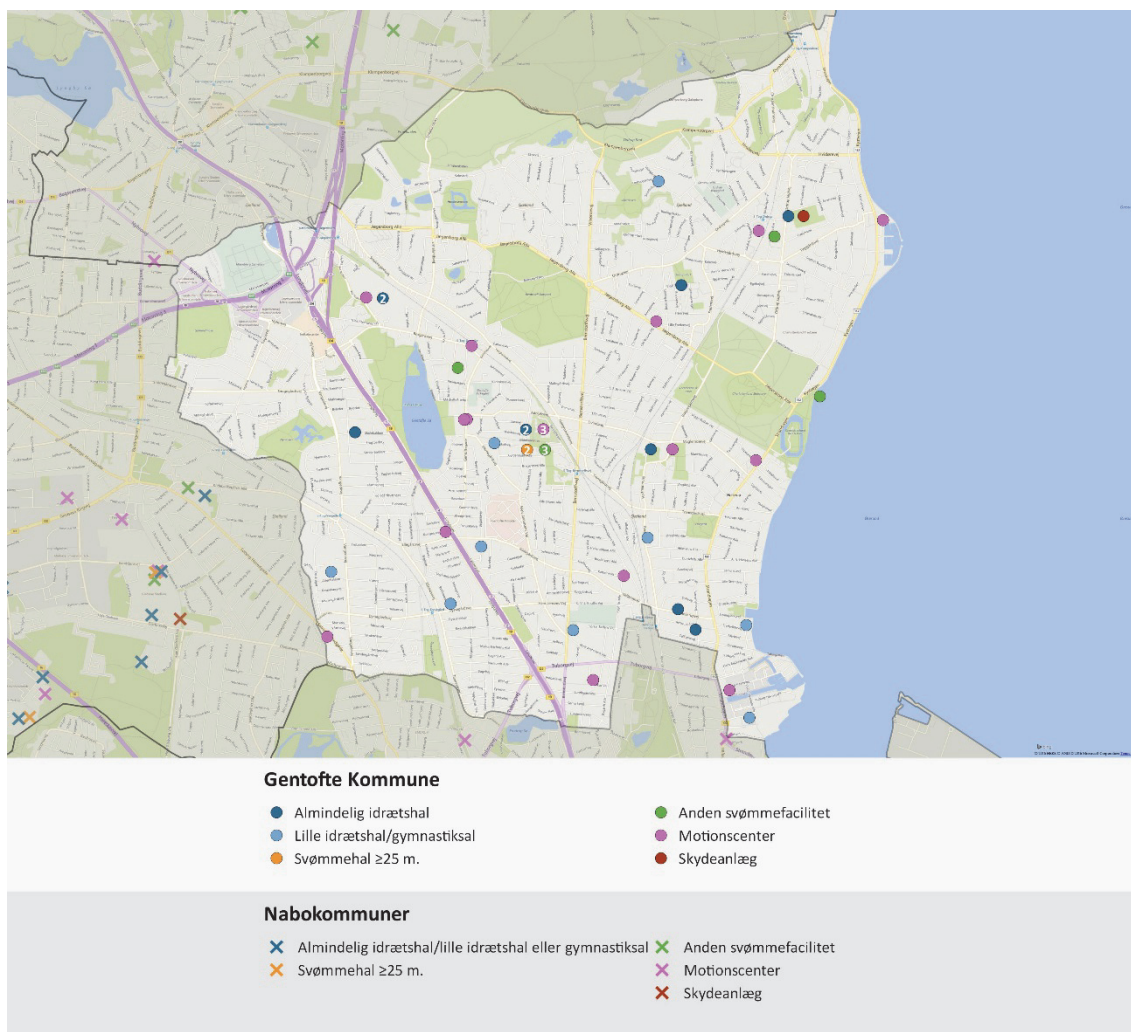
Spredning på faciliteterne

Figur 3 og 4 herunder viser oversigtskort over den geografiske placering af henholdsvis indendørs og udendørs faciliteter i kommunen (kun facilitetstyper fra tabel 2 er indtegnet på kortene).

Faciliteterne i Gentofte ligger generelt godt spredt i kommunen og giver dermed borgerne muligheder for i et vist omfang at dyrke aktiviteter i det nære lokalområde. Samtidig ligger det store anlæg, Kildeskovshallen, centralt placeret i kommunen, mens Gentofte Sportspark med de mange nye faciliteter ligger i det nordvestlige hjørne af kommunen.

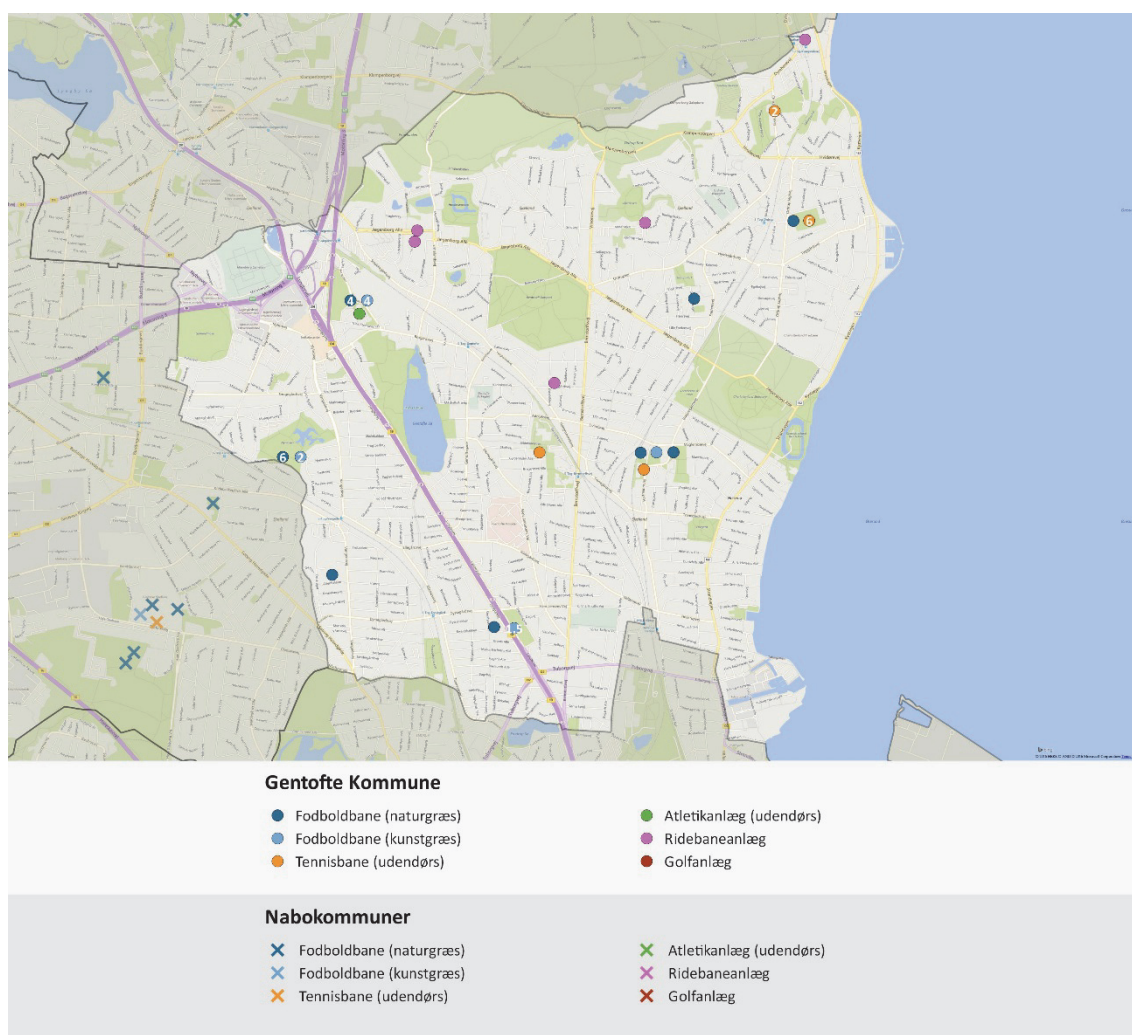
Kortene illustrerer, at borgerne i Vangede-området bor relativt tæt på mange af faciliteterne i Gladsaxe Kommune, lige som borgere fra tilstødende kommuner bor tæt på den nye Gentofte Sportspark (dog adskilt af motorvejen). Omvendt findes der ikke i samme grad faciliteter tæt på kommunegrænsen i det sydlige Lyngby-Taarbæk Kommune.

Figur 3: Indendørs idrætsfaciliteter ligger godt spredt i Gentofte kommune

Kilde: Gentofte Kommune og Facilitetsdatabasen (Idan & LOA, 2016).

Figur 4: Gentofte Kommune har relativt god dækning i forhold til udendørs idrætsfaciliteter

Kilde: Gentofte Kommune og Facilitetsdatabasen (Idan & LOA, 2016).

Kortene illustrerer også, at Gentofte Kommune rummer en lang kyststrækning, søområder og en række grønne arealer, som ligeledes er med til at give borgerne gode vilkår for motion og bevægelse i og omkring vandet og naturen.

Idrætsaktører i Gentofte Kommune

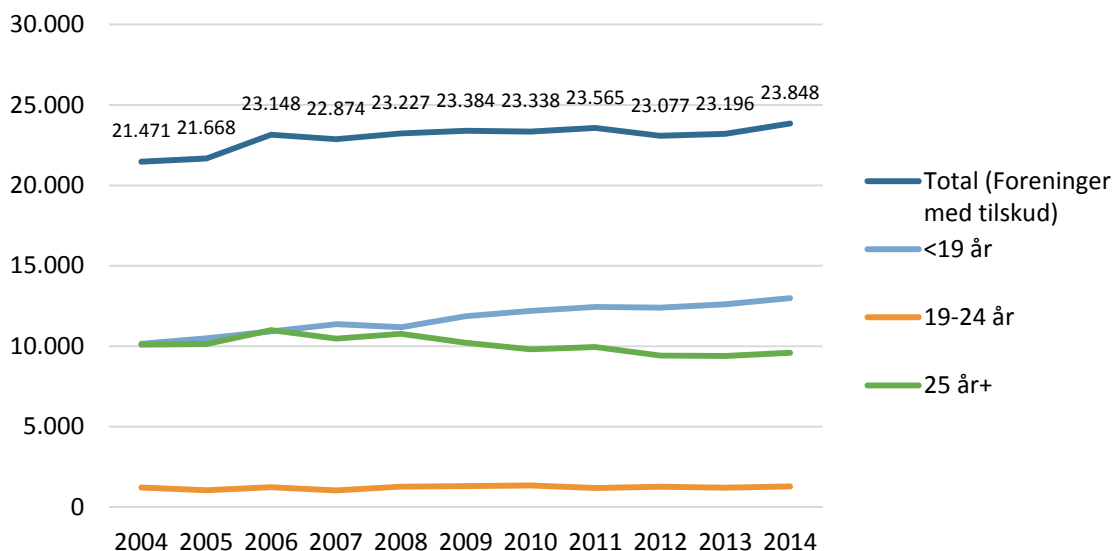
Foreninger

Gentofte Kommune registrerer antallet af idrætsforeninger, spejderforeninger samt øvrige folkeoplysende foreninger og de enkelte foreningers medlemstal. De årlige kommunale statistikark 2005-15 danner baggrund for oplysningerne i det følgende³, hvor kommunen registrerer antal foreninger og medlemmer, som modtager kommunal støtte.

³ Tallene varierer dog i nogle tilfælde helt op mod 3-400 medlemmer i forhold til de opgørelser, som man finder i kommunens statusrapporter fra 2009, 2012 og 2015. Samtidig varierer tallene mellem de tre statusrapporter for de samme år, hvorfor opgørelserne må opfattes med en vis usikkerhed. Afvigelse kan skyldes, at nogle foreningers medlemstal er blevet justeret, efter at regnskabstallene er blevet bogført.

En oversigt over udviklingen mellem 2004 og 2014 viser i figur 5 en svag stigning i antallet af medlemmer.

Figur 5: Antallet af idrætsforeningsmedlemmer stiger svagt i Gentofte Kommune

Figuren viser antal medlemmer fra 2004 til 2014 baseret på kommunens årlige statistikark 2005-15 (kun foreninger, som modtager kommunale tilskud).

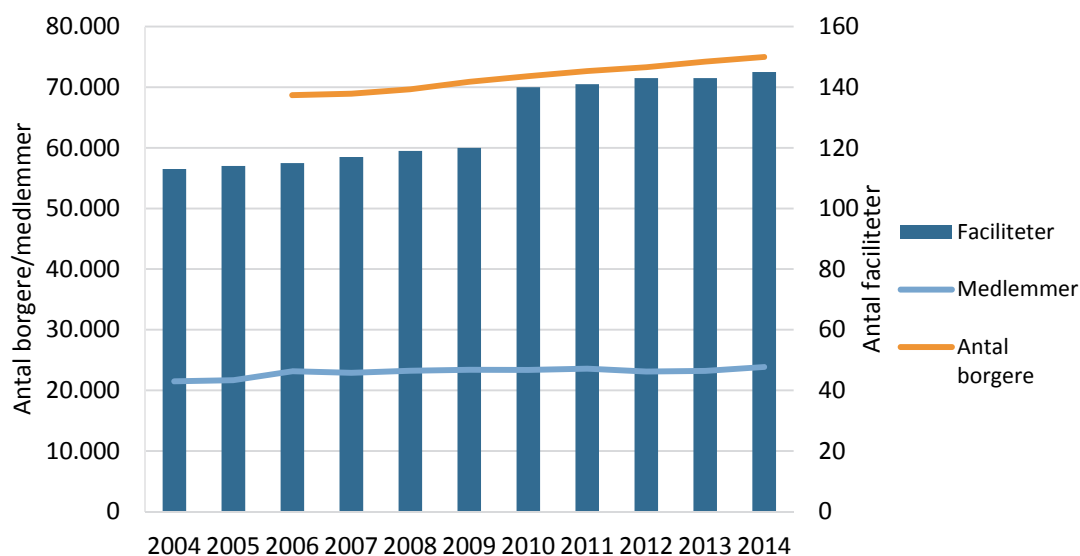
Kommunen har i 2014 registreret 54 foreninger (som modtager kommunale tilskud) fordelt på knap 24.000 medlemmer. Dertil kommer godt 1.000 spejdere. Ifølge kommunens egne opgørelser har kommunen dog i alt 81 idrætsforeninger med i alt 25.635 medlemmer foruden spejderne (2014). Det tyder på, at kommunen har 27 registrerede idrætsforeninger (33 pct. af alle foreninger) med samlet set 1.500 medlemmer (knap 6 pct. af alle medlemmer), som ikke modtager kommunal støtte.

Opdelt på aldersgrupper har væksten været størst blandt børn og unge (<19 år), mens medlemstallet er stabilt blandt yngre voksne (19-24 år) og svagt faldende i den store voksenalder (25 år+).

Medlemsvæksten har ikke stået mål med kommunens generelle vækst i borgere eller de senere års udbygning med nye faciliteter. Andelen af foreningsmedlemmer i forhold til samtlige borgere i Gentofte Kommune er derimod faldet fra 34 til 32 pct. i perioden, fordi tilvæksten af borgere har oversteget tilvæksten af foreningsmedlemmer.

En sammenstilling af alle tre udviklingsparametre (antal borgere, antal medlemmer og antal faciliteter) viser i figur 6 et billede af, at foreningerne er blevet en smule færre medlemmer pr. idrætsfacilitet i idrætspolitikens periode fra 2005-2016. De mange faciliteter har formentlig rettet op på et efterslæb (særligt hvis man spørger foreningsidrætten) og skabt nogle - på papiret - bedre vilkår for de eksisterende foreninger.

Figur 6: Borgertilvæksten i Gentofte Kommune overstiger tilvæksten i foreningsmedlemmer

Figuren viser antal faciliteter (blå søjler), antal borgere (orange kurve) samt antal foreningsmedlemmer (lyseblå kurve) mellem 2004 og 2014. Kilde: Statusrapport 2012, 2015 (faciliteter), Danmarks Statistik (antal borgere) og kommunens årlige statistikark 2005-15 (antal medlemmer).

Baseret på medlemsindberetninger til det Centrale ForeningsRegister (CFR) får man indtryk af, at foreningsidrættens fremgang tiltager i Gentofte Kommune (se tabel 3). Det ser tilmed ud til, at foreningsfremgangen overstiger befolkningstilvæksten mellem 2014 og 2015. Næsten samme tendens finder sted i Gladsaxe Kommune, mens det er mere stabilt i Allerød og i tilbagegang i Ballerup Kommune.

Med til denne fremgang mellem 2014 og 2015 hører dog, at Gentofte Kommune først fra 2015 stiller krav til foreningerne om at indberette medlemstal til CFR. Derfor kan fremgangen skyldes, at flere foreninger har indberettet i 2015 end i 2014, snarere end at foreningerne har fået flere medlemmer.

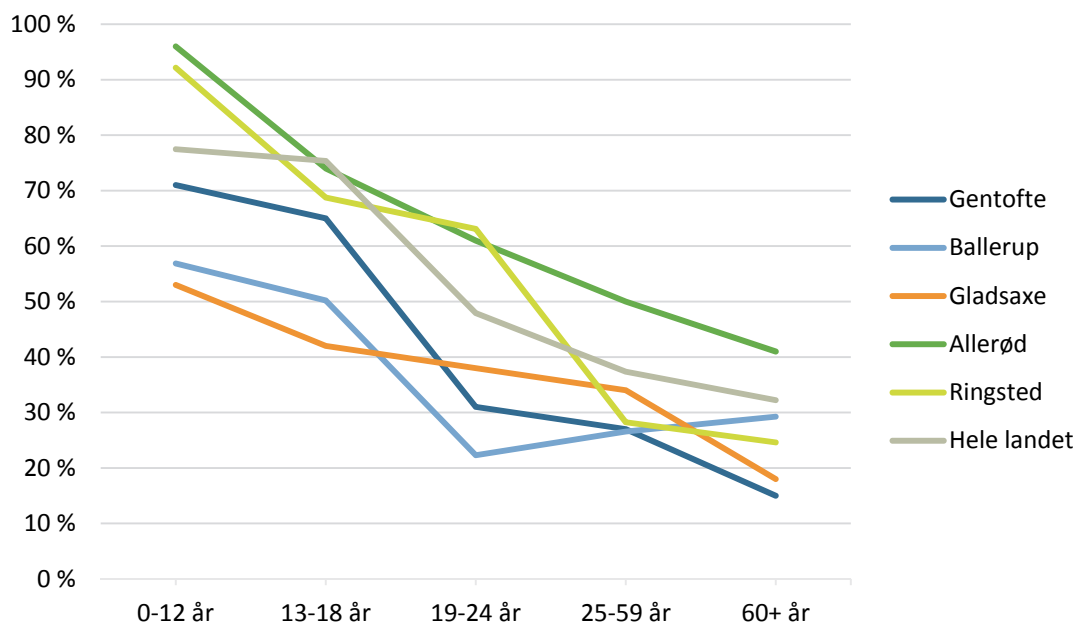
Tabel 3: Foreningsidrættens oplever fremgang mellem 2014 og 2015 i Gentofte Kommune

2014	Gentofte	Ballerup	Gladsaxe	Allerød	Hele landet
Antal foreningsmedlemmer	25.947	16.170	23.120	14.215	2.579.360
Antal indbyggere	74.986	48.408	67.262	24.239	5.655.750
Andel foreningsmedlemmer (pct.)	34	33	34	59	46
Kilde: Centralt ForeningsRegister, 2014. Danmarks Statistik, 2014K4.					
2015	Gentofte	Ballerup	Gladsaxe	Allerød	Hele landet
Antal foreningsmedlemmer	27.950	15.790	24.569	14.221	2.559.073
Antal indbyggere	75.474	48.246	67.749	24.633	5.699.220
Andel foreningsmedlemmer (pct.)	37	33	36	58	45
Kilde: Centralt ForeningsRegister, 2015. Danmarks Statistik, 2015K4.					

Foreningsmedlemmer i forskellige aldersgrupper

Andelen af idrætsforeningsmedlemmer i forhold til antal borgere i Gentofte Kommune ligger ret gennemsnitligt for børnemedlemmer sammenholdt med de andre kommuner (bedre end Ballerup og Gladsaxe og dårligere end landsgennemsnittet samt Allerød og Ringsted Kommune) (se figur 7). Omvendt bevæger Gentofte sig helt i bund i forhold til foreningsmedlemmer blandt seniorborgergruppen⁴.

Figur 7: I Gentofte Kommune ligger andelen af foreningsmedlemmer pr. borger især lavt i aldersgruppen 60 år+ (2014)

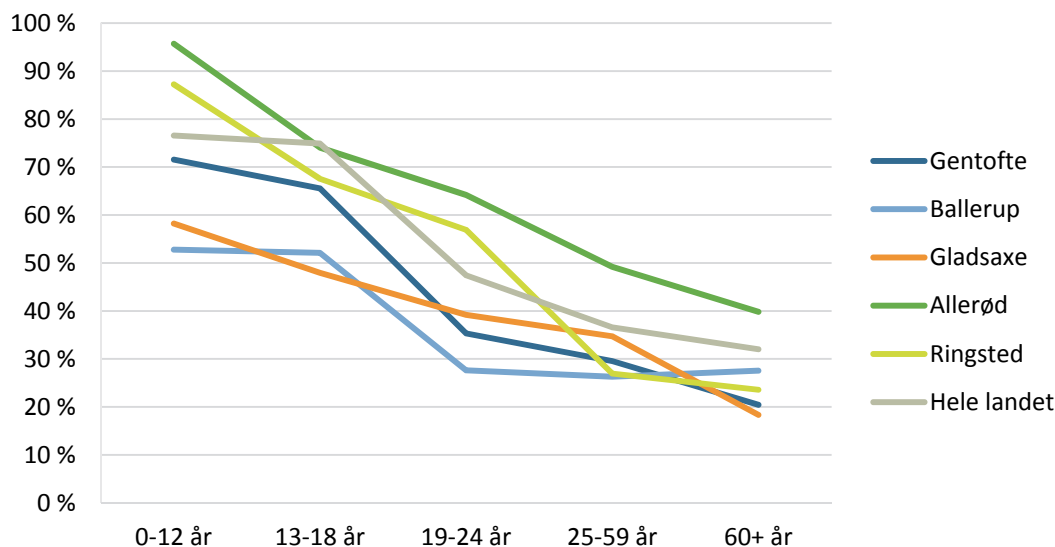

Figuren viser antal idrætsforeningsmedlemmer sat i forhold til antal borgere opdelt på aldersgrupper i Gentofte Kommune sammenholdt med fire andre kommuner og landstal (2014). Kilde: Danmarks Statistik og CFR (Centralt ForeningsRegister).

Mellem 2014 og 2015 ser man især en stigning på voksen- og seniormedlemsskaber i Gentofte Kommune, og i 2015 har Gentofte overhalet Gladsaxe Kommune for aldersgruppen 60 år+ (se figur 8).

⁴ Disse tal er baseret på det Centrale Forenings Register (CFR) for at kunne sammenligne kommunerne med hinanden.

Figur 8: I Gentofte Kommune ligger andelen af foreningsmedlemmer pr. borger især lavt i aldersgruppen 60 år+ (2015)

Figuren viser antal idrætsforeningsmedlemmer sat i forhold til antal borgere opdelt på aldersgrupper i Gentofte Kommune sammenholdt med fire andre kommuner og landstal (2015). Kilde: Danmarks Statistik og CFR (Centralt ForeningsRegister).

Igen bør fremgangen ses i lyset af, at det kan skyldes, at flere foreninger har indberettet medlemstal i 2015 end i 2014. Hvis udviklingen ikke blot kan tilskrives sådanne tekniske forklaringer, er fremgangen interessant i lyset af de landsdækkende medlemsanalyser, som viser en lille samlet tilbagegang i medlemstallene fra både DIF, DGI og Firmaidrætten (Fester & Gottlieb, 2016).

Medlemsudvikling i de enkelte idrætsgrene

De kommunale medlemsopgørelser mellem 2006-14 viser, at nogle af de største og mest traditionelle foreninger i kommunen har medlemsfremgang (se tabel 4). Det gælder bl.a. svømning (59 pct.) håndbold⁵ (53 pct.), roning (50 pct.) og fodbold⁶ (34 pct.). Også blandt nichesportsgrenene har en lang række foreninger medlemsfremgang. Det gælder især kampsport (296 pct.), triatlon (280 pct.), rulleskøjteløb (186 pct.), amerikansk fodbold (174 pct.), kano og kajak (157 pct.), dans (107 pct.) samt ishockey (81 pct.).

Omvendt er der lidt tilbagegang i nogle af de store traditionelle foreninger som badminton (-15 pct.), sejlsport (-14 pct.), ridning (-9 pct.) og tennis⁷ (-4 pct.).

Bilag 2 viser udvikling i samtlige idræts- og spejderforeninger, mens tabel 4 viser en samlet udvikling fordelt på idrætsgrene.

⁵ Tallene for håndbold er kun baseret på Gentofte/Vangede Håndboldklub, da tallene fra håndboldafdelingen i HIK kun er oplyst separat fra 2014.

⁶ Tallene for fodbold er kun baseret på B1903, Gentofte/Vangede Idrætsforening og Jægersborg Boldklub, da tallene fra fodboldafdelingen i HIK og Aakanden GF kun er oplyst separat fra 2014.

⁷ Tallene for tennis er kun baseret på Gentofte Tennis Klub, da tallene fra tennisafdelingen i HIK kun er oplyst separat fra 2014.

Under sejlsport indgår den nyoprettede forening Bellevue SUP & Surf, som har fået 111 nye medlemmer på kort tid. Denne fremgang ser man ikke af tabellen, hvor sejlsport samlet set har oplevet tilbagegang på -14 pct. pga. -53 pct. tilbagegang i Skovshoved Sejlklub.

Det er vanskeligt at dokumentere en direkte sammenhæng mellem faciliteter og fremgang/tilbagegang i enkelte foreninger. Mange andre aspekter øver indflydelse herpå som foreningens evner til at arbejde med rekruttering/fastholdelse i forskellige målgrupper, generelle trends i samfundet, borgersammensætningen, driftige frivillige osv.

Sammenstilles medlemsfremgangen alligevel med udbygningen af nye faciliteter, ser man vækst af medlemmer hos bl.a. amerikansk fodbold, som har fået en kunstgræsbane. Tilsvarende fremgang finder sted i fodbold, atletik, ishockey, parkour, rulleskøjtølb og petanque, som alle har fået nye faciliteter. Omvendt har udbygningen og renoveringen af haller/sale ikke påvirket medlemsfremgangen til bl.a. badminton (-15 pct.) eller basketball (-6 pct.).

Badmintonklubberne i Gentofte Kommune er dog begunstiget af særlige badmintonhaller, og baner specifikt til badminton er der ikke kommet flere af i perioden. Tværtimod brændte Charlottenlund Badminton Klubs hal helt ned i marts 2014 og er først blev indviet igen til brug i marts 2016. Klubben har i mellemtiden lånt andre lokaler. Basketball har pr. februar 2016 fået adgang til den nye dobbelthal i Gentofte Hallen, hvorfor de formentlig først fremadrettet oplever bedre facilitetsvilkår.

Generelt foregår aktiviteter med størst vækst siden 2006 udendørs, (triatlon, rulleskøjtølb, Standup paddle (SUP), kano/kajak) eller i mindre haller/sale (dans, kamp-sport/selvforvar). Rulleskøjtølb er dog med den nye lethal ved Gentofte Sportspark blevet muliggjort indendørs.

Ud over medlemsfremgangen etableres der også nye foreninger i Gentofte Kommune. Blandt nichesportsgrene som triatlon, dans og kano og kajak ser man flere nye foreninger, hvilket er medvirkende til den samlede medlemsfremgang. Derudover ser man, at udvalget af nichesportsgrene bliver større, da flere mindre foreninger som baseball, cricket, dart, flag football, Standup paddle, petanque og billard er blevet etableret siden 2006. Billardklubben har endnu ikke fået tildelt lokaler.

Dertil kommer en ny type forening, Familieidræt, som fokuserer på tværs af målgrupper frem for at have en specifik idrætsgren som kernefokus. Foreningen er affødt af breddeidrætsprojektet 'Familiesport', som forløb i 2010-11 i forbindelse med, at Gentofte Kommune var breddeidrætskommune.

Familieidrætsafdelingen i Gentofte Kommune lukker dog til sæsonafslutning i sommeren 2016, mens afdelingen i København kører videre.

Tabel 4: Idrætsforeningerne i Gentofte Kommune oplever samlet set større fremgang end tilbagegang mellem 2006 og 2014

	I alt 2014	I alt 2006	Udvikling i pct.
Amerikansk fodbold	203	74	174
Atletik	96	59	63
Badminton	885	1.037	-15
Baseball	10		10
Basketball	517	551	-6
Billard	10		10
Bordtennis	62	52	19
Cricket	24		24
Curling	221	123	80
Cykling	0	202	-100
Dans	1.035	501	107
Dart	10		10
Dykning	40	45	-11
Familieidræt	99		99
Flag football	10		10
Fodbold	3.231	2.406	34
Fægtning	165	176	-6
Gangsport	249	215	16
Gymnastik	816	770	6
Handicap Idræt	0		0
Hockey	64	56	14
Håndbold	229	150	53
Ishockey	506	279	81
Kampsport og selvforsvar	439	111	295
Kano og kajak	1.049	408	157
Kunstskejt	242	230	5
Parkour	92	77	19
Petanque	63		63
Ridning	3.122	3.425	-9
Roning	1.006	670	50
Rulleskejt	163	57	186
Sejlsport	1.441	1.674	-14
Skisport	223	93	140
Spejder	1051	822	28
Svømning	1.869	1.178	59
Tennis	724	757	-4
Triatlon	280		280
Vandski	112	119	-6
Volleyball	338	274	23

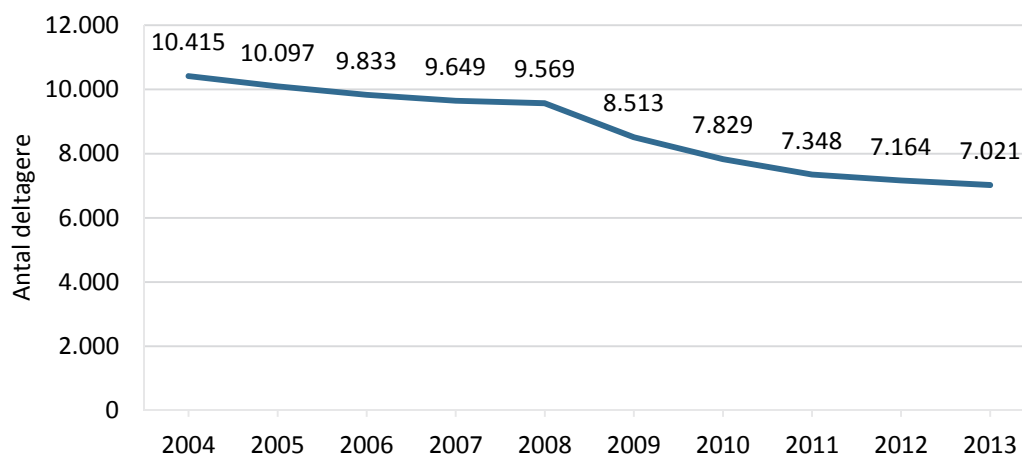
Flerstrengede foreninger			
Gentofte Idræts Forening	75		75
Aakanden GF ₁	286		286
Hellerup Idræts Klub ₂	3.522	4.049	-13
Skovshoved Idrætsforening ₃	2.093	2.541	-18
Total (flerstrengede foreninger)	5.976	6.590	-9
₁ Aakanden GF har Dans, parkour og fodbold.			
₂ Hellerup Idræts Klub har håndbold, fodbold og tennis.			
₃ Skovshoved Idrætsforening har badminton, tennis, fodbold og skydning.			

Tabellen viser en oversigt over udviklingen i medlemstal blandt idrætsforeninger og spejdergrupper mellem 2006 og 2014 i Gentofte Kommune. Kommunen har ikke tal på udviklingen i medlemstal i de enkelte afdelinger under de flerstrengede foreninger.

Bevægelsesfag under den folkeoplysende voksenundervisning

Udvikling i bevægelsesfag og motionsgymnastik under den folkeoplysende voksenundervisning ser, modsat foreningsidrætten, ud til at være i tilbagegang. Figur 9 herunder viser udviklingen mellem 2004 og 2013.

Figur 9: Tilbagegang i bevægelsesfag under den folkeoplysende voksenundervisning

Figuren viser antal deltagere til bevægelses- og gymnastikfag under den samlede voksenundervisning i Gentofte Kommune mellem 2004 til 2013. Kilde: Statistikhæfte 2016, Gentofte Kommune.

En repræsentant fra forvaltningen skønner, at nedgangen kan skyldes, at aftenskolerne har vanskeligt ved at skaffe nok attraktive lokaler og tidspunkter til aktiviteter. Aftenskolerne kommer lovmæssigt bagerst i køen i forhold til fordeling af idrætsfaciliteter, da børn under 25 år har førsteprioritet ifølge Folkeoplysningsloven.

En central aftenskoleaktør i kommunen kan dog ikke genkende udviklingen og hævder at have fremgang i deltagertilslutningen (Interview, februar 2016). Aftenskolen opretter mange nye hold inden for især yoga, pilates, fitness og lignende, som de oplever stor tilslutning til især blandt seniorer.

Ser man på den samlede kursus- og foredragsvirksomhed inden for det folkeoplysende voksenområde, har der været fremgang mellem 2011 og 2013, men tilsyneladende på andre områder end motion og bevægelse.

Måske skyldes den registrerede tilbagegang, at nogle aftenskolors succes ikke kommer til syne i de kommunale statistikker, hvis de tilbyder aktiviteter, som ikke er støtteberettigede. Nogle aftenskolehold er så populære, at aftenskolerne kan gennemføre hold uden at få støtte fra den kommunale kasse. Dette er dog ikke bekræftet af hverken kommune eller aftenskoler.

Private centre i Gentofte Kommune

Gentofte Kommune rummer mange private centre, som driver forretning på at udbyde forskellige former for motion og bevægelse for borgerne. De mest fremtrædende centre er fitnesscentre, men også dansestudier, yogastudier og lignende har fodfæste i kommunen.

Netop fordi disse aktører er private, indgår de ikke i kommunens opgørelser over hverken faciliteter, udbydere eller antal kunder/medlemmer, hvorfor det kan være vanskeligt at skabe et udtømmende overblik over området. Ikke desto mindre spiller disse faciliteter/aktiviteter en stor rolle i idrætsdeltagelsen i kommunen.

En internetsøgning giver umiddelbart en liste på 24 private aktører, som vist i tabel 5 herunder. Disse aktører fungerer altså side om side med kommunale tilbud, foreningsidræt og aftenskoletilbud, og noget tyder på, at der er et solidt kommercielt marked i Gentofte Kommune for alle typer aktører.

Tabel 5: Gentofte Kommune rummer mange private udbydere af motion og bevægelse

Fitnesscentre
1. Fitness World Kildeskovshallen
2. CrossFit Posthuset Gentofte
3. Strandvejens Træning
4. Fitness dk Gentofte
5. Gentofte Fysioterapi og Træningscenter
6. Fitness World Gentofte
7. CrossFit Fabrikken Hellerup
8. Fysioterapien på Sankt Lukas Vej 6A ⁸
9. Fysioterapien på Tranehaven
10. Fitness World Søborg Hovedgade
11. Well-come Fitness
Udendørs fitness
1. www.fejnafitness.dk (Charlottenlund Fort, Gentofte Sø)
2. www.outdoorfit.dk (Charlottenlund skov og strand)
3. www.powertraining.dk (Charlottenlund Fort)
4. www.pushymums.dk (Charlottenlund Slotshave/Fortet)
5. www.twinspirit.dk (Charlottenlund Fort)
Dansestudier
1. Balletkompagniet, Skovshoved
2. Danseplaneten, Hellerup
3. Kom og dans, Hellerup
4. Wieth dans, Gentofte
Yogastudier
1. Bikram yoga, Hellerup
2. My yoga, Ordrup/Charlottenlund
3. Temple yoga, Klampenborg
4. Yogafactory, Hellerup

Oversigten er baseret på google-søgning, og der kan være flere private aktører end angivet her.

Opsummering på Gentofte Kommune som hjemsted for idræt og motion

Dette kapitel oplister en lang række fordele og potentialer for et aktivt idræts- og bevægelsesliv i Gentofte Kommune. Det er en kommune med ressourcestærke borgere (lange uddannelser) god økonomi, mangfoldige facilitets-, forenings- og private tilbud samt en samlet medlemsfremgang blandt idrætsforeningerne.

Mens kommunens idrætsforeninger ligger bedre end Ballerup og Gladsaxe Kommune målt på antal børneforeningsmedlemmer pr. borger (CFR), ser forholdene ikke så prangende ud, når det gælder voksne og seniorforeningsmedlemmer pr. borger. Gentofte kan heller ikke stå mål med Allerød Kommune på dette område og ligger samtidig en del under landsgennemsnittet.

I lyset af at være storbykommune ser foreningsidrætten dog ud til at være ganske godt repræsenteret af Gentofteborgerne, og hvis udviklingen i medlemstilslutningen mellem

⁸ Fysioterapien på Sankt Lukas Vej og Tranehaven er en del af den kommunale rehabilitering.

2014 og 2015 blandt både børn, voksne og seniorer fortsætter fremadrettet, vil foreningsidrætten formentlig møde kapacitetsmæssige udfordringer i nogle idrætsgrene (hvilket mange foreninger allerede oplever). Samlet set kan man sige, at foreninger og foreningsidrætten spiller en væsentlig rolle i Gentoftes idrætsliv, men foreningsidrætten er langt fra alene om at aktivere Gentoftes borgere i idræt og motion.

Den demografiske fremskrivning understøtter et forvarsel om udfordringer med kapaciteten. Selvom mange nye faciliteter har set dagens lys, er der stadig mange borgere om faciliteterne, og med forventning om især flere ældre borgere, som bliver stadig mere idrætsaktive, forventes dette forhold at stige. Samtidig er der (også i Gentofte Kommune) udsigt til sparerunder i de kommende år.

En central opgave bliver derfor at skabe bedre udnyttelse af de eksisterende rammer for idræt og bevægelse. Samtidig vil det blive nødvendigt med en politisk vedtagelse af fordelingspolitik. Skal der være mere plads til voksne og seniorer? Under hvilke vilkår/betingelser? Vil man primært forsøge at skabe udvikling for denne målgruppe i aktiviteter, der foregår udendørs eller i private centre? Hvordan sikrer man optimal understøttelse af både foreningsidræt og bevægelsesfag i aftenskoleregi, som begge benytter kommunale faciliteter? Kan/skal de mange private centre i kommunen have en (mere) aktiv rolle i en fremadrettet idræts- og bevægelsespolitik? Skal kvantitative mål være en del af fordelingspolitikken i primetime (kl. 17-20) eksempelvis med krav om minimums antal deltagere?

Gentofte Kommunes 'Idræts- og bevægelsespolitik 2005-16'

Formulering af en ny politik

I 2009 foretog idrættshistoriker Per Jørgensen en analyse af kommunens idrætspolitiske situation fra 2000-07 (Jørgensen 2009). Dokumentet beskriver mange grundlæggende forhold, kommunens geografiske placering og historiske sammensætning, politiske styre, idrætslivet i kommunen samt situationen vedrørende idrætsfaciliteter og formulering af den nye idræts- og bevægelsespolitik i 2005.

Jørgensen karakteriserer idrætsområdet som et konsensusområde i Gentofte Kommune, ikke mindst på grund af det massive konservative flertal i kommunalbestyrelsen, og beskriver også processen i formuleringen af idræts- og bevægelsespolitikken som præget af stor enighed.

Tilgangen til formuleringen af idræts- og bevægelsespolitikken beskriver Jørgensen som 'moderne', idet man valgte en høj grad af borgerinddragelse samt at tænke kultur-, sundheds- og socialpolitik samt uddannelsespolitik ind i arbejdet. Borgerinddragelsen bestod af et udpeget visionsnetværk på 21 personer med bred repræsentation af eksperter, idrætsaktive, foreningsrepræsentanter mv., mens den traditionelle samarbejdspartner SIG (Sammenslutning af Idrætsforeninger i Gentofte Kommune) ikke var inviteret med i netværket:

"Man undgik således at få repræsentanter med fra 'Sammenslutningen af Idrætsorganisationer i Gentofte' (SIG) samt de to dominerende idrætsforeninger i kommunen, HIK og SIF. Hverken SIG eller de to klubber stillede i øvrigt på noget tidspunkt krav om at være med i netværket, hvilket formentlig ville have været svært at nægte dem, hvis de havde været interesserede."

Jørgensen 2009, side 137-138.

Jørgensen antyder, at embedsmændene i kommunen bevidst undgik de potentielle 'konfliktmagere' i formuleringen af idræts- og bevægelsespolitikken ved ikke at invitere dem med. Jørgensen antyder også, at SIG ikke 'kendte sin besøgstid' ved selv at være opsøgende og beskriver samtidig, at SIG blev opfattet som et netværk, der ikke nødvendigvis interesserede sig for idrætspolitik bredt set, men snarere havde snævert fokus på at bygge faciliteter og klubhuse (Jørgensen 2009, s. 138).

Man kan dog i 2016 konkludere, at foreningsidrætten og fokus på udbygning af både klubhuse og faciliteter har haft en central plads i idræts- og bevægelsespolitikken 2005-16 parallelt med fokus på udbygning af udeområder til fleksibel motion.

Adspurgt i interviews til nærværende undersøgelse (januar 2016) udtaler repræsentanter for SIG, at rådet formentlig oplevede det som umuligt at blive lukket ind i beslutningsprocesserne, fordi kommunens embedsværk selv ville og kunne. På nuværende tidspunkt forventer SIG dog at blive inviteret med i det kommende udvalg, som skal arbejde på en ny

politik. De opfatter sig selv som ressourcestærke og kompetente til opgaven, selv om selv-erkendelsen eksisterer:

”Vi er entusiastiske for noget, vi brænder for. Så er man pr. definition nok tung at danse med set udefra. Fordi man, om man vil, altså vi ved nogle ting, fordi du har stået midt i det i 20 år. Og så sidder du bare og siger ’det der, det gør I ikke.’”

Repræsentant for SIG.

Forvaltningen har pr. februar 2016 lavet en åben invitation via kommunens hjemmeside, som opfordrer interesserede borgere, herunder altså også repræsentanter fra SIG eller andre aktører, til at melde sig til det kommende opgaveudvalgsarbejde med at formulere en ny idræts- og bevægelsespolitik.

En træg start afløst af stor optimisme

Jørgensen konkluderede i 2009, at idræts- og bevægelsespolitikken ikke kom tilfredsstillende i gang, da kun få af de mange projekter på daværende tidspunkt var gennemført som planlagt.

”Kort sagt er den nye ’bevægelsespolitik’ ikke blevet den helt store ’sællert’ endnu, hvilket man fra embedsmands side godt er klar over. Det første år eller halvandet har været op ad bakke, men der er en vis optimisme at spore for fremtiden.”

Jørgensen, 2009, s. 147.

Optimismen er uden tvivl fremtrædende i embedsværket anno 2016. Kommunens selvforståelse på idrætsområdet har således udviklet sig positivt over tid, og i 2016 virker kommunen til at have overskud, overblik og tro på, at arbejdet med at udmønte idræts- og bevægelsespolitikken skrider fremad som forventet (interview med seks forskellige aktører fra den kommunale forvaltning).

”Jeg synes faktisk, vi er kommet i hus med mange af de ting, vi gerne ville. Efter en fire-årig periode har vi kigget kritisk på det – hvad kan vi sætte flueben ved? Men noget af det, eksempelvis indsatsen i forhold til unge, det er jo sådan en ’never ending story’. Der er selvfølgelig ting, vi ikke... Men vi har hvert år gennemgået og lagt en plan for, hvad vi så skal fokusere på næste år, for netop at komme i hus.”

Embedsrepræsentant 4, Gentofte Kommune.

Samtidig oplever embedsværket, at det politiske niveau bakker op og viser stor interesse for idrætsområdet:

”Jeg oplever, at både borgmesteren og kulturudvalgsformanden og flere andre medlemmer fra kommunalbestyrelsen har en stor interesse for idræt. Det er et vigtigt område, selvom det jo økonomisk fylder meget lidt.”

Embedsrepræsentant 1, Gentofte Kommune.

Boks 1 viser herunder et kortfattet overblik over centrale hændelser i løbet af politikens virke.

Boks 1: Overblik over centrale hændelser på idrætsområdet i Gentofte Kommune 2005-16

- I 2004 solgte Gentofte Kommune NESA-aktier til et beløb af ca. 3,6 mia. kr. (netto) (Jørgensen, 2009). Kommunen vedtog, at pengene skulle bruges på bl.a. infrastruktur, skoler og idrætsfaciliteter.
- Idrætspolitikken blev vedtaget i 2005 med fornyede mål og handleplaner hvert fjerde år i perioden (2009 og 2013).
- I 2008 indgik Gentofte Kommune et samarbejde med Team Danmark om at blive eliteidrætskommune med fokus på talentudvikling i samarbejde med en række satsningsklubber. Samarbejdet blev forlænget i 2012 og senest i 2016.
- Året efter, dvs. i 2009, blev Gentofte Kommune udnævnt til Årets Idrætskommune af Danmarks Idræts-Forbund efter at være blevet nomineret til titlen for tredje år i træk, og samme år blev kommunen udnævnt til Breddeidrætskommune sammen med seks andre kommuner. Samtidig indgik to gymnasier og en folkeskole et samarbejde med kommunen om at optage elever på en talentordning i tråd med satsningen på talent og elite.
- I 2010 præsenterede Gentofte Kommune ti breddeidrætsprojekter affødt af titlen som Breddeidrætskommune. Projekterne løb ind i 2011, og kun tre af de ti oprindelige projekter er afsluttet, hvoraf det ene var et anlægsprojekt (Aktivitetszone Helligdommen – nuværende Jägers Skateområde, som fortsat udvikles løbende).
- I 2014 etablerede kommunen en ny indgang på kommunens hjemmeside (www.gentofte.dk/idrætforalle) med formål om at skabe bedre overblik over idræts- og fritidstilbud i kommunen. Samtidig kom endnu et gymnasium med i talentordningen.
- I 2016 blev de sidste sten lagt til Gentofte Sportspark, som har været under omfattende udbygning og renovering i tre faser i løbet af det seneste årti.

Idrætsfaciliteter – et centralt fokus på tværs af politikens fire programmer

Gentofte Kommune har siden 2001 bygget over 30 nye idrætsfaciliteter og renoveret mange af de eksisterende. Den massive opgradering var tiltrængt efter en længere årrække uden videre fokus herpå, som det bliver udtrykt af en repræsentant for foreningsidrætten:

”Fra ’68, da man åbnede Kildeskovshallen – og boldhallen i ’71, og så til år 2000 skete der stort set ingenting. Så der var altså også... ja nu er vi ved at komme efter det, og vi er ved at få faciliteterne. Men der var også et hul, der skulle lukkes.”

Repræsentant for foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Jørgensen fremhæver udbygning af facilitetsmassen som et centralt tema, der i 2005-08 gik på tværs af de fire politikområder. Facilitetsfokus overskyggede alt andet, og internt kunne der anes interessekonflikter mellem ’den etablerede idræt’, som ønskede traditionelle faciliteter, og ’kommunen’, der (også) ønskede at tilgodese en bredere, og mere utraditionel brugerflade i faciliteternes udformning (Jørgensen, 2009).

Anno 2016 må man konstatere, at der er blevet bygget og renoveret mange faciliteter i peri-oden, og processen har i høj grad været præget af dialog om 'tradition vs. nytænkning'. Selvom SIG som repræsentant for foreningsidrætterne i Gentofte Kommune ikke var en del af den officielle formulering af politikken fra starten, har man inddraget foreningerne gennem et § 17 stk. 4 udvalg, hvilket Gentofte Sportspark er et centralt eksempel på, som beskrevet i boks 2. En embedsrepræsentant beskriver resultatet af Gentofte Sportspark som en "ekstremt effektiv idrætsmaskine, hvor idrættens rationalitet virkelig slår igennem" (embedsrepræsentant 2, Gentofte Kommune).

Boks 2: Gentofte Sportspark – en proces præget af dialog, interesseforskelle og brugerinddragelse

Udbygningen af Gentofte Sportspark blev igangsat i 2004, men er blevet udskudt undervejs til stor frustration for centrale idrætsforeninger. Sportsparken er blevet bygget i tre faser, og en foreningsrepræsentant undrer sig over rækkefølgen:

"Man har haft fase 1, fase 2 og fase 3. Og fase 2 må jeg tilstå, at jeg ikke forstår, at man lagde før fase 3 (...) Men man tilgodeså nogle små sportsgrene. Og al respekt for det (...) Men det største hul, der er herude, det er til bold, indendørs bold. Der er virkelig nogle huller, som mangler at bliver fyldt op, og der havde vi gerne set en lidt anden rækkefølge, men det blev det ikke. Hvem der besluttede det, det forbliver mig en gåde."

Repræsentant for foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Kommunen valgte at nedsætte et § 17 stk. 4 udvalg, som deltog i udformningen af det endelige projekt til sportsparken. Ifølge en repræsentant fra foreningsidrætten har det været en lang, men positiv proces:

"Vi blev indkaldt til en møderække. 150 mio. kr. skulle dække indendørs og udendørs faciliteter. 22 mio. kr. skulle gå til en løberute på stadion med aktivitet osv. Og så råbte idrætten, at det var det mest tåbelige, man nogensinde havde hørt. Mest fordi, man har Gentofte Sø i nærheden. Og simpelthen fordi man kunne blive enige, både indendørs og udendørs sport, så lykkedes det os at få 22 mio. kr. væk, så alle 150 mio. kr. gik til idrætten (...)"

"Og de snakkede om runde haller, og jeg skal komme efter dig. Men der gik vi sammen og sagde: "Jamen hør her, hvis indendørs idrætten har brug for firkantede haller, så skal det være sådan og ikke andet". Så der hjalp udendørsidrætten indendørsidrætten. Og det hjalp også skoleatletikken til bedre faciliteter. Så vi har virkelig knoklet for hinanden. Og det har været en hård proces. Vi har mødtes hver tredje uge (...) Det har været en meget positiv oplevelse, at man har lyttet til idrætten, for det har de ikke på de andre haller⁹."

Repræsentant for foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Også centralt i forvaltningen bliver det nævnt, at man opfordrede den traditionelle foreningsidræt til at involvere sig:

"Man valgte jo at organisere det på den her måde som styringsvedtægten giver lov til og formelt set trække nogle repræsentanter fra de nuværende og kommende brugere ind. Det man vel kan sige er, at de lige skulle vænne sig til, at det, de sagde, faktisk blev taget alvorligt. At politikerne sagde, at "hvis I kan blive enige, så bliver det også sådan". Der gik det pludselig op for dem, at det blev taget alvorligt, fordi man også skulle argumentere i forhold til en anden ting. Der var en diskussion i forhold til prioriteringen mellem stadion og hallen."

Embedsrepræsentant 2, Gentofte Kommune.

⁹ De 'andre haller' som vedkommende refererer til, handler bl.a. om Ordruphallen, hvor eksempelvis basketballkurvene står for tæt på bagvæggene, og hvor volleyballbanerne er placeret oveni hinanden, så man ikke kan sætte flere baner op samtidig.

Tredje fase af Gentofte Sportspark blev indviet d. 26. februar 2016 med to nye idrætshaller (en opvisningshal og en træningshal), yderligere renovering af fodboldstadion samt faciliteter til skoleatletik.

Fase 1 bestod af renovering af hegn, tribuner og sæder på stadion, en ny træningshal til ishockey, kunstskøjteløb samt et anlæg til curling. I fase 2 fik fire idrætsforeninger eget klubhus, og man byggede en petanquebane samt anlagde kunstgræs til amerikansk fodbold og fodbold. Samtidig opførte man en lethal til rulleskøjteløb med tilhørende klubhus. Dermed tilgodeser udbygningerne i fase 1-3 tilsammen en mangfoldig facilitetsmasse, der både appellerer til traditionelle og nye idræts- og bevægelsesformer.

Mangfoldighed som det stolte varetegn i Gentofte Kommune

Mangfoldighed er et centralt tema i idræts- og bevægelsespolitikken. Når man spørger repræsentanter fra forvaltningen og foreningsidrætten, hvad der kendetegner idrætten i Gentofte Kommune, fremgår mangfoldighed, ikke mindst repræsenteret af et mangfoldigt udbud af idrætsfaciliteter, som et gennemgående kendetegn for idrætslivet i kommunen:

”Jamen jeg tænker, at det er mangfoldighed. Det er også det, vi i virkeligheden har haft en strategi om. At se, om vi ikke bare kunne være ’enten-eller’, men at være ’både-og’. Så vi har i hvert fald forsøgt, og jeg synes også, at vi kan se resultatet af det.”

Embedsrepræsentant 1, Gentofte Kommune.

”Idrætten i Gentofte er vant til gode vilkår, og klassisk set er man måske ikke selv opmærksom på, hvor gode de i virkeligheden er (...) Det er et vigtigt perspektiv, at det handler om en bykommune her. Jeg synes, at man har usædvanligt gode faciliteter, stadig med respekt for at det er en bykommune. Selv små idrætsgrene har nye klubhuse. Der er en kæmpe bredde i faciliteter fra hockey over cricket, fægtning, sejlads og så videre. Altså også idrætsgrene der måske ikke har så stærke faciliteter på andre områder.”

Embedsrepræsentant 2, Gentofte Kommune.

”Mangfoldighed (...) I forhold til indbyggertallet er der mange forskellige idrætsgrene (...) Der er jo næsten ikke den idrætsgren, du ikke kan dyrke i kommunen.”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Mangfoldigheden i idrætsfaciliteter rummer både specialfaciliteter til små nicheidrætter, standardfaciliteter til de store foreningsidrætter (’effektive idrætsmaskiner’) samt nyere typer af faciliteter til mere selvorganiserede aktiviteter som skateboard, parkour, rulleskøjteløb og udendørs fitness gennem etablering af otte bevægelsesklare områder (BKO’er) med forskellige funktioner rundt om i kommunen.

De følgende afsnit i rapporten gennemgår indholdet og udmøntningen af idræts- og bevægelsespolitikken 2005-16.

Program for bevægelse og motion

Bevægelse og motion er en gren af idræts- og bevægelsespolitikken, som særligt har fokus på fleksible muligheder og bevægelse for alle borgere uden for de traditionelle foreningsrammer. Her kommer politikens ’moderne ånd’ især til udtryk, da fokus på sådanne or-

ganiseringsformer først efter 2005 for alvor har fået vind i sejlene i den generelle idrætspolitiske debat i Danmark (Kulturministeriet 2009).

Selvom fokus ligger uden for traditionel foreningsidræt, har foreninger i mange tilfælde været tænkt ind i forskellige former for samarbejde om at skabe nye aktiviteter på fleksibel vis.

Den første periode fra 2005-08 havde fokus på idræt for børn i institutioner samt etablering af udendørs offentligt tilgængelige bevægelsesområder (BKO).

Tabel 6: Programmet for bevægelse og motion 2005-2008 havde fokus på idræt i institutioner og faciliteter til selvorganiseret motion

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
Mere motion i daginstitutioner, GFO'er, fritids- og dagcentre	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde ml. foreninger og institutioner • Evaluere GFO-foreningsidræt • Containeridræt 	
Strategi for info om BKO	<ul style="list-style-type: none"> • Udbygge BKO 	
Kortlægge udendørsarealer	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre rammer for selvorganiseret motion 	2005: BKO Charlottenlund Fort, Gentofte Sø, Dyssegårdsparken, Gentofte Renden 2008: BKO Ordrup, Gersonsvej 2006: BKO Teglgårdsgrunden 2007: BKO Dyssegårdsskolen
Info om motionstilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Enkel adgang til info • Motion på recept • Fleksible tilbud om motion og kost 	

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2005-08.

Den næste periode fra 2009-12 videreudviklede på de fleksible bevægelsesmuligheder og tiltag i form af 'Kom og vær med'-aktiviteter og en lang række tiltag som følge af udnævnelsen til breddeidrætskommune i 2009.

"Breddeidrætskommune – det var den mulighed, der viste sig midt i perioden, og den passede meget godt ind i, hvor vi var på det tidspunkt. Vi var blevet eliteidrætskommune, men vi ville gerne have den her satsning på bredden. Det gav mulighed for at sende nogle balloner op og se, hvad der var funktionsdygtigt. Det bevirkede også ekstra midler til området, som man faktisk har bibeholdt siden."

Embedsrepræsentant 4, Gentofte Kommune.

Fokus på børn i institutioner blev intensiveret gennem ambitioner om uddannelse af lærere/pædagoger og inddragelse af institutioner i forskellige udviklingstiltag.

Tabel 7: Programmet for bevægelse og motion 2009-12 havde fokus på fleksible faciliteter og fleksible tilbud til borgerne

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
Fleksible tilbud	<ul style="list-style-type: none"> • 'Kom og vær med' 	<ul style="list-style-type: none"> • Zumba in the sunset, løbetræning i Bernstorffsparken, Fodbold for sjov, Kom og crawl med, Familier på hjul, Kom og rul med, Kvinde-tri, Efterårsferien på is, Cykling for alle, Fit på Fortet (m.fl.), • 2009: Testorun
Udvikle BKO	<ul style="list-style-type: none"> • Motionsredskaber ved Helligdommen • Flere BKO'er 	<ul style="list-style-type: none"> • 2009: BKO Helligdommen • Aktiv i Gentofte (etablering af tre udstyrsdepoter)
Styrke selvorganiserede muligheder	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • (Se fleksible tilbud)
Øget idrætsundervisningskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Styrke lærernes kompetencer 	<ul style="list-style-type: none"> • Inddragelse af specialister i idrætsundervisningen og GFO • Uddannelse af idrætslærere • Energi i skoledagen (10. klasse)
Udvikle motion i institutioner	<ul style="list-style-type: none"> • Motiverende rammer for aktiv hverdag • Inddrage GFO'er i udvikling 	<ul style="list-style-type: none"> • 2012: Børn i bevægelse
Information om motionstilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Enkel adgang til information 	<ul style="list-style-type: none"> • (Gennemført i 2014)

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2009-12.

I den seneste periode fra 2013-16 har bevægelse og motion haft de mest ambitiøse planer i idræts- og bevægelsespolitikken med hele 15 forskellige indsatsområder. Fokus har især ligget på synliggørelse og opfordring af borgere til at benytte sig af nyetablerede BKO'er, mens der også ligger en række tiltag, som skal øge institutionernes indsatser gennem fortsat uddannelse og fokus på samarbejder mellem skoler/institutioner og foreninger.

Tabel 8: Programmet for bevægelse og motion 2013-16 havde hele 15 indsatsområder

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
Dialog med selvorganiserede borgere om udvikling af faciliteter	<ul style="list-style-type: none"> • Idebank med inspiration • Samarbejde ml. institutioner, oplysningsforbund, foreninger, kommune samt øvrige politikområder 	
Videreudvikling af muligheder for aktivitet i nærområdet	<ul style="list-style-type: none"> • Inspirere til benyttelse af parker • Indrette byens rum til bevægelse • Udvikle BKO • Fleksible tilbud • Synliggørelse af BKO • Synliggøre alle idrætsmuligheder • Medieplatform til formidling • Udvide brugergruppe til depot ved Charlottenlund Fort 	<ul style="list-style-type: none"> • Motorikudstyr til BKO – depoter på fire biblioteker • Fortsat tilbud under 'Kom og vær med' • Renovering af BKO Jägers/Helligdommen • Skatehal • Rulleskøjtehal
Understøtte udvikling af kvalitet og rammer for idrætsundervisning	<ul style="list-style-type: none"> • Inddrage foreninger i undervisning • Koble dagtilbud til skole • Uddannelse af personale • Alderssvarende aktiviteter for alle 	<ul style="list-style-type: none"> • Pilotprojekt på Skovgårdsskolen om samarbejde med foreningsinstruktører i udskolingen
Understøtte en times motion/dag for 0-18-årige.	<ul style="list-style-type: none"> • Partnerskaber ml. BKO og institutioner 	<ul style="list-style-type: none"> • Inspirationsforløb i daginstitutioner (motorikkursus) • Udarbejdelse af pjece til forældre og personale 'En times motion om dagen for alle børn og unge' (0-18 år) • Indkøb af Yogo (tre minutters program/meditation til skoler

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2013-16.

Ud over etablering af BKO'er samt en række udendørs udstyr til styrketræning, er området i perioden opprioriteret økonomisk med to puljer, som støtter bevægelse og motion uden om traditionel foreningsidræt. Den ene pulje støtter selvorganiserede udøvere med 126.000 kr. årligt, mens den anden pulje er øremærket skaterbaner på 90.000 kr. (2015).

Udmøntning af program for bevægelse og motion

Gentofteborgerne byder fleksible aktivitetstilbud velkommen

Gentofte Kommune har søsat rigtig mange initiativer inden for bevægelse og motion mellem 2005-16. Ud af de ti breddeidrætsprojekter, som kommunen startede i 2010, omhandlede de fem bevægelse og motion uden om traditionel foreningsidræt (dog med foreninger som samarbejdspartnere i flere tilfælde).

De tre projekter Kom og vær med, Aktivitetszone Helligdommen og Aktiv i Gentofte havde til formål at skabe fleksible bevægelsesmuligheder og aktiviteter for borgerne, mens de

to øvrige (Inddragelse af specialister i idrætsundervisningen og GFO samt Energi i skoledagen) skulle opkvalificere kommunale institutioner og skolers kompetencer i forhold til at skabe bevægelse for børn og unge i hverdagen.

Evalueringerne af breddeidrætsprojekterne viser, at især 'Kom og vær med' aktiviteter for voksne borgere oplever succes med mange deltagere. Ifølge selvevalueringerne har aktiviteter i sommerhalvåret på Charlottenlund Fort i nogle tilfælde tiltrukket flere hundrede deltagere som eksempelvis 'Zumba in the sunset' og 'Fit på Fortet'¹⁰. 'Kom og crawl med' har også oplevet stor succes med fuld booking af de 50 pladser alle syv gange i 2011.

Omvendt har det været vanskeligere at skabe tilslutning til aktiviteter som fodbold, fodtennis eller 'kom og rul med'. Sidstnævnte måtte bl.a. aflyses flere gange som følge af regnvejr, mens det har virket lidt trægt med tilmeldingerne til både fodbold og fodtennis. Fodbold var primært rettet mod unge 15-18-årige, mens fodtennis er for 14 år+ med opfordring til deltagelse fra 'far-søn'.

Hvorvidt den manglende succes på nogle af aktiviteterne skyldes målgrupperne, aktivitetstyperne, det holdbaserede element, kommunikationen eller noget helt andet er vanskeligt at afgøre. Men generelt tyder det på, at de mest succesrige aktiviteter kan dyrkes individuelt – dvs. ikke holdbaseret – og appellerer til motionister i forældrefasen (30-50-årsalderen). Forvaltningen har også en fornemmelse af, at kvinder møder op til 'Kom og vær med'-aktiviteter i større omfang end mænd.

Kommunen har i vinterhalvåret 2015/16 videreført 'Fit på Fortet' som indendørstræning i Kildeskovshallen og er sammen med fodtennis et eksempel på, at de fleksible tilbud også indtager de klassiske idrætsfaciliteter.

Borgerundersøgelsen viser, at borgerne i stort omfang kunne forestille sig at deltage i tiltag, der på forskellig vis minder om 'Kom og vær med'. De positive holdninger gælder i forskellig grad både blandt mænd og kvinder, unge som ældre, idrætsaktive som nuværende inaktive.

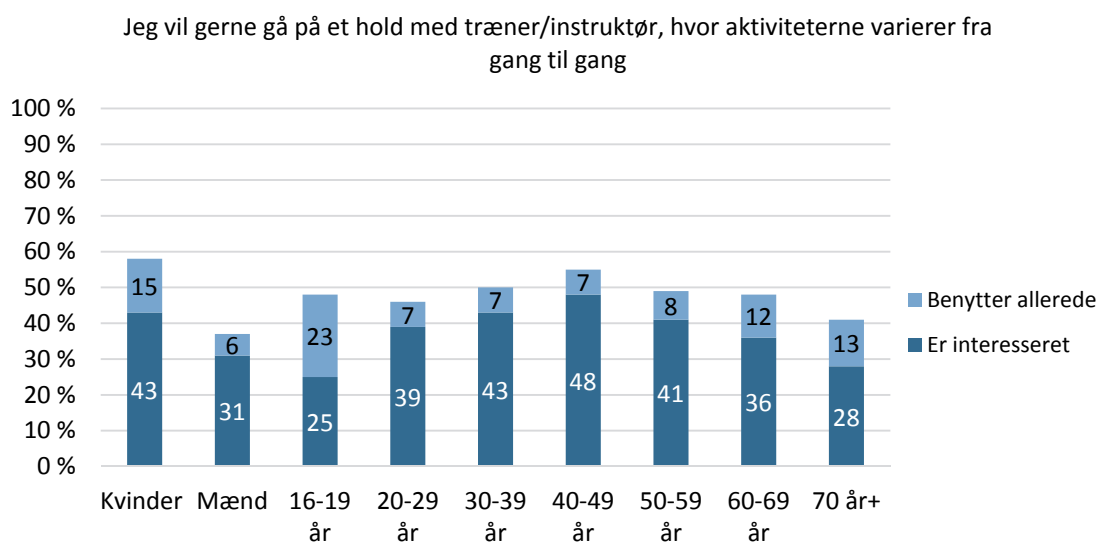
Figureerne herunder viser en oversigt over svar fordelt på køn og alder på fem forskellige udsagn, der omhandler fleksible/alternative måder at udnytte faciliteter og dyrke aktiviteter på.

Mænd og yngre borgere er mest interesseret i muligheder for at benytte kommunale faciliteter i selvorganiserede fællesskaber, mens kvinder og ældre borgere i større omfang kunne forestille sig at deltage i aktiviteter med fokus på generel træning, der varierer, og som både gør brug af indendørs og udendørs faciliteter.

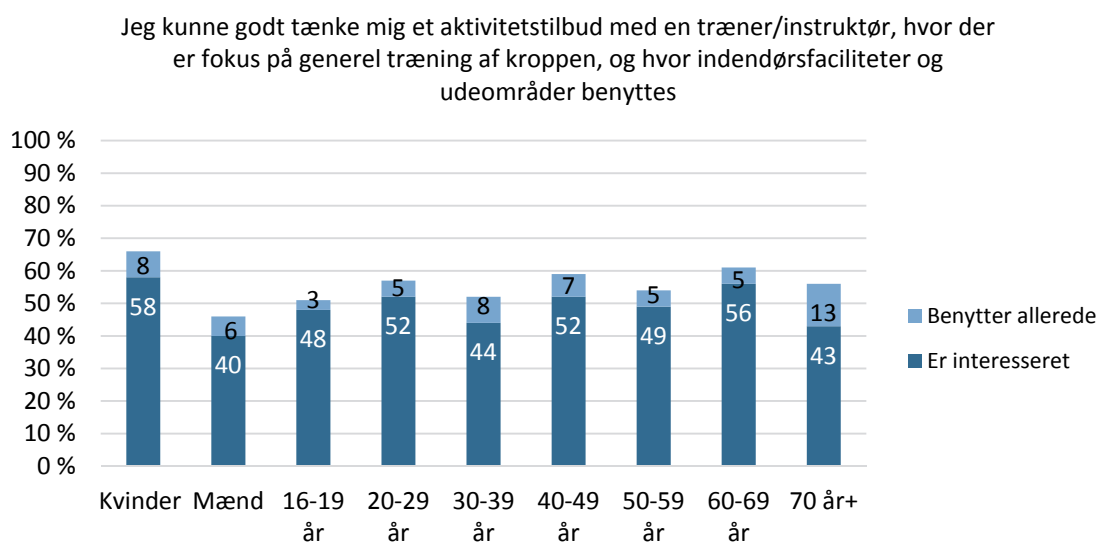
¹⁰ Fit på Fortet er boksning/fitnessstræning/yoga med en privat instruktør, som kommunen betaler for. Træningen er gratis for deltagerne, som kan møde op uden forhåndstilmelding.

Figurerne viser samtidig, at langt flere udtrykker interesse for sådanne tiltag, end der benytter sig heraf allerede. Det indikerer udviklingspotentiale for mere fleksibel brug af kommunale idrætsfaciliteter og tilbud, hvis det vel at mærke er en vej, kommunen ønsker at gå.

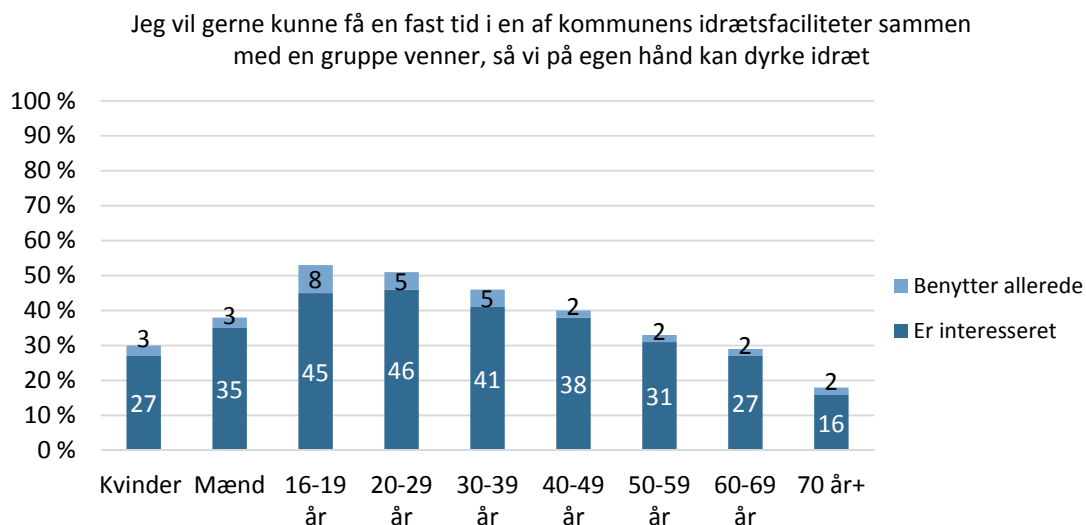
Figur 10: Kvinder og midaldrende ytrer størst ønske om deltagelse på hold med vekslende indhold

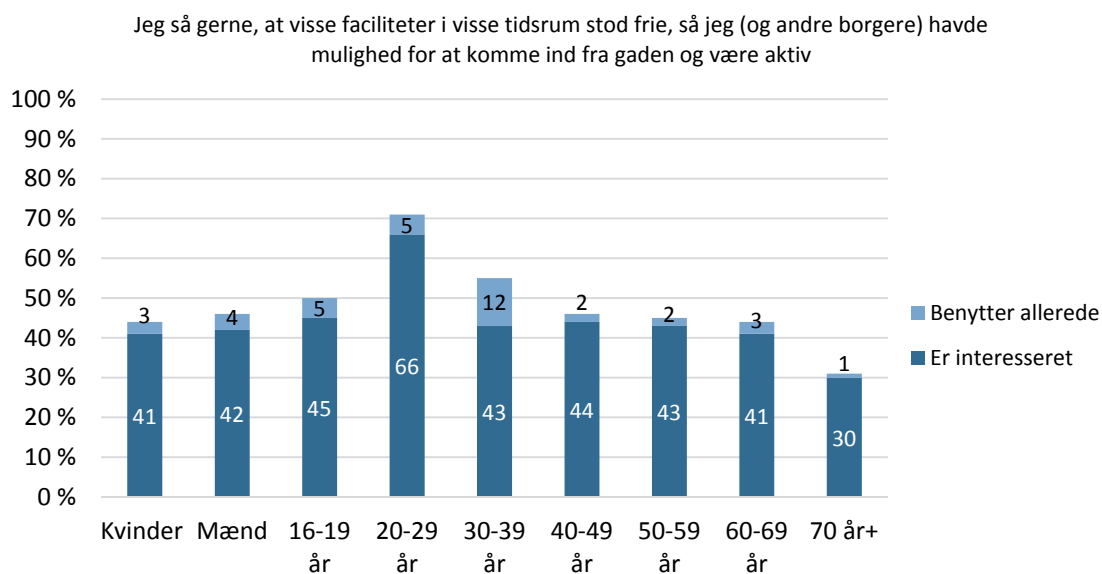
Figur 11: Kvinder og ældre borgere er mest interesseret i deltagelse på hold med brug af både indendørs- og udendørsområder

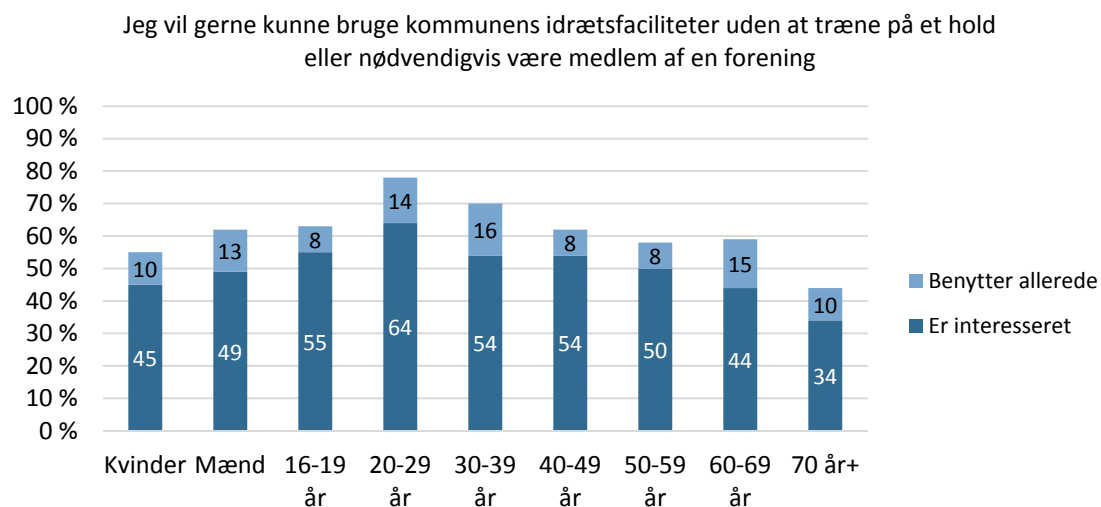
Figur 12: Yngre mænd er de mest interesserede i at benytte faciliteter i selvvalgte fællesskaber

Figur 13: 'Drop-in'-motion tiltaler unge i 20-erne i noget højere grad end andre befolkningsgrupper

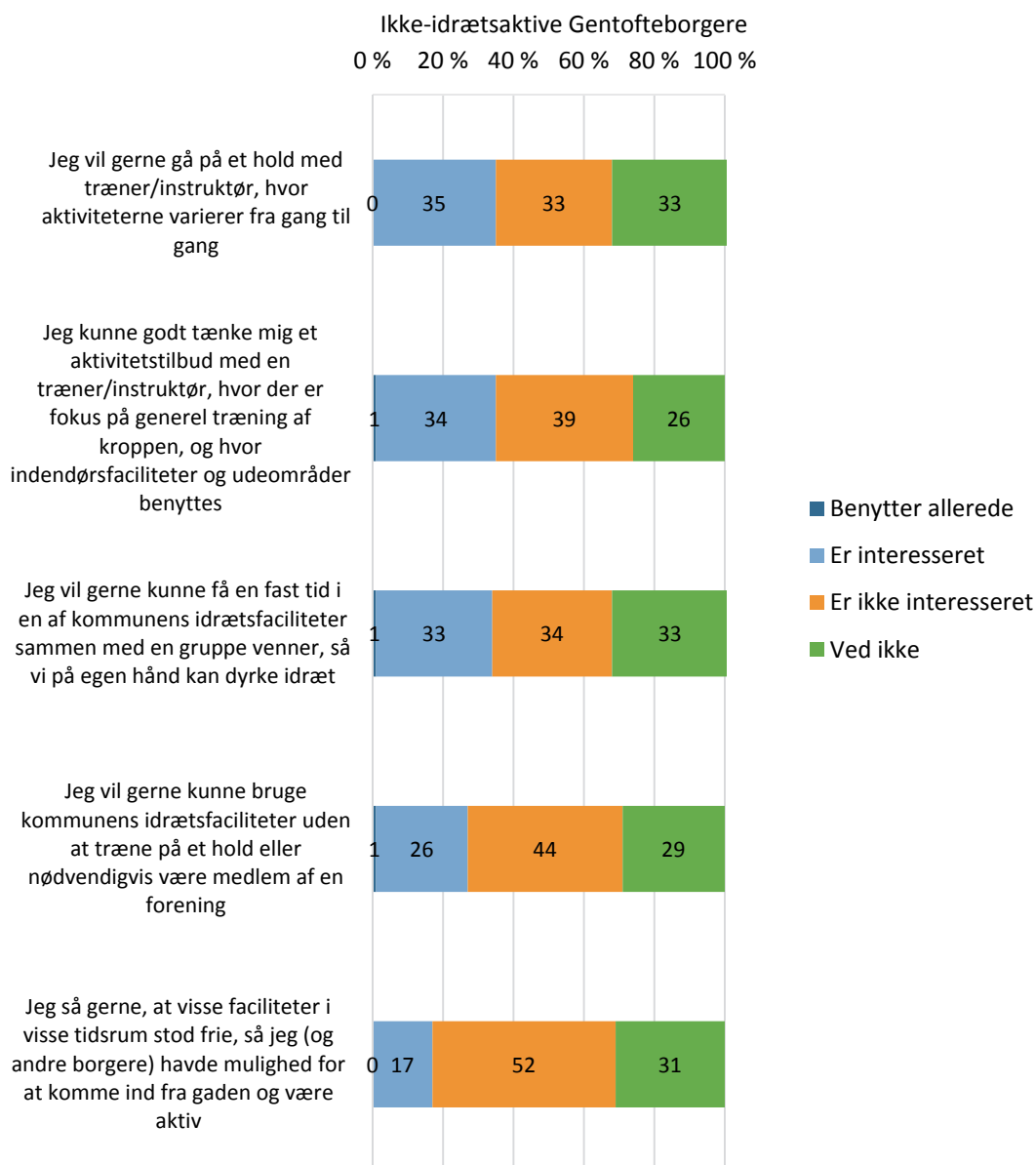
Figur 14: Generel stor interesse for at benytte kommunale idrætsfaciliteter uden tilknytning til foreningsidræt

Interessen for facilitetsbrug uden om foreningsidrætten finder også sted blandt nuværende foreningsaktive som udtryk for, at det kan fungere som supplement til foreningernes brug.

Blandt ikke-idrætsaktive finder man tæt på lige så mange positive som negative holdninger samt mange tvivlere ('ved ikke') til sådanne tiltag (se figur 15).

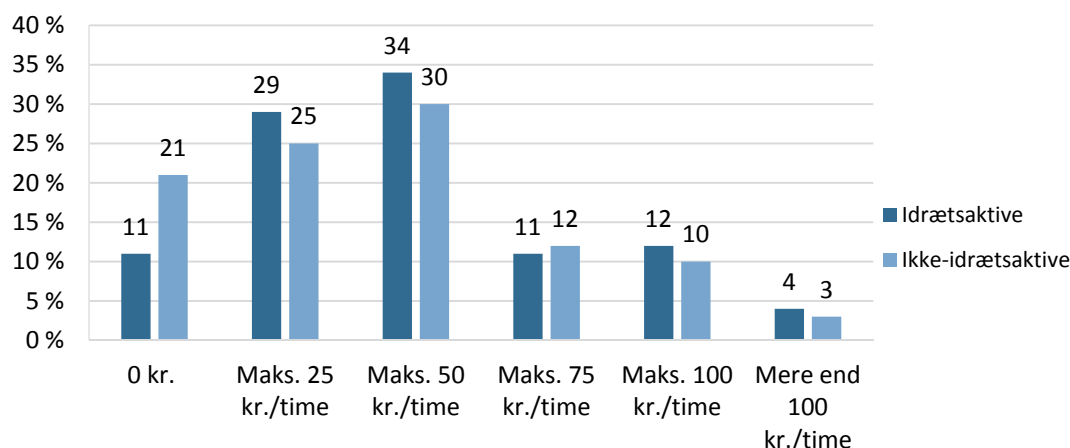
Figur 15: Ikke-idrætsaktive Gentofteborgere er ikke afvisende over for fleksible motionstilbud

Figuren viser svarfordelinger blandt ikke-idrætsaktive borgere på de fem udsagn angivet til venstre i figuren (n=77).

I forlængelse af interessen for at benytte faciliteter kommer spørgsmålet, om borgerne samtidig er villige til at betale for det. 'Til en vis grad' lyder det overordnede svar. Figur 16 herunder viser, at både idrætsaktive og ikke-aktive er villige til at betale 25 eller 50 kr. for en time i en kommunal facilitet. Samtidig ser man relativt mange, som er villige til at betale endnu mere.

Figur 16: Gentofteborgerne er ikke bange for at betale for adgang til kommunale idrætsfaciliteter

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet om, hvor meget borgerne er villige til at betale pr. time for at benytte kommunens indendørs faciliteter

Bilag 3 viser en oversigt over børn og voksnes nuværende brug af kommunale idrætsfaciliteter. Det overordnede indtryk er, at samtlige faciliteter benyttes af relativt få borgere i kommunen med undtagelse af kunstgræsbaner og Kildeskovshallen. Selvom det ikke er et usædvanligt billede i sammenligning med Ballerup, Gladsaxe og Allerød, kan et fremtidigt indsatsområde i idræts- og bevægelsespolitikken alligevel se på, hvilke faciliteter der rummer plads/potentiale for større udnyttelse blandt en bredere borgergruppe end tilfældet er i dag.

Ordruphallen, som ligger sammen med et bibliotek, er tænkt som en sådan facilitet til mere fleksibel breddeidrætsbrug. Men fungerer det som en fleksibel facilitet i praksis? Er hallen udnyttet til forskellige børne- og voksenmotionsaktiviteter efter kl. 17? Findes der en god model for, hvordan brugerne kan booke/benytte faciliteten, uden at det skaber konflikter mellem aktive udøvere og eksempelvis børn og unge, som 'hænger ud' i faciliteten? Sådanne erfaringer er nyttige at få tydeliggjort til at skabe grundlag for videreudvikling af faciliteternes brug i kommunen i almindelighed.

Borgernes brug af BKO'er

Kommunen har haft stor fokus på etablering af faciliteter og BKO'er, som giver fleksible og gratis træningsmuligheder. Faciliteterne tilgodeser fitnessstræning og forskellige skate-/rulleskøjte-/løbehjulsaktiviteter samt parkour.

Skolebørnsundersøgelsen viser, at hele 19 pct. styrketræner regelmæssigt. Det svarer til den tredjestørste aktivitet. Samtidig dyrker 8 pct. af skolebørnene skateboard/løbehjul/waveboard, mens 4 pct. dyrker parkour, hvilket gør den til den henholdsvis 9. og 17. største aktivitetsform blandt børn på 4.-9. klassetrin i kommunen. Blandt voksne er styrketræning med 29 pct. af borgerne den næststørste aktivitet efter løb, mens blot 2 pct. skater/løber på rulleskøjter. Ingen voksne oplyser parkour som aktivitetsform.

Selvom fitness er en central aktivitetsform blandt både børn og voksne og skateraktiviteterne har moderat tilslutning blandt skolebørnene, viser spørgeskemaundersøgelserne begrænset brug af kommunens BKO'er. Drengene bruger oftere skaterfaciliteterne end piger, mens blot to voksne respondenter har angivet at benytte skaterbanen ved Gentofte Sports-park. Til sammenligning viser bilag 3, at 1-6 pct. af skolebørnene benytter de store idrætshaller, og at op mod 8 pct. benytter en kunstgræsbane. De udendørs træningspavilloner og fitnessstationer har heller ikke opnået en bred brugerskare ifølge borgernes egne svar. Herunder ser man i tabel 9, at relativt mange borgere benytter de naturområder, hvor træningspavillonerne er placeret, men de færreste borgere oplyser at benytte selve stationerne/træningspavillonerne til træning. Til forskel fra skaterbanerne benyttes træningspavillonerne af begge køn.

Tabel 9: Mange benytter Gentofte Kommunes grønne områder, få de tilhørende BKO'er

	Børn	Voksne
Charlottenlund Skov	5,4	22,9
Charlottenlund Slotspark	2,1	17,9
Charlottenlund Strandpark	1,6	19,7
Charlottenlund friluft- og søbad, træningspavillon	0,2	0,4
Dyssegårdsparken	1,8	7,4
Dyssegårdsparken, træningspavillon	0,7	0,4
Gentofte Renden	0,3	7,8
Gentofte Renden, træningspavillon	0,1	0,3
Gentofte Sportspark, skaterbane	1,1	0,3
Gentofte Sportspark, rullekøjtahal	0,4	0
Gentofte Sø	5,1	23,6
Gentofte Sø, træningspavillon	0,8	0,7
Gersonsvej, skatebane	0,2	0
Hellerup Skole, skaterbane	0,4	0
Helligdommen, skatehal (indendørs)	0,7	0
Holmehaven, skaterbane	0,6	0,1
Nymosen	0,9	5,8
Nymosen, træningspavillon	0,3	0,1
Ordrup Krat	0,2	4
Ordrup Mose	0,4	2,6
Ordrup Park	1,0	2,2
Ordruphallen, træningspavillon	0,4	0
Teglårdsgrunden, parkourbane	0,6	0,1
Ungdomsskolen, skaterbane	0,3	0

Tabellen viser andelen af børn og voksne, der angiver at benytte de forskellige udendørs områder og BKO'er til sport eller motion (n skolebørn=1.715, n voksne=797).

En større andel af skolebørn end af voksne borgere benytter træningspavillonerne ved Dyssegårdsparken, Gentofte Sø, Nymosen og Ordruphallen. Kommunens fokus på øget

synliggørelse og inspiration til benyttelse af stederne fra den seneste politikperiode 2013-16 ser dermed (endnu) ikke ud til at slå bredt igennem i befolkningen.

Idræts- og bevægelsespolitikken indeholder dog ingen objektive mål for succeskriterier i forhold til benyttelse af sådanne områder. 0,5 pct. af borgerne svarer eksempelvis til 370 personer. Det svarer til medlemstallet i Skovshoved Sejlklub eller Charlottenlund Badmintonklub, og i det perspektiv er andelen af brugere ikke umiddelbart så lav. Samtidig melder analyserne ikke noget om, i hvilket omfang borgere fra andre kommuner kommer til Gentofte for at benytte BKO'erne.

Konklusioner fra en evaluering af løbestier med tilhørende aktivitetsstationer (Pilgaard, 2016) peger på, at brug af sådanne offentligt tilgængelige steder sjældent sker 'af sig selv'. For det første må man forvente en langsigtet tilvænningsperiode blandt brugerne. Befolkningen skal langsomt 'modnes' til at benytte det offentlige rum til træning.

For det andet kan brugsprocessen fremmes gennem tilknytning af 'ambassadører', som leverer træning på stederne til forskellige målgrupper. Denne strategi benytter kommunen allerede gennem 'Kom og vær med', hvilket kan udvides til flere BKO'er.

For det tredje kan etablerede træningsfællesskaber (eksempelvis personlige trænere med lukkede hold) være med til at ekskludere enkeltborgere, som ikke føler sig 'velkommen'. Eksempler herpå finder man i Søndermarken på Frederiksberg, hvor nogle borgere oplever, at fitnessinstruktørerne 'optager pladsen'.

For det fjerde kan det være interessant at fokusere på medialisering og kommunikation på sociale medier målrettet forskellige typer af brugergrupper for at sprede budskaber og netværk, som benytter stederne.

Samarbejde om idræt og bevægelse i daginstitutioner og skoler

Et tredje centralt område i denne gren af politikken om motion og bevægelse omhandler idræt for børn og unge i daginstitutioner og skoler. Fokus har primært ligget på uddannelse af personale samt at etablere samarbejde mellem foreninger og skoler/institutioner. I nogle tilfælde har kommunen også fået den private virksomhed MOTIVATION (www.motivation.dk) til bl.a. at stå for inspirationskurser til brug af Charlottenlund Fort.

Kommunen har iværksat projekter som 'Øget kvalitet i idrætsundervisningen' og 'Inddragelse af specialister i idrætsundervisningen' (2010 og 2011), 'En times motion om dagen for alle børn og unge' (2012), pilotprojekt på Skovgårdsskolen med erfaringer fra GFO-svøm (2013), Inspirationsforløb til motorikleje til daginstitutioner i samarbejde med virksomheden MOTIVATION (2014), tilpasset udstyr til daginstitutioner på BKO Charlottenlund og BKO satellitter på fire biblioteker (2014), motorikpjece (2014) samt kompetenceudviklingsforløb for personale i samarbejde med DGI (2015).

Alle disse tiltag er gjort i et forsøg på at "*give flere børn og unge lyst til at dyrke motion og for at fastholde de unge, der allerede lever et aktivt liv*" (Gentofteberetning, 2008, 2009, 2010).

Forvaltningen karakteriserer selv arbejdet med især unge som en 'never ending story'. Interviewene med forvaltningen efterlader indtryk af et 'fortrinligt samarbejde' med skoler og daginstitutioner i forhold til 'En times motion om dagen'. Gymnasierne har været vanskeligere at etablere samarbejde med, og det oplever forvaltningen som nærmest umuligt. Samtidig oplever forvaltningen, at samarbejdet med foreningsidrætten på skoleområdet endnu ikke er optimalt:

"Der har været meget lidt overskud til at arbejde med det her [foreningsidræt i skoleundervisningen], og det samme gælder jo for Åben Skole for foreningerne. Der har vi en hurdle, som vi ikke er kommet i mål med. Vi har slet ikke fået foreningerne ind i det omfang, som vi ender med at få dem ind. For det gør vi. Det tager bare to år mere, end vi har regnet med."

Embedsrepræsentant 3, Gentofte Kommune

Forvaltningen udtrykker her en klar forventning om, at samarbejde mellem skole og forening er et område, der bliver satset på, og som man gerne ser lykkes i højere grad fremadrettet.

Evalueringen indeholder ikke systematiske før- og eftermålinger på børn og unges idrætsdeltagelse og oplevelser af kvalitet i idrætsundervisningen. Materialet indebærer heller ikke holdninger eller oplevelser fra lærere og pædagoger, som har gennemgået uddannelsesforløb. Derfor er konklusionerne på arbejdet med motion og bevægelse blandt børn og unge qua de mange samarbejdsinitiativer baseret på statusmålinger anno 2016 frem for at følge en udvikling over tid.

Særskilte afsnit om samarbejde belyser senere skoler og foreningers tendens til at indgå samarbejde, holdninger til skolereformen samt elevernes oplevelser af sådanne tiltag og holdninger til inddragelse af foreningsidrætten i idrætsundervisningen i skolen.

Overordnet viser disse analyser, at samtlige foreninger og skoler, som har indgået formelle samarbejdsaftaler som følge af folkeskolereformen, har positive erfaringer og ønsker at samarbejde fremadrettet. Foreninger, som endnu ikke har samarbejde, er lidt mere skeptiske over for ideen om samarbejde. Vidensdeling og formidling af de gode erfaringer kan være et væsentligt skridt på vejen til at udbrede samarbejde til flere involverede aktører.

Samtidig angiver 60 pct. af de elever, som har haft besøg af en forening i skoleundervisningen, at det var en positiv oplevelse. Dog finder man ikke udelukkende begejstrede elever med knap hver femte elev, som direkte svarer nej til ideen om at få besøg af en forening.

Holdningerne varierer på tværs af køn, alder og nuværende deltagelse i sport og motion i fritiden, hvorfor fremtidige initiativer med foreningssamarbejder med fordel kan forsøge at tænke på tværs af alder/klassetrin, køn og niveau i det omfang logistiske muligheder tillader det.

Elevinddragelse og flere samtidige parallelle samarbejdsspor med forskelligt indhold er værd at overveje i den forbindelse.

Opsummering på program for bevægelse og motion

Dette program har haft mange ambitiøse målsætninger, og kommunen er nået i mål med mange af indsatsområderne. Faciliteter og rammer til selvorganiserede/fleksible borgere har fået en central plads i kommunen, og mange af breddeidrætsprojekterne fra 2010-11 indgår i dag som en fast del af den kommunale drift.

Hidtil ser man kun en snæver brugerskare på mange af BKO'erne, og der findes ikke en tydelig formel på, hvordan man skaber stor tilslutning til forskellige 'Kom og vær med'-aktiviteter. Borgerne forholder sig dog meget positivt til forskellige initiativer, der tillader fleksibel/selvorganiseret tilslutning samt brug af faciliteter og udeområder, og der ligger et interessant arbejde i at udnytte dette tilsyneladende store potentiale i endnu større omfang, end det allerede er tilfældet i dag.

Kommunal drift af gratis idrætsaktiviteter for borgerne er både en politisk, økonomisk og personalemæssig prioritering. Koordinering og igangsættelse af aktiviteter koster kræfter, hvilket et tilsyneladende succesfuldt initiativ som 'Testorun' eksemplificerer. Dette mandeløb foregik i 2009 med over hundrede tilmeldte, men er ikke blevet gentaget siden. Forvaltningen giver udtryk for, at det netop var det ressourcemæssige omfang, som var afgørende for ikke at fastholde begivenheden som en årlig event.

Derfor er kommunen også afhængig af samarbejde med lokale idrætsaktører, som kan være med til at udføre og forankre de forskellige ideer og tiltag, som fødes centralt i forvaltningen. Fokus har i høj grad været på foreningsidrætten og i nogle tilfælde på private aktører, som eksempelvis står for nogle af 'Kom og vær med'-aktiviteterne. Oplysningsforbundene bliver også nævnt i målsætningerne i den seneste periode fra 2013-16, men fremstår ikke hidtil som en central aktør eller samarbejdspartner i de aktiviteter, som er blevet gennemført i perioden inden for grenen bevægelse og motion i idræts- og bevægelsespolitikken.

Samarbejde mellem skoler, institutioner og idrætsforeninger er blevet iværksat i mange forskellige sammenhænge. Involverede foreninger og skoler udtrykker positive erfaringer, som med fordel kan indgå i systematiske opsamlingsprojekter til glæde for nye samarbejdsprojekter og aktører. I den forbindelse er det ikke uvæsentligt at inkludere målgruppen – eleverne – i udvikling af form og indhold. De forholder sig kritisk til nye tiltag og er samtidig en meget heterogen gruppe med stor forskel på køn, alder og fysisk/kropslig formåen.

Program for særlige målgrupper

Særlige målgrupper er defineret som projektorløb eller kommunale initiativer, hvor idræt og motion bliver en central aktivitet, men hvor indsatsen anvendes i forebyggende øjemed. Det kan være en indsats rettet mod særlige aldersgrupper, generel sundhedsfremme og/eller social integration.

Den første periode fra 2005-2008 havde fokus på at styrke små børns motorik, udvikle tilbud for senioridræt og at styrke partnerskaber imellem foreninger og motionstilbud.

Table 10: Programmet for særlige målgrupper 2005-2008 havde et bredt sigte

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Viden om 0-3 åriges motoriske forudsætninger 		
<ul style="list-style-type: none"> • Fremme forebyggende projekters adgang til idrætsfaciliteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Reservere timer på sæsonbasis på lokale skoler til særlige målgrupper, der indgår i konkrete idrætsprojekter 	<ul style="list-style-type: none"> • 2008: Foreninger i kommunen har adgang til at booke lokaler via internettet
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsat udvikling af senioridræt i samarbejde med eksisterende udbydere 	<ul style="list-style-type: none"> • Indsamle erfaringer om senioridræt fra 'Sundhed for Seniorer' og senioridrætspulje til foreningerne samt afholde en senioridrætsdag 	<ul style="list-style-type: none"> • 2005: Sundhed for Seniorer
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke lokale partnerskaber mellem tilbud og projekter, forenings- og folkeoplysning 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtte oplysningsforbunds muligheder for at oprette nye tilbud • Temadage og netværk for alle kommunens idrætslærere • Støtte og vejledning for begynderidræt for 12-16 årige i samarbejde med lokale foreninger • Styrke integration gennem foreningsbaserede idrætstilbud for modtagelsesklasser på Munkegårdsskolen • Følge op på og kvalitetssikre "Krop og bevægelse" i de pædagogiske læreplaner i kommunens dagsinstitutioner • Gøre "Motion og Bevægelse" for børn med vægtproblemer til et permanent idrætstilbud 	<ul style="list-style-type: none"> • 2008: Uddannet 25 foreningsledere • 2008: Samarbejde imellem kommunen og Jægersborg Boldklub og Ibstrup Rideklub om at integrere børn og unge med dansk som andetsprog • 2008: Etablering af fire idrætsfritidsordninger og et tilbud for overvægtige unge om særlig trænings- og kostvejledning.

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2005-08.

Den næste periode fra 2009-2012 havde fokus på at inkludere særlige målgrupper i idrætlivet, at fortsætte udviklingen af senioridrætten samt at sikre en høj motivation hos de særlige målgrupper (især med tanke på teenagere som særlig målgruppe).

Tabel 11: Programmet for særlige målgrupper 2009-2012 havde fokus på tilbud til alle livsfaser

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Skabe nye muligheder for inklusion i alle former for idræts- og fritidsliv 	<ul style="list-style-type: none"> • Understøtte og stimulere oplysningsforbunds muligheder for at oprette nyt tilbud • Styrke integration gennem idræt og foreningsliv • Skabe øget mulighed for begynderidræt for alle aldre i idrætsforeningerne 	<ul style="list-style-type: none"> • 2011: Min Fritid (fem deltidsansatte konsulenter til hjælp for handicappede)
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsat udvikle senioridræt i samarbejde med eksisterende udbydere 	<ul style="list-style-type: none"> • Videreudvikle nærgymnastik og skabe øvrige motionstilbud for ældre 	<ul style="list-style-type: none"> • 2010: Aktiv i Gentofte
<ul style="list-style-type: none"> • Fremme tilbud om fysisk aktivitet for børn i alderen 0-6 år 		
<ul style="list-style-type: none"> • Fremme forebyggende projekters adgang til idrætsfaciliteter 		
<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at motivationsincitamenter og sociale aktiviteter indgår i initiativer for særlige målgrupper 	<ul style="list-style-type: none"> • Projektudvikle og vejlede om idræt for teenagere, med fokus på deltagelse og fastholdelse i et aktivt idrætsliv • Udvikling af idræts GFO'er, samt udvikling af idrætsstilbud på øvrige GFO'er • Udvikle og gennemføre familieidræt som pilotprojekt i en eller flere foreninger eller oplysningsforbund • Etablere idrætspædagogiske temaer i alle institutioner – for unge og ældre 	<ul style="list-style-type: none"> • 2009: Ultimate Volley Xperience • Ungdomskonsulenter • 2009: Samarbejde med Jægersborg Boldklub og Ibstrup Rideskole om at integrere børn og unge med dansk som andetsprog igennem idræt og motion • 2009: Gentofte Volley, SISU Basketball og Ishockey Club Gentofte samarbejder med kommunen om at fastholde 13-18 årige i et aktivt foreningsliv • 2010: OL-special • 2010: Familiesport

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2009-12.

Den tredje periode fra 2013-2016 havde fokus på stor fleksibilitet i idrætsstilbuddene og at tilbyde passende motionstilbud til folk i alle aldre og livsfaser. Samtidig er der for alvor kommet skub i en bred vifte af hensyntagende tilbud til handicappede.

I denne periode har programmet især mange snitflader til programmet for motion og bevægelse, hvorfor nogle gennemførte aktiviteter står nævnt begge steder.

Tabel 12: Programmet for særlige målgrupper 2012-2015

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Understøtte mulighederne for at skabe inkluderende fællesskaber med plads til mangfoldighed i alle former for idræts- og fritidsliv 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle samarbejde mellem foreninger, forældre og kommune. Bruge forældre og pædagogers kompetencer og viden til at skabe gode idrætstilbud til børn i sårbare positioner • Fremhæve rollemodeller som synliggør at mennesker med særlige behov kan deltage på egne præmisser • Finde faciliteter til oplysningsforbund 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013: Idræt for sindslidende • 2013: Motionshold for børn og unge med udviklingshandicap • 2013: Skøjteløb for børn med særlige behov • 2013: Fodbold for unge med CP • 2013: Fodbold Fulton (Specialklasse for drenge) • 2014: Handicapsvømning i Gentofte Svømmeklub • 2014: Fodbold for autister • 2014: Kørestolsbasket • 2014: Kørestolscurling • 2014: Kajakroning for synshandicappede • 2014: Kajakroning for kræft-ramte • 2014: Goalball mm. For blinde og svagsynede • 2014: GIF, idrætsforening for borgere med social og psykiske udfordringer • 2014: Charlottenlund Spejdergruppe • Fritidscentre • 2016: BASECAMP (for børn og unge med særlige behov i samarbejde med virksomheden MOTIVATION) • 2016: Handicapridning i Gentofte Rideklub
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke ressourcsevage borgeres adgang til foreningslivet 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle partnerskaber med relevante opgaveområder og oprette et tilbud med henblik på at støtte ressourcsevage borgeres inklusion i foreningslivet 	<ul style="list-style-type: none"> • 2014: Min Fritid (fire ansatte vejledere) og Familiesport er videreudviklet • 2014: Ny indgang på kommunens hjemmeside, der gør det nemt for borgere med særlige behov at finde idræts- og fritidstilbud: www.gentofte.dk/idrætforalle
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsat udvikle senioridræt i samarbejde med institutioner, oplysningsforbund og foreninger 	<ul style="list-style-type: none"> • Skabe motionstilbud for ældre • Arbejde med aldersrelaterede bevægelsesaktiviteter 	
<ul style="list-style-type: none"> • Have fokus på at stimulere bevægelsesglæden og de motoriske færdigheder for børn i alderen 0-6 år 		<ul style="list-style-type: none"> • 2014: "En Times Motion" • 2014: Motorikkurser for motorisk usikre børn • 2014: Motorikpjece for småbørn til forældre • 2014: BKO Charlottenlund

		udvidet til at tilpasse den nye målgruppe <ul style="list-style-type: none"> • 2014: Motoriktræning med GIOF
<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde for at der er attraktive muligheder for fysisk aktivitet til folk i alle livsfaser 	<ul style="list-style-type: none"> • Inspirere til oprettelse af hold målrettet medlemmer med særlige behov • Understøtte fleksible, varierende familierelaterede tilbud, der kobler træning, oplevelse, samvær og sundhed 	<ul style="list-style-type: none"> • 2014: KDY sejladsskole for sclerosepatienter • 2014: Dansk Vandrelaug • 2014: Klub Kildebakke • 2014: Fredagsklubben • 2014: Ridesti i Gammelmose (samarbejde med Gladsaxe Kommune) • Aktiv ferie (for særlige behov) • Foreningsspringbræt (forening for særlige behov springbræt til foreningslivet)

Kilder: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2013-16. www.gentofte.dk¹¹

Kommunen har fra 2009 oprettet en pulje på 300.000 kr. til borgere/foreninger, som ønsker at afprøve initiativer på handicapområdet. Puljen ligger dog under handicappolitikken og ikke under idræts- og bevægelsespolitikken.

Derudover har kommunen en pulje på 100.000 kr. som økonomisk trængte familier med børn i alderen 6-18 år kan søge i støtte til medlemskontingenter.

De to udviklingspuljer for idræt og motion (157.000 kr.)¹² samt for fritid og folkeoplysning (100.000 kr.) er også mulige at søge til særlige målgrupper, men er ikke øremærket hertil.

Udmøntning af program for særlige målgrupper

Tilbud til borgere med særlige behov

Listen over gennemførte aktiviteter til borgere med særlige behov er lang og har været tiltagende i perioden. Selvom området i praksis omfatter relativt få borgere med særlige behov, vidner listen i sig selv om et centralt indsatsområde, hvor der samtidig tildeles ressourcer i form af puljer og ansatte i forvaltningen, som bistår med information og vejledning samt formidler kontakt til foreningslivet.

Bredden i aktivitetsudbuddene stemmer overens med politikken overordnede visioner om mangfoldighed. Selvom ikke alle tilbud eksisterer samtidig, har borgere med handicap eller andre særlige behov igennem politikken haft mulighed for at stifte bekendtskab med aktiviteter som bl.a. fodbold, curling, skøjteløb, basketball, kajak, ridning, goalball og spejderaktiviteter. Det vidner om kommunens brede netværk til mange af kommu-

¹¹ Årstallene for oprettelse af aktiviteterne blev fundet ved at kigge tilbage på, hvornår de forskellige tilbud blev oprettet på www.gentofte.dk (vha. www.web.archive.org), samt første gang de blev nævnt i Idræt og Fritid.

¹² Puljen er reelt på 257.000 kr., hvoraf 100.000 kr. er øremærket til eliteidræt.

nens idrætsforeninger, som tilsyneladende ikke er blege for at indgå aftaler med kommunen om særlige tilbud.

En repræsentant fra forvaltningen giver dog udtryk for, at de mange initiativer og aktiviteter ikke fylder så meget udadtil:

”Man kan nok sige, at det, der har med idræt og motion for særlige målgrupper at gøre, vel har fyldt mindst. Vi står foran at skulle lave et opgaveudvalg, der skal formulere en ny idræts- og bevægelsespolitik (...) Og den her opdeling er én måde at gøre det på, men jeg synes ikke, vi skal starte med at sige, at det også er den måde, vi fortsætter på.

Embedsrepræsentant 2, Gentofte Kommune.

Analyser af skolebørn og voksne borgeres idrætsvaner viser, at 0,4 pct. af begge grupper angiver, at de dyrker ’handicapidræt’. Det svarer til ca. 300 borgere, hvilket formentlig er et overestimeret billede på grund af den relativt lave svarprocent i borgerundersøgelsen¹³. Alligevel giver det indtryk af en ikke helt ubetydelig andel, som benytter sådanne tilbud, selvom andelen ikke adskiller sig nævneværdigt fra andelen i andre kommuner. Dertil kommer forskellige andre særlige behov, som ikke omhandler handicappede.

Materialet til evalueringen viser ikke noget om målgruppernes oplevelser eller de involverede foreningers erfaringer med eksempelvis at tilbyde idræt til handicappede. Breddeidrætsprojektet ’Min fritid’, som løb i 2010-11 var målrettet særlige målgrupper, men evalueringen blev udskudt på daværende tidspunkt på grund af et behov for mere tid til at løbe projektet ordentligt i gang.

Det brede udvalg af aktiviteter, som siden har været etableret, vidner om, at kommunen har skabt gode erfaringer i forhold til denne del, som kunne være interessante at få et samlet evalueringbillede af. Har Gentofte Kommune en særlig effektiv model til at skabe mangfoldige tilbud til borgere med særlige behov? Og er det noget, andre kommuner kan/bør lære af?

Oplysningsforbund som leverandør af bevægelse til særlige målgrupper

Indsatsområderne berører i flere tilfælde ønsker om at understøtte oplysningsforbundenes muligheder for at udvikle aktiviteter, der retter sig mod borgere med særlige behov. Samtidig vil politikken også sikre denne aktør bedre adgang til faciliteter. Som under programmet for motion og bevægelse fremgår oplysningsforbundene dog hverken som aktører eller samarbejdspartnere i de mange gennemførte aktiviteter i perioden.

Der skyldes formentlig, at oplysningsforbundene primært bliver tænkt ind i relation til senioridræt, som er samlet under afdelingen, der hedder Sundhed for Seniorer, som forvaltes af forebyggelsesafdelingen på Tranehaven (et kommunalt rehabiliteringscenter med fire sengeafdelinger). Her finder man en række aktiviteter som eksempelvis nærgymnastik og motionshold for KOL-ramte, som gennemføres af FOF.

¹³ Hvis man antager, at idrætsinteresserede borgere har været mere villige til at besvare et spørgeskema end ikke-idrætsinteresserede borgere.

I et interview udtrykker en repræsentant fra FOF, at de selv administrerer sådanne typer af hold, og hele den administrative 'byrde' derfor er frataget kommunen. Det adskiller sig eksempelvis fra 'Kom og vær med' aktiviteterne, som forvaltningen er centralt involveret i, når de samarbejder med frivillige foreninger eller private aktører.

Oplysningsforbundene oplever lokaleproblemer, som i flere tilfælde sætter begrænsninger for, hvor mange deltagere, der kan være på de forskellige typer af hold og hindrer i opstart af nye hold på trods af en oplevelse af stor efterspørgsel. Selvom aftenskolerne generelt har stor succes med hold til forskellige seniormålgrupper og rene herrehold 60 år+, så ønsker de også at intensivere markedet for yngre målgrupper.

Adgang til faciliteter er fortsat en udfordring, som man fra forvaltningens side godt er klar over:

"Når vi skal tolke folkeoplysningsloven, så kommer aftenskolerne – som primært beskæftiger sig med voksne – sidst hver eneste gang, vi skal dele nogle lokaler ud."

Embedsrepræsentant 3, Gentofte Kommune.

Vedkommende oplever også, at oplysningsforbundene generelt stiller krav til mere 'lækre' faciliteter end dem, som kommunen kan tilbyde. Indtrykket fra interviewet med aftenskolen er dog primært, at de mangler tildelte tider i faciliteterne og i nogle tilfælde mangler større lokaler end dem, de benytter på nuværende tidspunkt. Eksempelvis kunne de godt bruge mere tid i eksisterende skolehaller i både dag- og aftentimer, men oplever, at faciliteterne er booket (i dagtimerne) af skoler.

Omvendt viser udsagn fra en anden aftenskole, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen til brugere af kommunale faciliteter, at de savner kommunalt fokus på udbygning af mere 'intime' rum og lokaler:

"Nogle idrætsfaciliteter kan vi som aftenskole godt bruge, men der mangler særlige faciliteter, som vi har meget brug for. Mindre lokaler til bevægelse og afspænding blot som et eksempel."

Repræsentant for oplysningsforbund, Gentofte Kommune.

Spørgeskemaundersøgelsen viser yderligere, at de tre deltagende oplysningsforbund svarer 'ved ikke/ikke relevant' på spørgsmål, der handler om, hvorvidt forbundet har indgået forpligtende samarbejder med skoler, foreninger, kommune eller andre aktører de seneste fem år.

Det tyder dels på, at der ikke er tradition for sådanne samarbejder om idræt og bevægelse, og at kommunen ikke på nuværende tidspunkt har en klar strategi eller aftale med oplysningsforbundene om adgang til faciliteter, andet end at kommunen føler sig nødsaget til at prioritere børn og unge samt handicappede forud for alt andet, som det står i folkeoplysningsloven.

Begynderidræt til alle livsfaser – en særlig interesse for unge?

Mange af aktiviteterne inden for denne gren af idræts- og bevægelsespolitikken flyder sammen med initiativer fra både bevægelse og motion samt fra den gren, der handler om foreningsidræt. I politikken har man valgt at opfatte specifikke aldersgrupper/livsfaser som særlige målgrupper, hvor især begynderidræt med lav adgangsbarriere er et fremtrædende indsatsområde.

I praksis finder man blandede opfattelser af arbejdet med disse specifikke målgrupper. Forvaltningen har fokus på begynderidræt for at skabe bedre indgange til foreningslivet, og et interview fra 2016 vidner om, at forvaltningen fortsat ser plads til forbedringer på området:

”En af de ting vi oplever er, at det i mange af sportsgrenene her i kommunen er svært at komme ind som fx 13-14-årig, hvis du vil prøve noget nyt, og du ikke har kompetencer i forvejen, fordi der ikke er begynderhold til 13-14-årige. Man kan godt komme fra en anden klub, men der er ikke så meget plads til begyndere.

Embedsrepræsentant 3, Gentofte Kommune.

Forvaltningen er samtidig bevidst om foreningernes udfordringer med at spænde vidt fra begyndere til elite:

”Der er en catch-22 i det, fordi hvis de skal arbejde med begyndere, skal de nedprioritere eliten, fordi de har et begrænset antal haltider. Hvis man skal udfordre dem lidt – det tror jeg man skal, og det vil jeg gerne være med til – så skal man udfordre dem på, at der er tider, som også kan bruges uden for prime time, 17-21.”

Embedsrepræsentant 3, Gentofte Kommune.

Spørger man foreningsidrætten, angiver over halvdelen af de 53 foreninger, der har deltaget i en spørgeskemaundersøgelse, at de tilbyder begynderidræt til både børn, unge og voksne, mens lidt færre tilbyder begynderidræt til seniorer (56 pct. tilbyder begynderidræt til børn under 13 år, 60 pct. til unge 13-24-årige, 54 pct. til voksne 25-60 år og 39 pct. til seniorer 60 år+). En foreningsleder hilser 'begynderne' velkommen:

”Medlemmer er sgu altid velkomne (...) Selvfølgelig vil man altid mangle lidt faciliteter, men jeg hører ikke nogen foreninger sige ”det vil vi ikke”. Det hører jeg ikke. Så vil der være nogle foreninger, som er mere ressourcestærke end andre, og som lige kan tage imod dem og nogle kan måske ikke lige.”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Det giver indtryk af velvilje fra foreningernes side, selvom det er vanskeligt at vurdere foreningernes vilje/evne til også i praksis at fokusere på denne del. Med 51 pct. af foreningerne, som angiver at have fået flere medlemmer de seneste fem år, tyder det på, at foreningerne formår at arbejde med rekruttering (se senere afsnit om foreningsidrætten).

Næsten lige mange foreninger fokuserer på begynderidræt for børn, unge og voksne, mens seniorerne er centralt omdrejningspunkt for lidt færre foreninger. Af listen over gennem-

førte aktiviteter i politikperioden ser man også langt de fleste initiativer henvende sig til yngre målgrupper, mens der er langt mellem senioridrætsindsatserne.

Ét initiativ, som har haft fokus på seniorgruppen, er breddeidrætsprojektet 'Aktiv i Gentofte', hvor seniorer blev introduceret til nye bevægelsesformer. Evalueringen beskriver, at '*det har stået sløjt til*' med tilmeldingerne (Opsamling på breddeprojekterne, Gentofte Kommune, s. 13). Viden om seniorernes oplevelser eller indholdet af aktiviteterne fremgår ikke tydeligt, hvorfor læringen i forhold til projektet er sparsom.

Seniorerne er en interessant målgruppe, dels fordi der kommer flere af dem i nær fremtid, dels fordi foreningstilslutningen i forhold til antal borgere ligger meget lavt i Gentofte Kommune (dog i svag stigning mellem 2014-15 ifølge CFR). Samtidig er det en målgruppe, som på nationalt plan er blevet mere og mere idrætsaktiv over tid (Laub, 2013).

Senioridræt har tilsyneladende været et bevidst fravalg i idræts- og bevægelsespolitikken, hvor de seneste 12 år byder på massiv fokus på yngre voksne og især børn og unge. Seniorfokus er i stedet samlet under programmet 'Sundhed for Seniorer'. En kommende idræts- og bevægelsespolitik kan med fordel genoverveje, hvorvidt hele målgruppen 60 år+ skal høre til andre forvaltninger, der primært har sundhed og forebyggelse som omdrejningspunkt, eller om denne målgruppe skal være en central del af idræts- og bevægelsesarbejdet bredt set. Dette vil formentlig indebære dels en styrket kobling mellem foreningsidræt og seniorer samt et øget fokus på aktører, som har gode erfaringer i arbejdet med målgruppen (oplysningsforbund og private aktører).

Fastholdelse af unge

Unge havde især i de to første perioder 2005-08 og 2009-12 en fremtrædende plads som en 'særlig målgruppe'. Især ønsker om rekruttering og fastholdelse fylder i idræts- og bevægelsespolitikken. I 2009 gennemførte kommunen projektet UVX (Ultimate VolleyXperince) i samarbejde med Gentofte Volley og Dansk Volleyball Forbund. Erfaringerne derfra melder ikke om rungende succes:

I virkeligheden var det jo vores egne unger, der kom til det og tog nogle klassekammerater med (...) Det er jo en anden måde at være sammen på. Ungerne synes, det var sjovt. Men det blev ligesom ikke bredt ud til flere.

Foreningsrepræsentant, Gentofte Volley.

Unge er sjældent en 'lavthængende frugt', hvis man ønsker at arbejde med fastholdelse. Ikke desto mindre står problemstillingen på mange idrætsforeningers dagsorden. Kommunen har uddannet foreningsledere, lærere og pædagoger samt givet støtte til udvalgte foreningers ansættelse af en ungekonsulent, som foreningerne har kunnet benytte som hjælp til at arbejde strategisk med målgruppen. Massive indsatser, som – uden at kunne knytte resultaterne til specifikke initiativer – alligevel ser ud til at bære frugt i et vist omfang.

Analyser af skolebørns idrætsdeltagelse viser således i et senere afsnit, at foreningsidrætten bevarer et meget centralt fodfæste gennem teenageårene i Gentofte Kommune, også i større

omfang end i Ballerup og Gladsaxe Kommune (se tabel 13), hvilket stemmer godt overens med de tidligere angivne tal fra CFR.

Tabel 13: Foreningsidrætten står relativt stærkt blandt børn og unge i Gentofte Kommune

	Gentofte Kommune ¹⁴			Ballerup Kommune			Gladsaxe Kommune		
	10-12 år	13-15 år	16 år	10-12 år	13-15 år	16 år	10-12 år	13-15 år	16 år
Forening	83	80	73	74	73	60	71	71	61
Privat	6	15	20	6	13	28	10	13	30
Selvorganiseret	26	39	57	26	35	45	31	41	50

Tabellen viser andelen af skolebørn, som angiver at dyrke foreningsidræt, privat (kommerciel) idræt og selvorganiserede aktiviteter fordelt på aldersgrupper i Gentofte, Ballerup og Gladsaxe Kommune. (pct.)

Analyserne viser dog også, at foreningsidrætten i nogen grad erstattes af kommercielle idrætstilbud og selvorganiserede aktiviteter i ungdomsårene, hvilket bliver endnu mere udtalt i det tidlige voksenliv (se analyser af voksne borgere i senere afsnit).

Når skolebørn med deres egne ord skal formulere, hvad de savner af muligheder, nævner flere ønsket om at kunne gå til fitness, selvom man er under 15 år, eller at adgangen til fitness generelt var bedre. Dertil kommer ønsker om 'tilgængelige haller og baner', hvilket ikke fremstår helt entydigt, hvad indebærer. En meningsfuld tolkning ville dog være et ønske om at kunne benytte haller og baner uden at være tilknyttet en bestemt foreningsaktivitet på et bestemt tidspunkt. Eventuelt muligheder for at kombinere faste fritidsaktiviteter med mere løs tilknytning til en facilitet eller et sted.

Med den mangfoldige udbygning af Gentofte Sportspark har kommunen skabt potentiale for, at børn og unge kan få et lokalt tilhørsforhold til selve stedet frem for 'blot' at blive tilknyttet en specifik aktivitet eller afdeling i en forening. I det omfang stedet appellerer til at opholde sig og veksle mellem formel og uformel deltagelse i forskellige typer af aktiviteter, herunder fitness, kan det blive et attraktivt sted for kommunens ungdom. Et ønske om at realisere sådan et potentiale udfordrer foreningerne på at åbne op og dele sociale opholdsrum, så sociale relationer kan udvikle sig på tværs og blive en del af de unges hverdagsliv.

Denne mere åbne og fleksible adgang finder man allerede ved anlæggets skaterbane, hvilket ikke fungerer uden udfordringer i praksis:

"Der er altid udfordringer (...) Det er et vidunderligt område, for der er hundredevis af unger hver weekend deroppe og skate og hoppe og så videre, men der ligger også hundrede pizzabakker (...) Og nogen synes, de skal overnatte i den hal, som før var åben, nu

14 Tallene er nærmere beskrevet i afsnittet om børns idrætsdeltagelse. En sammenligning mellem kommunerne kræver visse forbehold, da det i Gentofte-undersøgelsen kun har været muligt at prioritere én organiseringsform pr. aktivitet, mens man kunne vælge flere organiseringsformer i de øvrige kommuner. I praksis kan det betyde en lille nedjustering af de enkelte organiseringsformer i Gentofte i forhold til de øvrige kommuner.

er den allerede ved at begynde at blive lukket (...) Og der er det svært, det der med, hvem er det, personalet fra Sportsparken skal have fat i?"

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Ejerskab, dialog, opdragelse, inddragelse, opsyn mv. er udfordringspunkter, som man sjældent er foruden i arbejdet med unge. Også Kildeskovshallen rummer potentialer som et sted, hvor socialt liv kan blomstre og tiltrække aktive unge. Analyser af børn og voksnes idrætsdeltagelse viser, at relativt store andele af kommunens borgere kommer i faciliteten og benytter svømmehallen, idrætshallerne og Fitness World, som lejer sig ind i hallens faciliteter.

En analyse af klubhuse viste i 2015, at klubhusfaciliteterne (Annekset) i forbindelse med Kildeskovshallen (som bliver delt mellem seks klubber)¹⁵ sjældent udnyttes af nogle af klubbernes medlemmer som socialt opholdssted i forbindelse med den daglige/ugentlige gang i og ved Kildeskovshallen (Petersen og Ibsen, 2015). Analysen påpeger, at faciliteten dels ligger som et anneks uden for hallen, dels står aflåst, netop fordi de seks klubber deler stedet. Samtidig angiver medlemmerne, at de ikke ønsker at 'hænge ud' i restauranten pga. høje 'restaurantpriser', selvom restauranten ellers ligger centralt og binder faciliteterne i centret sammen.

Det er interessant at forfølge en tese om, at unge, der føler sig knyttet til en lokalitet, hvor de ønsker at opholde sig også uden om den formelle træning i en specifik aktivitet, har en mere stabil tilknytning til stedet – og dermed til deltagelse i aktiviteter, end unge, som går direkte hjem efter træning.

Det er samtidig en tese, at et sådant miljø kunne blomstre på tværs af idrætsgrene frem for at give de specifikke idrætter adgang til egne klubhuse. Der vil formentlig være tale om to forskellige former for socialisering. Foreninger, der 'samler sig om sig selv', kan skabe nogle stærke interne bånd mellem eksisterende medlemmer, mens foreninger, der socialiserer på tværs, skaber miljøer, der kan være lettere at koble sig på, eller være mere løst/fleksibelt tilknyttet til. Sådanne miljøer kan med fordel spille sammen med de idrætslige tilbud, som klubberne hver især – og på tværs – tilbyder til unge. Sidstnævnte går godt i spænd med unge-generationens værdier og behov i en meget foranderlig livsfase.

Fremadrettet kunne det være interessant at se, hvordan sociale opholdssteder og sociale miljøer kan udvikle sig i Kildeskovshallen og Gentofte Sportspark i samspil med den brede palet af aktiviteter, som har kapacitet og en central placering geografisk i kommunen til at få sådan en rolle i lokalsamfundet.

Opsummering særlige målgrupper

Dette program under idræts- og bevægelsespolitikken spænder vidt i forhold til målgrupper og går i mange tilfælde på tværs af de øvrige grene af politikken. Derfor er det vanske-

¹⁵ Gentofte Volley, Gentofte Svømning, Gentofte/Vangede Håndboldklub, SISU Basket Club, Gentofte Cykel Club og Skovshoved Triathlon Klub.

ligt at skabe et samlet overblik over gennemførte aktiviteter samt at vurdere outcome, dvs. egentlige afledte effekter af de mange initiativer.

Overordnet betragtet får børn og unge størst opmærksomhed, mens der også er afprøvet en lang række af aktiviteter for handicappede i perioden. Det giver indtryk af, at kommunen efterhånden har gode erfaringer og procedurer i forhold til at hjælpe handicappede og øvrige personer med særlige behov til et aktivt fritidsliv med motion og bevægelse.

Som også nævnt under programmet for bevægelse og motion, står foreningsidrætten som den centrale samarbejdspartner, mens oplysningsforbund og private aktører er en mere sjælden aktør i de konkrete tilbud. Det skyldes formentlig, at oplysningsforbundenes samarbejder er knyttet til andre forvaltninger og programmet Sundhed for Seniorer, hvor det generelle fokus på senioridræt i kommunen primært ser ud til at være forankret.

Seniorer er dog på lige fod med børn, unge og yngre voksne en interessant målgruppe at rette yderligere fokus på fremadrettet som følge af den forventede demografiske udvikling og gruppens stigende interesse for at deltage i rekreative idræts og bevægelsestilbud, som ikke kun handler om sundhed, rehabilitering eller forebyggelse.

Program for eliteidræt

Eliteidræt er tilsyneladende et område, som har vundet større opbakning og fokus blandt politikere og forvaltning i Gentofte Kommune i løbet af perioden 2005-16. Jørgensen beskrev i 2009 at:

”...der er konsensus på rådhuset om, at den eliteidræt, der kan være tale om at interesse sig for, er den ikke-kommercielle, og at der skal tages udgangspunkt i talentudvikling.”

(Jørgensen, 2009, s. 141).

Endvidere skriver Jørgensen:

”At der således er en slags konsensus blandt alle parter om, at eliteidræt ikke skal være et egentligt kommunalt satsningsområde, er forholdsvist unikt i forhold til en række kommuner af tilsvarende størrelse.”

(Jørgensen, 2009, s. 142).

Foreningsidrætten udtrykker også øget fokus på elite, men oplever dog ikke en helhjertet indsats fra kommunens side:

”Jeg vil sige, at den [holdningen til elite] har ændret sig, fordi for nogle år siden omkring 2007, der prioriterede man ikke eliten så meget, men det har fået mere og mere fokus, også fra vores borgmesters side af. Og det er jo derfor han [borgmester Hans Toft] også... jeg tænker på at sige ja til at blive elitekommune og Team Danmark-udviklingskommune. Der er bare ikke fulgt så mange penge med til det (griner). Men det har fået væsentligt mere fokus.”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Mens den første periode fra 2005-08 fokuserede på faciliteter og opstart af talentudviklingsmiljøer, har de to seneste perioder fra 2009-16 i høj grad handlet om styrket samarbejde og udvikling af foreninger, trænere og udøvere.

Tabel 14: Programmet for eliteidræt 2005-08 havde fokus på faciliteter og opstart på talentudviklingsmiljøer

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Forbedre faciliteter til eliteidræt 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle faciliteter til Stadion og søsport 	<ul style="list-style-type: none"> • 2002: Kildeskovshallens svømmehal udvidet fra 4 til 6 baner
<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med eliteklubber om at udvikle rammer 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedsætte eliteidrættens netværk (arbejdsgruppe) • Et – to TD-talentkraftcentre 	<ul style="list-style-type: none"> • 2008: Eliteidrætskommune (Team Danmark)
<ul style="list-style-type: none"> • Styrket talentudviklingsindsats 	<ul style="list-style-type: none"> • Pulje til talentudvikling • Uddannelsesvejledning til ungdom 	

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2005-08.

Samarbejde har under indsatsområderne både handlet om foreninger på tværs, kommune, nabokommuner, skoler, specialforbund og Team Danmark.

Tabel 15: Programmet for eliteidræt 2009-12 havde fokus på samarbejde samt udøvere og træneres vilkår

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke og videreudvikle samarbejde med TD 		<ul style="list-style-type: none"> • 2012: Forlænget TD-samarbejde • 2011: Kraftcenter Olympisk Sejlsport Øst
<ul style="list-style-type: none"> • Forbedre faciliteter til eliteidræt 		<ul style="list-style-type: none"> • Udvidelse af Hellerup og Skovshoved havn • 2011: Træningsishal
<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med eliteklubber om at udvikle rammer 	<ul style="list-style-type: none"> • Rammer for tværgående samarbejde • Samarbejde med nabokommuner 	
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsat talentudviklingsindsats 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med eliteklubber om rammer for uddannelse og fastholdelse 	<ul style="list-style-type: none"> • 2010: Samarbejde med 7 eliteklubber • 2011: Evaluering af talentudviklingsprogram • 2011: Klubudviklingsforløb i 10 foreninger
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke sammenhæng ml. idræt, uddannelse og hverdag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle muligheder for samspil på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser • Etablere fleksible ansættelsesmuligheder (udøvere og trænere) 	<ul style="list-style-type: none"> • 2009: Talentordning på Ordrup og Øregård Gymnasier samt 7.-9. klasse på Bakkegårdsskolen

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2009-12.

Den seneste periode fra 2012-16 har intensiveret fokus på udvikling af udøvere, trænere og ledere gennem kurser og uddannelse med et bredt fokus på 'det hele menneske'.

Tabel 16: Programmet for eliteidræt 2013-16 havde fokus på talentudviklingsmiljøer og talenternes vilkår

Målsætninger:	Indsatsområder:	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke og videreudvikle samarbejde med TD, specialforbund og klubber 	<ul style="list-style-type: none"> • Optimere kommunikation ml. parter. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013: Kraftcenter Badminton • 2014: VM i halvmaraton • 2014: VM i badminton • 2016: Forlænget TD-samarbejde
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke sammenhæng ml. idræt, uddannelse og hverdag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Øge kendskab til eliteordning (tre gymnasier) 	<ul style="list-style-type: none"> • 2014: Talentordning udvidet med Gl. Hellerup Gymnasium
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling og forbedring af talentmiljøer 	<ul style="list-style-type: none"> • Inspiration og viden fra andre elitemiljøer • Understøtte samspil mellem uddannelser og foreninger • Fremme udd. af trænere. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2016: Evaluering af satsningsidrætterne (SportHouse)
<ul style="list-style-type: none"> • Etiske rammer for udøvere og klub 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilbyde ATK • Kurser i psykologi, ernæring, skader mv. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2014: 'Viden til gøren' (Mentalitetsudviklingsprogram i samarbejde med 'Vindermentalitet')
<ul style="list-style-type: none"> • Optimale rammer for at understøtte udøvere i at realisere potentiale 		<ul style="list-style-type: none"> • 2014: Udvidelse af tennishal (HIK tennis) • 2016: Gentofte hallen (opvisnings- og træningshal)

Kilde: Idræt og bevægelse til alle, Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 2013-16.

Kommunen har øremærket to puljer til eliteidræt samt afsat midler til et talentudviklingsprojekt, der støtter talenter direkte. Eliteidrætspuljen er på 100.000 kr. årligt og kan søges af udøvere eller hold, eksempelvis til rejser/internationale turneringer.

Puljen til talentudviklingsmiljøer er på 150.000 kr. årligt og kan søges af foreninger, der ønsker at udvikle talentudviklingsmiljøer.

Talentudviklingsprojektet støtter op til 13 talenter fra kommunen med ca. 10.000 kr. afhængig af idrætsgren. Det samlede budget er på 150.000 kr. årligt. Et talentudvalg på fem medlemmer nedsat af SIG behandler de indkomne ansøgninger.

Foruden disse puljer støtter kommunen Olympisk Sejlsport Øst med 250.000 kr. årligt. Dermed støtter Gentofte Kommune eliteidrætten med op mod 650.000 kr. om året, som kanaliseres direkte til de foreninger/talenter, som arbejder med elite/talentudvikling.

Udmøntning af programmet for eliteidræt

Udvikling af et elitemiljø – det lange seje træk

Kommunens langsigtede satsning på elite handler primært om udvikling og pleje af unge talenter og talentmiljøer. Jørgensen fremhævede netop i 2009, at kommunen satsede på ikke-kommerciel eliteidræt. Det kan beskrives som en strategisk satsning på 'det lange seje træk' i udvikling af egne talenter, foreninger og miljøer frem for (udelukkende) at forsøge at skabe succesfulde seniorelitehold, der tiltrækker mesterskaber, events og stjerner til kommunen.

Ingen af målsætningerne i det 12-årige program indeholder kvantitative mål om medaljer, hvilket understreger kerneinteressen for at udvikle kvalitative værdier ud fra eksisterende vilkår og potentialer. Retningen afspejler integritet i forhold til kommunens generelle værdier og holdninger til eliteidræt:

"Vi er jo ikke en jysk provinsby, der lægger alle kræfter i for at blive håndboldens Mekka. Det ligger slet ikke i den kultur, der er hos os."

Embedsrepræsentant 1, Gentofte Kommune.

"Men det er klart, at i et eliteperspektiv i forhold til nogen af de jyske kommuner, som markedsfører sig stærkt med idrætten, så er der jo nogle markante forskelle. Det er ikke der, Gentofte stikker ud på nogen som helst måde, kan man sige. Hverken i forhold til støtte eller fokusering på events."

Embedsrepræsentant 2, Gentofte Kommune.

I forlængelse af kommentaren om kommunens kultur, nævner embedsrepræsentanten, at man i kommunen har lavet en eventstrategi, som bevidst forsøger at begrænse – eller skabe mening med – mængden af events. Modsat mange andre kommuner anser man ikke nødvendigvis store eliteevents som attraktive begivenheder i Gentofte Kommune:

"Vi har lavet en decideret eventstrategi på idrætsområdet, fordi vi blev faktisk væltet lidt af antallet af events, der pludselig kom (...) Hvad er det, vi siger ja til? Og hvorfor? Er det fordi, vi synes, det profilerer os, eller skaber det mere motion? Og der har vi politisk besluttet, at det handler ikke kun om eliten, det er selvfølgelig spændende og sjovt at have eliten drønende forbi her, men det handler lige så meget om kvindetri f.eks."

Embedsrepræsentant 1, Gentofte Kommune.

Foreningsrepræsentanter mærker også en øget elitesatsning på kommuneniveau, men retter, foruden en kritik af faciliteterne, som vil blive gennemgået senere, en kritik mod manglende økonomisk opbakning:

"Jamen det fungerer [kommunens fokus på talentudvikling]. Men én af de ting, som der har været meget fokus på, det er jo at få flere steder, hvor man blandt andet kan lave styrketræning med de unge mennesker. Og der er vi ikke landet endnu (...) Hvis man fra kommunens side gerne vil det elite. Så synes jeg man må stille nogle flere ressourcer til rådighed for klubberne. Det behøver ikke være kontanter, det kan også være i form af trænerstøtte, hvad ved jeg."

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Samme oplevelse lyder fra en anden foreningsrepræsentant:

”Men vi har ikke fået en krone ud af det, og vi har heller ikke fået bedre træningstider. Hvilket var vores håb. Det [at være satsningsidræt] måtte betyde, at kommunen har satset på os. Men det gjorde de ikke. Der har de bare sendt sådan en klubkonsulent ud. Som har snakket lidt om klubudvikling og gået igen.”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Foreningsrepræsentanterne efterspørger flere midler til klubberne, mens aktiviteterne på området de senere år har været tiltagende og har blandt andet omfattet klubudviklingsforløb, en elitekonsulent i forvaltningen, udvikling af elitegymnasier, tilknyttet mental support gennem firmaet Vindermentalitet mv., hvilket indirekte har allokeret flere midler til området.

Citaterne antyder uoverensstemmelser mellem holdninger til, hvad det vil sige at satse på elite, hvor foreningsrepræsentanterne efterspørger en mere direkte (synlig?) støtte til de enkelte klubbers elitearbejde.

Oplevelserne og holdningerne kan være meget individuelle eliteforeningerne imellem, da kommunen støtter foreninger på forskellige niveauer med forskellige initiativer afhængig af foreningens aktuelle situation. Ovenstående citater er således kun udtryk for to foreningslederes holdninger. Eksempelvis nævner evalueringen af satsningsidrætterne fra 2016, at klubberne vurderer ’økonomisk støtte via puljer’ som førsteprioritet efterfulgt af ’sportslige kompetencer’, når de skal vurdere det væsentligste udbytte som satsningsidræt (SportHouse, 2016).

De to øremærkede puljer giver også anledning til forskellige holdninger blandt forskellige foreninger:

”Og så har atleterne fået 10.000 kr. hver og det er fantastisk, men alt siger bare, at det er miljøerne og ikke atleterne, man skal støtte. Og det er ikke alle, der har været lige fremadskuende. Her har SIG klart holdt på, at talenterne skulle have pengene. Så har vi delt det op, så halvdelen af det, talenterne får, går til miljøerne. Så er vi jo et skridt på vejen. Så skal man selvfølgelig også have idrætten med. Og i nogle klubber er det virkelig nogle gamle alfahanner, som har siddet i alt for mange år.”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Analysen tyder på, at eliteidræt er et af de idrætspolitiske områder, som i størst omfang ’deler vandene’ i Gentofte Kommune. Dette forekommer samtidig med, at der politisk bliver udtrykt stor konsensus, klare prioriteringer samt fokus på den ikke-kommercielle del af eliten.

De senere år har aktørerne omkring eliteidrætsområdet i Gentofte Kommune arbejdet på at etablere et netværk, Team Gentofte, hvor foreningerne i fællesskab skal samarbejde med kommunen og arbejde for bedre økonomi gennem sponsorarbejde, professionalisering og videreudvikling af miljøer med fokus på talentudvikling og fastholdelse af talenterne.

”Lige nu har vi nogle diskussioner, [navn på forening] synes, det er svært at være liga-klub: ”Kunne vi ikke bare få støtte af kommunen, ligesom alle de andre får rundt omkring i landet?” Og der har vi sagt, den snak vil vi ikke tage med jer alene, så samler vi alle eliteklubberne også tager en fælles snak om, hvorvidt vi skal lave Team Gentofte, eller, hvad synes I? De har lige holdt to-tre møder her det sidste stykke tid, så det ikke bliver én klub, der render afsted og får en god aftale med kommunen, eller sådan noget, hvor de andre så skal kæmpe imod dem (...) Konsensus ja. Det synes jeg, der er. Vi har også arbejdet for det.”

Embedsrepræsentant 1, Gentofte Kommune.

Erfaringerne fra andre §17 stk. 4 udvalg (eksempelvis i forhold til Gentofte Sportspark) har vist, at foreningerne har ressourcer og evner til at indgå i meningsfulde samarbejder i dialog med kommunen om at udvikle aktiviteter i en fælles fremadgående retning.

Alle foreningsrepræsentanterne giver i interviewene udtryk for, at de vurderer lydhørheden fra kommunen og mulighederne for dialog og indflydelse meget positivt, selvom de frivillige oplever, at arbejdet tidsmæssigt trækker tænder ud. Derfor bør sådanne udvalg oprettes med varsomhed og sikre, at det ikke er de samme personer, der sidder i mange forskellige udvalg, hvis man vil forebygge udbrændte frivillige.

Foreningernes kritiske holdninger på eliteområdet suppleres af rosende ord til forvaltningens arbejde med elite de senere år. En foreningsleder udtaler, at indgangen til kommunen er blevet meget bedre, og foreningen oplever at blive mødt med større forståelse og overskud end tidligere til at tage fat på forskellige problemstillinger eller ønsker fra eliteklubbernes side.

Faciliteter – den store udfordring

Programmet for eliteidræt satser stort på forbedring af faciliteter til eliten. Først i de seneste to perioder er der for alvor kommet gang i bygge- og renoveringsprocesserne. I perioden har ishockey, sejlsport, tennis og senest også basketball og volleyball fået flere faciliteter til deres aktiviteter. Svømning fik udvidet Kildeskovshallen med to baner i 2001. Anno 2016 møder man blandede holdninger til den nuværende facilitetsmasse.

Forvaltningens opfattelse er generelt positiv i forhold til den politiske prioritering og indsats, der giver nicheidrætterne plads:

”Vi har nu fået ishockey i ligaen, og vi har skatere og hockeyspillere, som er blandt den europæiske elite. Dette er meget marginale sportsgrene, men de har fået plads, de har fået faciliteter, vi har prioriteret faciliteter til dem, og det giver jo den der mangfoldighed, og det synes jeg faktisk, politikerne står vældig fint bagved, at de vil mangfoldigheden, de vil give plads til mange forskelle.”

Embedsrepræsentant 1, Gentofte Kommune

Samtidig nævner en anden embedsrepræsentant, at man som kommune har turdet træffe nogle fravalg på bestemte områder:

”Der er også taget nogle helt overordnede valg, altså du kan dyrke skoleatletik, men du kan ikke dyrke seriøs voksenatletik. I hvert fald for nogle af kastedisciplinerne, så skal du til Lyngby-Taarbæk. Det er jo relativt få kommuner, der siger, at det er legitimt at gå over på den anden side af kommunegrænsen, og at de ikke prioriterer det her. Der er også blevet sagt, at fodboldstadion skal kunne klare 1.division, men der er ikke givet det mindste løfte om, at vi nogensinde får et superligastadion, selv hvis HIK skulle rykke så langt op.”

Embedsrepræsentant 2, Gentofte Kommune.

Sådanne fravalg møder ikke udelt begejstring blandt nogle af foreningsrepræsentanterne, som har vanskeligt ved at forstå nogle af de valg, der er blevet truffet i udbygningen af faciliteter:

”Jeg ved godt man har fokus på elite og man vil gerne være elitekommune. Men når man så laver anlæg, så har man det med at lave det, så det er svært at bruge til rigtig elite (...) Multihallerne ovre ved Ordrup Gymnasium, der har man bygget væggene så tæt på, så når du skal spille håndbold, basket, volley osv... så er der ikke plads nok. Og ja, det gjorde man bare. Og det er sådan noget, vi godt kan sidde og undre os over. Så fokus er helt klart mest på bredden. Men man vil alligevel også gerne eliten herude, så det er sådan lidt pudsige signaler, man sender, ikke.”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

En anden foreningsrepræsentant udtrykker også forundring over, at man ’bevidst valgte’ at udvide Kildeskovshallens svømmehal i 2002 til 6 baner i stedet for at bygge 8 baner (når man nu var i gang), som er det formelle krav til afholdelse af internationale stævner. Igen kan dette være udtryk for, at man fra kommunens side havde ønsker om at øge kapaciteten for træning, mens der ikke har været ønsker om at afholde store internationale events.

”Men man har også nogle rent praktiske problemer med hensyn til parkering. Altså pladsen til at holde store arrangementer. Så det er jo måske også derfor, man helst ikke vil have World Cup i svømning ovre i Kildeskovshallen. Fordi de der 200 parkeringspladser, altså så går der jo nabo-ramaskrig i den.”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune.

Netop på svømmeområdet fornemmer man dog stor konsensus blandt flere led i forvaltningen om, at mere svømmekapacitet står øverst på listen, når og hvis kommunen skal udvide med yderligere faciliteter i kommunen.

Evalueringen af satsningsidrætterne fra SportHouse i 2016 opsummerer nogle af de facilitetsmæssige mangler, som satsningsidrætterne (stadig) oplever:

I 2011 stod hal 2 klar til Ishockey til glæde for Gentofte Stars, som dog stadig efterlyser træningstid på opvisningsbanen (hal 1), som pt. benyttes til offentlig skøjteløb.

Hellerup Fægteklub er pr. februar 2016 i gang med udbygningsplaner, hvor ønskerne bl.a. lyder på opgradering af fægtesale, ankomstareal, omklædningsrum, mødelokaler mv. (HFK's hjemmeside).

Badmintonklubberne Gentofte og Skovshoved har allerede gode vilkår med haller kun allokeret til badminton. Gentofte Badmintonklub har dog (et beskedent) ønske om tre timers ekstra haltid om ugen (Sporthouse 2016).

Ishockey, kajak, svømning og tennis efterlyser alle adgang til styrketræningsfaciliteter (Sporthouse 2016).

Flere steder i materialet til denne evaluering finder man efterspørgsel efter adgang til styrketræning. Foreningerne har nogle forventninger om, at denne adgang skal være 'gratis' eller 'billig' på lige fod med de øvrige kommunale faciliteter. Skolebørn savner også flere muligheder for fitness. Samtidig ser man hele 17 fitnesscentre i kommunen, hvoraf en stor andel dog er privatejede og derfor har relativt høje medlemspriser.

Enkelte klubber som eksempelvis Hellerup og Skovshoved Sejlklub har egne vægttræningsfaciliteter, mens klubber, der holder til i Kildeskovshallen, har adgang til 'Gardero-ben', som dog koster 200 kr. om året pr. medlem, hvilket ifølge en embedsrepræsentant møder modstand blandt nogle foreninger. Fremadrettet kunne det være relevant at se på en samlet strategi på området for fitness og styrketræning (ikke kun på eliteområdet) i forhold til at skabe mere strømlinede aftaler med de forskellige foreninger og øvrige borgergrupper i kommunen.

Med udvidelsen af de mange BKO'er er adgangen til udendørs fitness blevet udvidet de senere år. Men foreningsidrætterne ser ikke hidtil ud til at have fundet sådanne veje, men tænker formentlig mere traditionelt i deres tilgang til styrketræning (som det også er tilfældet blandt øvrige borgere i kommunen, som nævnt under programmet for bevægelse og motion).

Elitemiljøer med fokus på det hele menneske

I 2008 formaliseredes samarbejdet med Team Danmark i titlen som Team Danmark Kommune. Et samarbejde, der siden er blevet gentegnet i 2012 og 2016. Det førte til opstart af talentordninger på Ordrup og Øregaard Gymnasier samt på 7., 8. og 9. klassetrin på Bakkegårdsskolen. I 2014 kom også Gl. Hellerup Gymnasium med i ordningen.

I evalueringen af satsningsidrætterne fra 2016 nævner flere klubber, at ordningen især fungerer godt på Bakkegårdsskolen, og at gymnasierne kunne lade sig inspirere heraf. Elitekoordinatoren i forvaltningen beretter i februar 2016 om, at alle gymnasier har indvilliget i at gøre en ekstra indsats for at optimere ordningerne fremadrettet.

I talentudviklingsindsatsen ligger målsætninger om at styrke sammenhæng mellem idræt, uddannelse og hverdagsliv. Fra 2014 har kommunen tilknyttet en mental coach gennem firmaet 'Vindermentalitet', som har udbudt kurser til udøvere, trænere og involverede skolelærere, og som løbende er en kapacitet, kommunen trækker på.

Kommunen har også tilbudt kurser i ernæring, skadesforebyggelse samt været involveret i at indføre aldersrelateret træningskoncept (ATK) i klubberne. Evalueringen af satsnings-

idrætterne viser, at otte ud af elleve klubber træner efter ATK (SportHouse 2016). Spørgeskemaundersøgelsen til samtlige idrætsforeninger i kommunen viser i 2016, at hele 47 pct. af foreningerne hævder, at de tilbyder ATK. Materialet viser dog ikke, hvorvidt trænerne har en formel uddannelse i ATK. Samtidig nævner lidt færre (42 pct.) af foreningerne, at de tilbyder talentudvikling, hvilket også kan være på flere forskellige niveauer. Det vidner om, at sådanne træningsprincipper og generel fokus på talentudvikling rækker bredt ud i foreningslivet og ikke er forbeholdt de 11 foreninger, der formelt bliver betegnet som satsningsidrætter i kommunen.

En trivselsundersøgelse¹⁶ blandt eliteidrætsleverne på de tre gymnasier i skoleåret 2014-15 viser, at én ud af tre oplever at have svært ved at nå både lektier og træning, men overordnet angiver eleverne at være tilfredse med at gå på gymnasierne og den forståelse, de opnår fra lærerne. Især muligheden for fleksibilitet i afleveringer er værdsat blandt eleverne.

Basistræning og morgentræning efterlader dog plads til forbedring. Nogle elever oplever dels, at basistræningens indhold er for langt fra deres specifikke behov, mens andre ikke er begejstrede for at træne i de tidlige morgentimer. Sidstnævnte er i øvrigt noget, talenterne deler med andre unge uden for talentordningerne. I borgerundersøgelsen indgår et spørgsmål om, hvilke tidspunkter på dagen borgerne foretrækker at dyrke sport eller motion på. Ikke en eneste respondent i aldersgruppen 16-19 år foretrækker dette tidspunkt på dagen sammenholdt med mellem 11 og 23 pct. i ældre aldersgrupper. Omvendt angiver en relativt stor andel af de 16-19-årige (45 pct.), at de foretrækker at træne i eftermiddagstimerne mellem kl. 12 og 16.

Evalueringen af satsningsidrætterne viser, at ni ud af elleve klubber har morgentræning. En enkelt klub nævner, at det er et problem, at der er for kort afstand mellem træning sen aften og tidlig morgen. Det kunne være interessant at kortlægge, om de negative udsagn om morgentræning fra trivselsundersøgelsen er repræsentative for flertallet af eliteudøverne. Eller om det eksempelvis opleves som særligt udfordrende for unge, der endnu går i gymnasiet?

Materialet til denne rapport melder ikke noget om, hvorvidt det logistisk er muligt at tilrettelægge træning i middagspauser frem for i de tidlige morgentimer af hensyn til transport, mellemtimer, adgang til faciliteter mv.

Men det er interessant at undersøge både behov og muligheder for at kunne tilrettelægge basistræning i middagstimerne eventuelt som alternativ eller supplement til tidlige morgentræningspas i bestemte perioder, og om det eventuelt ville gøre hverdagen mere overskuelig for nogle af de unge atleter.

¹⁶ Trivselsundersøgelsen er gennemført af Gentofte Kommune og indeholder svar fra 24 pct. af eleverne på talentordningen, dvs. 15 respondenter, hvilket udgør et spinkelt datagrundlag.

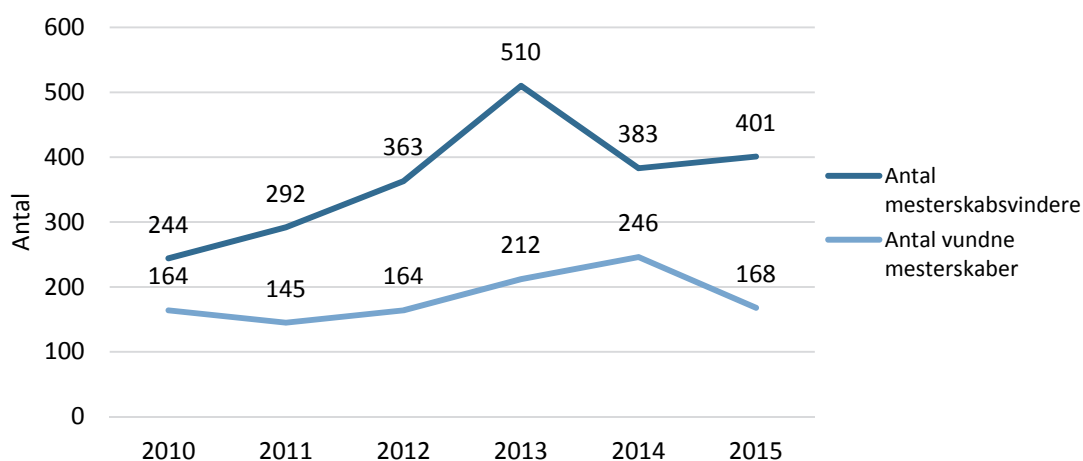
Talentmassen vokser

Udviklingen af talenter handler i idræts- og bevægelsespolitikken primært om kvalitative mål for det enkelte talent. Indsatsområderne fokuserer på livskvalitet, sammenhæng og læring i forhold til træning, kost og mentale processer, hvilket i høj grad bliver fulgt op af de gennemførte aktiviteter.

Omvendt har politikken ingen kvantitative mål for udvikling i antallet af talenter eller mesterskaber. Hvad er succeskriterierne? Ser man alligevel på de kvantitative mål (figur 17 og 18), bærer udviklingen tydeligt præg af det øgede fokus på talentudvikling i perioden. Mellem 2010 og 2015 går både antal mestre og vundne mesterskaber frem. Man ser dog store udsving fra år til år med et relativt stort fald i antal vundne mesterskaber i 2015.

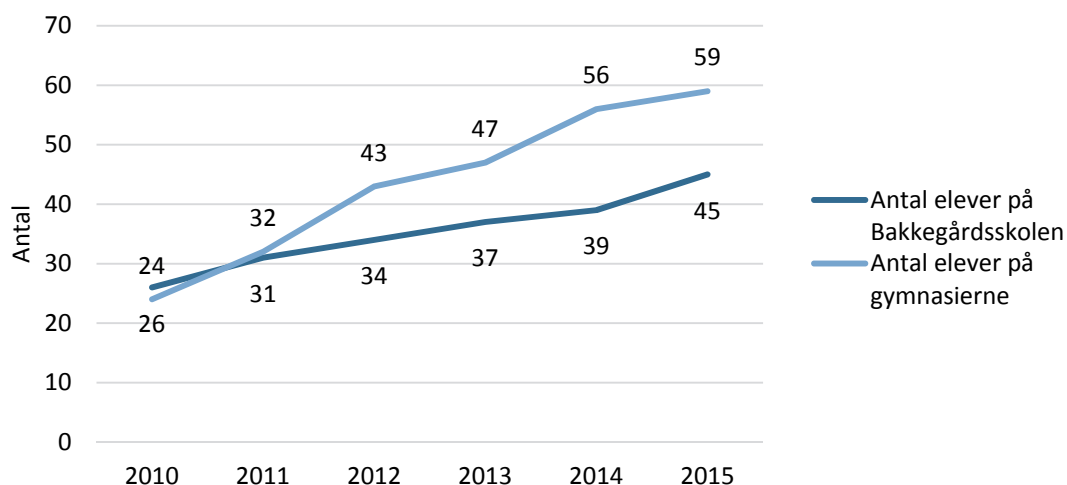
Optaget af elever under talentordningen på kommunens eliteskoler er også steget støt i perioden, og spørgsmålet er, om der er nogle øvre grænser for, hvor mange 'officielle' talenter kommunen kan/skal/ønsker at mønstre?

Figur 17: Antal lokale medaljetagere stiger i Gentofte Kommune

Figuren viser udviklingen i antal mesterskabsvindere og vundne mesterskaber mellem 2010 og 2014. Kilde: Statusrapport 2015, Idræt og Fritid, Gentofte Kommune.

Figur 18: Flere elever bliver tilknyttet skolernes talentordninger i Gentofte Kommune

Figuren viser udvikling i antal elever under talentordningen på Bakkegårdsskolen samt de tre gymnasier, som er med i ordningen fra 2010 til 2015. Kilde: Statusrapport 2015, Idræt og Fritid, Gentofte Kommune.

Opsummering på eliteaktiviteter

Samtlige interviewede kerneinteressenter i forbindelse med nærværende evaluering oplever, at eliteidræt har en central plads i det idrætspolitiske fokus og arbejde anno 2016. Eliteidræt har tilsyneladende oplevet en stille revolution i Gentofte Kommune i den forgangne idrætspolitiske periode, hvor talentudvikling fylder mere end medaljehjagt for enhver pris.

De klare politiske prioriteringer og fokus på den ikke-kommercielle del af eliten møder dog ikke entydig opbakning fra alle foreninger, som udtrykker ønske om at få allokeret flere midler direkte til klubbernes elitearbejde. Foreningerne oplever heller ikke, at kommunens elitesatsning bliver modsvaret af facilitetsmassen. Etablering af Gentofte Hallen med opvisningshal og træningshal hjælper dog på opfattelserne her.

Kommunen har stor succes i arbejdet med at etablere talentudviklingsordninger på kommunens folkeskole og gymnasier. Flere og flere elever vælger at følge en eliteidrætsordning, og samtidig ser man et stigende antal mesterskabsvindere i kommunen. Indsatserne med fokus på kvalitative værdier og 'det hele menneske', sammenhæng mellem skole og træning samt tilknytning af mental træning ved Vindermentalitet vidner om, at indsatsområderne her bliver fulgt til dørs i forvaltningens arbejde.

Fremadrettet bliver én af de største udfordringer på eliteidrætsområdet formentlig at finde fodfæste i 'Eliteidræt vol. 2'. Nu er man lykkedes med at stadfæste området som en kernepolitisk gren af idræts- og bevægelsespolitikken. Eliteidræt møder politisk opbakning, antallet af talenter på talentordninger og antallet af medaljetagere stiger, og mange foreninger arbejder allerede med ATK og talentudvikling. Gentofte Kommune har anno 2016 i alt 11 såkaldte satsningsidrætter. Men hvad er næste skridt? Hvordan skal eliteidræt i Gentofte Kommune videreudvikle sig i fremtiden? Ønsker man at tage det store skridt fra ikke-kommerciel til mere kommerciel elite? Skal man her bevare en mangfoldig tilgang eller strømline fokus på idrætsgrenene endnu mere end hidtil?

Program for foreningsidræt

Idræts- og bevægelsespolitikken for foreningsidræt har i høj grad handlet om faciliteter, foreningsudvikling, samarbejder og administrativ optimering. De overordnede målsætninger går igen i alle tre perioder med gradvis skærping af indsatsområderne. Det vidner om indsatsområder, som dels er dybt forankret i det kommunale arbejde med idræt og bevægelse, dels er komplicerede størrelser, der kræver løbende arbejde og fokus, og som man ikke som sådan 'kommer i hus' med.

Foreningsidræt som program overlapper i høj grad med de tre øvrige programmer, fordi kommunen har haft foreninger som centrale samarbejdspartnere i mange hjørner af politikken.

Tabel 17: Programmet for foreningsidræt 2005-08

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Forbedre faciliteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Udbygge faciliteter og klubrum 	<ul style="list-style-type: none"> • 2006: Bakkegårdshallen • 2007: Kunstgræsbaner ved Gentofte Sportspark og B1903 • 2007: Renovering af klub- og rideanlæg • 2007: Bevægelsessal ved Søgårdsskolen • 2008: Kunstgræsbane ved Maglegårdshallen • 2008: Genopførelse af Ordrup ridehal • 2008: Ordruphallen
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke samarbejde ml. foreninger og institutioner 	<ul style="list-style-type: none"> • Idrætskonsulent 	<ul style="list-style-type: none"> • 2008: 25 foreningsledere på lederakademi (samarbejde med DIF)
<ul style="list-style-type: none"> • Forbedre administrative procedurer 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilskud til administrative opgaver • Efteruddannelse af ledere om administrative opgaver 	<ul style="list-style-type: none"> • 2008: Adgang til online booking af faciliteter
<ul style="list-style-type: none"> • Synliggørelse af tilbud (børn og 60 år+) 	<ul style="list-style-type: none"> • Satellit-idræt – flytte til lokalområde/skole 	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • Sund mad og drikke til børn og unge i foreninger 	<ul style="list-style-type: none"> • Vejledningsmateriale 	<ul style="list-style-type: none"> • 2007: 'Sund stævnemad' tilbud til samtlige idrætsforeninger i samarbejde med DIF.
<ul style="list-style-type: none"> • Formidling om nye aktiviteter og projekter udbudt af idrætsorganisationer og ministerier 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviklingspulje til nye aktiviteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviklingspulje på 157.000 kr. (anno 2015)

Tabel 18: Programmet for foreningsidræt 2009-12

Målsætninger:	Indsatsområder:	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke rammer for foreningsidræt 	<ul style="list-style-type: none"> • Forbedre faciliteter – fokus på sociale opholdssteder • Mulighed for kompetenceudvikling 	<ul style="list-style-type: none"> • 2009: Klubhuse på Skovshoved Havn • 2012: Fire klubhuse Gentofte Sportspark • 2009: Tre nye kunstgræsbaner (Skovgårdsskolen, GVI, Skovshoved skole) • 2009: Renovering af Kildeskovshallen (indeklima) • 2009: Bevægelseshal Dyssegårdsskolen • 2009: Multihal og tumlesal ved Skovgårdsskolen • 2010: Kunstgræsareal ved Skovgårdsskolen • 2011: Tennishal Skovshoved IF • 2012: Cricketbane Gentofte Sportspark • 2012: Renovering og udvidelse af kunstgræs ved Gentofte Sportspark • 2012: Kunstgræs til amr. fodbold, Gentofte Sportspark • 2012: Kunstgræs hockeybane, Gentofte Sportspark • 2012: Petanquebane, Gentofte Sportspark
<ul style="list-style-type: none"> • Optimere faciliteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Overblik over udnyttelsesgrad og tilskudsordninger 	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • Styrke samarbejde ml. foreninger og institutioner 	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for koblingsmedarbejdere • Udvikle idrætsskoler 	<ul style="list-style-type: none"> • 2010: To foreninger har ansat brobyggere for at samarbejde med skoler og institutioner • 2011: Ni foreninger har ansat brobyggere
<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på rekruttering/fastholdelse af unge 	<ul style="list-style-type: none"> • Koncept om ungdomskonsulenter • Vejledning i mindre frafald blandt unge. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2009: 21 foreningsledere på lederakademi (samarbejde med DIF) • 2009: Samarbejde med Gentofte Volley, SISU Basketball, Ishockey Club Gentofte om fastholdelse af 13-18-årige.
<ul style="list-style-type: none"> • Rammer for familieidræt 		<ul style="list-style-type: none"> • 2010-11: Breddeidrætsprojektet Familiesport i samarbejde med foreninger seks søndage.
<ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for fleksible rammer til foreningsidræt 		<ul style="list-style-type: none"> • 2010: Idrætsforeninger er støttet i udvikling af nye tilbud under 'Kom og vær med'
<ul style="list-style-type: none"> • Forbedre administrative procedurer 	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for fælles administration • Analyse af hestelovgivning 	<ul style="list-style-type: none"> • 2012: Foreningsklynger afsøgt

Tabel 19: Programmet for foreningsidræt 2013-16

Målsætninger:	Indsatsområder:	Gennemførte aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Bedre kapacitetsudnyttelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Forbedre onlinebooking 	
<ul style="list-style-type: none"> • Optimere faciliteter 		<ul style="list-style-type: none"> • 2016: Gentofte Hallen (opvisningshal og træningshal)
<ul style="list-style-type: none"> • Øge samarbejde ml. foreninger og institutioner 	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere kommunikationskanaler • Fremme videndeling ml. foreninger og skoler/daginst. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013: Etablering af forening for familiesport
<ul style="list-style-type: none"> • Fremme foreningsudvikling 	<ul style="list-style-type: none"> • Synliggørelse af foreninger og tilbud • Understøtte foreninger i udvikling af strategi • Motivere til etablering af begynderhold • Forenklet administration • Fokus på gode idrætsmiljøer 	<ul style="list-style-type: none"> • 2014: Synliggørelse af tilbud gennem www.gentofte.dk/idraetforalle
<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på rekruttering og fastholdelse af børn og unge 	<ul style="list-style-type: none"> • Etablering af motion som alternativ til elite. 	

Udmøntning af programmet for foreningsidræt

Faciliteter og bedre udnyttelse

Som berørt flere steder tidligere har idrætspolitikken haft stor fokus på renovering og udbygning af faciliteter og klubhuse. Embedsrepræsentanter udtrykker stor begejstring for de tiltag, som er sket i perioden:

”Altså hvis man skal tale om succes, så har det, at kommunalbestyrelsen har valgt at prioritere skoleudviklingsprojekter, hvor man har bygget haller på skolerne, betyder uendelig meget for at få flere engageret (...) Det er den faktor, der har betydet mest for at få mulighed for at dyrke eliteidræt i kommunen og for at dyrke idræt i det hele taget. Det går jo på tværs af nogle af områderne. Det er både elite og foreningsidræt og særlige målgrupper. Der er lige pludselig blevet plads i hallerne, som der ikke var før, så det har gavnet alle.”

Embedsrepræsentant 3, Gentofte Kommune.

Samtidig nævner vedkommende, at bedre udnyttelse af de eksisterende faciliteter er én af de største udfordringer i arbejdet med idræts- og bevægelsespolitikken:

”En af de største udfordringer, vi har, er at finde ud af, hvordan faciliteterne bliver brugt bedre. Nu er der blevet bygget så mange haller, at det skal vi øve os på (...) Vi ved, at der er tomme haller. Vi kan se det. Det har også med skolen at gøre (...) Så klæder de om og går ind i hallen 20 minutter over. Så går de ud 70 minutter senere. Så er der i princippet 50 minutter, hvor hallen ikke er i brug. Det er fuldstændig åndssvagt, men det er jo skematænkning at gøre det sådan. Når man ser, hvordan idrætsbrugerne ideelt bruger den, så spilles der basket fra 17-19, og ti sekunder efter 19 går volleyball på banen og sætter net op – der er ikke noget spildtid. Det kunne skolerne også gøre for at udnytte hallen endnu bedre og få flere bevægelsestimer ind.”

Embedsrepræsentant 3, Gentofte Kommune.

Kapacitetsudnyttelse er et centralt emne i mange kommuner i disse år, hvor undersøgelser i kommunerne Ballerup, Gladsaxe, Rudersdal og Allerød viser, at de store haller udnyttes mellem 61 pct. af tiden fra kl. 16-22 (Allerød Kommune) til 78 pct. af tiden (Gladsaxe Kommune) (Forsberg et al., 2012; Pilgaard et al., 2015; Nielsen et al., 2016). Faciliteterne er dog tæt på fuldt booket i tidsrummet i alle kommunerne. Ikke alle faciliteter har gennemført optællinger i dagtimerne mellem kl. 8 og 16, men her er billedet endnu mere udtalt med høj booking af især skolehallerne, mens faciliteterne reelt udnyttes under 50 pct. af tiden.

Tilsvarende analyser er ikke foretaget i Gentofte Kommune, men tendensen vil formentlig minde meget om tendenserne i Gladsaxe og Rudersdal Kommune.

Kommunen har i politikken fokus på online-booking, som blev indført i 2008, men som kommunen stadig arbejder på at udvikle og forbedre. Spørger man idrætsforeningerne og øvrige brugere om deres tilfredshed med kommunens online-booking, svarer over halvdelen af brugerne 'ved ikke/ikke relevant' som udtryk for, at de ikke kender til eller benytter sig af online-booking.

Tabel 20: Online-booking fremstår ikke som et alment anvendt redskab i Gentofte Kommune

	Meget utilfreds/utilfreds	Neutral	Meget tilfreds/tilfreds	Ved ikke/ikke relevant	Total
Idrætsforeninger	11	11	15	62	99
Øvrige facilitetsbrugere	7	27	13	53	100

Tabellen viser svar på spørgsmålet: "Hvor tilfredse er I med online bookingsystemet i Gentofte Kommune" (n foreninger=53, n øvrige facilitetsbrugere=15).

Samtidig er det et meget lavt prioriteret område blandt brugerne med blot 3 ud af 53 idrætsforeninger (6 pct.) og 2 ud af 15 øvrige brugere (13 pct.), som anser online-booking for et af de vigtigste indsatsområder i kommunens arbejde med idræt og bevægelse i de kommende år. Det er altså et område, som fylder betydeligt mere centralt i den kommunale forvaltning end hos de nuværende foreningsbrugere.

I forhold til generelle holdninger til faciliteter finder man moderat begejstring for den nuværende facilitetsmasse. Halvdelen af foreningerne mener ikke, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Især store foreninger med over 400 medlemmer føler sig udfordrede af utilstrækkelige faciliteter (se tabel 21). Noget færre øvrige facilitetsbrugere (33 pct.) oplever utilstrækkelighed med faciliteterne.

Tabel 21: Store foreninger oplever ikke, at de nuværende faciliteter dækker deres behov

	Ja, de nuværende faciliteter dækker vores behov	Nej, de nuværende faciliteter dækker ikke vores behov	Ved ikke	Total
<100 medlemmer	67	22	11	100
100-399 medlemmer	41	53	6	100
>400 medlemmer	12	82	6	100
Total	40	52	8	100
Øvrige facilitetsbrugere (skoler, oplysningsforbund mv.)	50	33	17	100

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet om, hvorvidt de nuværende faciliteter dækker foreningens behov. Opdelt på foreningsstørrelse (pct.) (n idrætsforeninger=52, n øvrige brugere=15).

I svaruddybningerne nævner idrætsforeninger og øvrige brugere både store og små mangler lige fra manglende opbevaring/lagerplads/værkstedspads over mangel på styrketræningsfaciliteter til manglende træningstid på kunstgræs og i hhv. mindre lokaler og større idrætshaller. Enkelte udsagn går på, at forholdene forventes i bedring med åbning af de to nye haller i Gentofte Sportspark.

I forlængelse af udfordringerne med bedre udnyttelse af faciliteter efterspørger en idræts-GFO¹⁷ adgang til skolehallen, som tilsyneladende er booket til skoleundervisning til kl. 16. Konkrete forslag til kommunen fremgår herunder.

Boks 3: Foreninger og øvrige facilitetsbrugere nævner en række forslag til forbedring af de facilitetsmæssige udfordringer i Gentofte Kommune

- Samarbejde med Skt. Lukas Stiftelsen om leje af lokaler
- Parkourbane ved fritidscenter Olympia
- Mulighed for brug af store lokaler på gymnasier
- Udvidelse af BKO Ordrup park med afmærket løbesti og petanquebaner
- Fleksibel booking af udendørs arealer
- Omlægning af græsbaner til kunstgræs (samt belysning)
- Stille krav til større samarbejde mellem foreninger
- Udnytte 'teorilokale' som socialt opholdsrum – oprydning og organisere materiale for bedre plads til ophold – aflåste bokse til foreninger, så de har egne ting i kombination med fælles lokaler.
- Toilet/omklædning/the-køkken faciliteter til fælles brug for strandrelaterede aktiviteter.
- Sale med trægulv velegnet til 'bløde idrætsformer'.
- Nyt ungdomshus på havnen
- Lån af lokaler på Copenhagen International School

I en samlet vurdering af, hvor godt faciliteterne opfylder foreningernes behov, ser man fordelingen af positive og negative svar, hvor halvdelen dog i høj eller meget høj grad op-

¹⁷ I Gentofte Kommune hedder skolefritidsordningerne GFO i stedet for SFO.

lever, at deres behov for faciliteter bliver opfyldt. De færreste udtrykker altså, at deres behov bliver opfyldt i begrænset grad.

Tabel 22: Knap halvdelen af Gentofteforeningerne får opfyldt deres behov for faciliteter

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I begrænset grad	I meget begrænset grad	Slet ikke	Ved ikke
Foreninger	14	34	30	9	4	2	8
Øvrige brugere	19	44	25	6	6	0	0

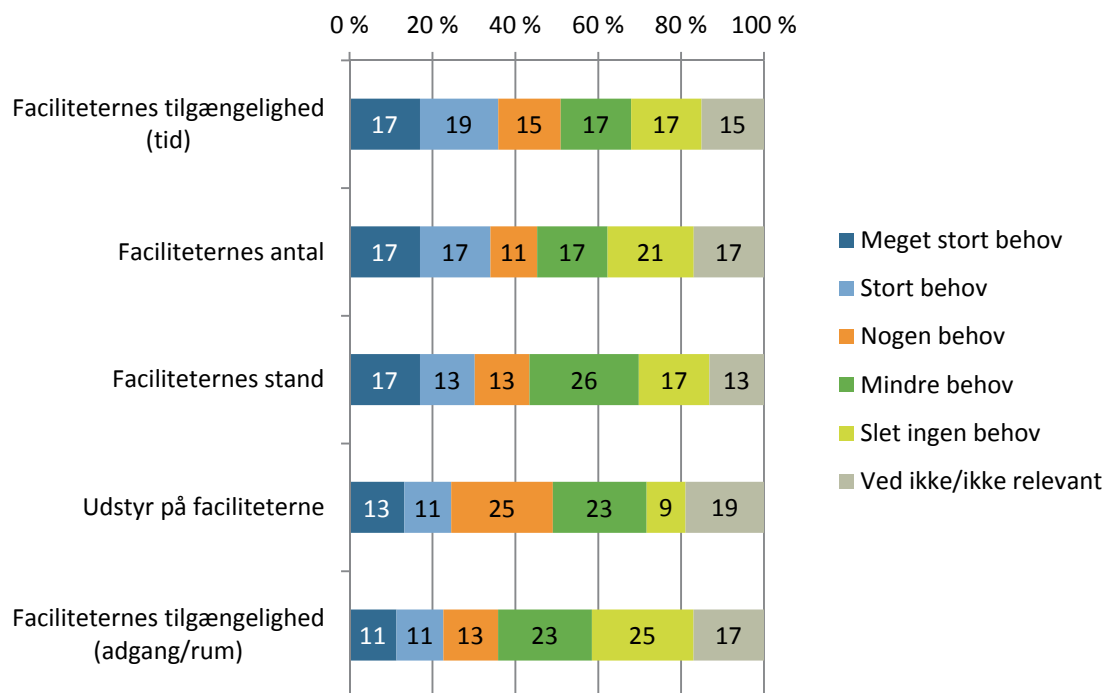
Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder de eksisterende faciliteter i Gentofte Kommune så de behov, I har for at kunne udføre jeres aktiviteter på tilfredsstillende vis? (pct.). (n=53).

Andelen af idrætsforeninger med en oplevelse af uopfyldte behov ligger helt på niveau med svarene fra Allerødforeningerne, men er meget større end blandt foreninger i Ballerup og Gladsaxe Kommune. I 2015 ser det ifølge CFR ud til, at Gentofte har overhalet Ballerup og Gladsaxe Kommune i andelen af foreningsmedlemskaber i forhold til antal borgere i kommunen, og svarene kan derfor være udtryk for en positiv udvikling og fremgang blandt især de store foreninger i Gentofte Kommune, som skaber øget facilitetsbehov.

I en vurdering af de største behov for forbedringer på facilitetsområdet i de kommende år ser man stor spredning i idrætsforeningerne og øvrige brugeres svar fra meget stort behov til slet ingen behov. I tråd med ovenstående ligger behov for mere tid i faciliteterne på en førsteplads efterfulgt af et ønske om (endnu) flere faciliteter.

Forbedring af de eksisterende faciliteters stand oplever knap hver tredje idrætsforening et stort eller meget stort behov for (se figur 19). Til sammenligning oplever 50 pct. af foreningerne i Gladsaxe Kommune et stort eller meget stort behov for forbedring af faciliteternes stand. Øvrige facilitetsbrugeres svar ligger tæt på svarfordelingerne fra idrætsforeningerne, og er ikke vist i figuren.

Figur 19: Idrætsforeningerne oplever moderate behov for forbedringer af faciliteter i Gentofte Kommune

Figuren viser svarfordelinger på fem forskellige udsagn i forhold til spørgsmålet: 'I forhold til hvilke af de følgende forhold er der behov for forbedringer?' (pct.) (n= 53).

Faciliteter er foreningernes grundvilkår, som foreningerne formentlig aldrig bliver helt tilfredse med. Alligevel anerkender foreningsrepræsentanter i interviewene, at der (trods alt) er sket en række positive tiltag, som samtidig opfattes som rimelige og nødvendige:

”Nu efter Gentofte Sportspark bliver vi sikkert skudt i skoene (...) at vi nu måske er lidt forkælede. Og det er der måske også andre kommuner, der synes. Men... der er også blevet brugt rigtig mange millioner på idrætten, det kan vi vidst godt sige (...) Plus havnene dernede, især Skovshoved Havn og andre faciliteter. Så nogen vil måske sige, vi er forkælede. Men omvendt har vi også nogle meget ressourcestærke borgere, som stiller krav og gerne vil have både det ene og det andet til dem selv og til deres børn. Så det hænger jo sammen, kan man ikke sige det sådan?”

Repræsentant fra foreningsidrætten, Gentofte Kommune

Foreningsudvikling

Foreningsudvikling har været et andet centralt område af idræts- og bevægelsespolitikens gren for foreningsidræt. Mange foreninger og foreningsledere har været på lederakademi, mens en del klubber har gennemgået klubudviklingsforløb som led i eliteidrætsarbejdet med satsningsidrætterne. Dertil kommer kurser i strategiudvikling og hjælp til administrative områder.

Idrætsforeningerne udtrykker overvejende tilfredshed med kommunens støtte til foreningsudvikling (tabel 23). Også her fornemmer man forskelle på foreningsstørrelse, hvor

de mellemstore foreninger udtrykker størst tilfredshed. Relativt mange små foreninger er enten utilfredse eller svarer 'ved ikke/ikke relevant'. Sidstnævnte kan skyldes, at de i mindre omfang end større foreninger har oplevet støtte fra kommunen i den forbindelse, muligvis fordi mange små foreninger er relativt nystartede og derfor endnu ikke har været i dialog om udvikling.

Tabel 23: Mellemstore foreninger er mest tilfredse med kommunens støtte til foreningsudvikling

	Meget utilfreds/ utilfreds	Neutral	Meget tilfreds/tilfreds	Ved ikke/ ikke relevant	Total
<100 medlemmer	17	22	33	28	100
100-399 medlemmer	6	18	71	6	100
>400 medlemmer	6	35	53	6	100
Total	4	25	52	14	100

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet "Hvor tilfredse er I med Gentofte Kommunes støtte til foreningsudvikling?" Fordelt på medlemsstørrelse (n=53).

Interview med både foreninger og embedsfolk viser, at frivillige foreningsledere i Gentofte Kommune opleves som meget ressourcestærke borgere, som kan bruge kvalifikationer fra erhvervsliv til lederarbejde i foreningerne. Det giver generelt gode vilkår og høj kvalitet i arbejdet med foreningsudvikling, strategiarbejde, samarbejder mv.

Derfor spiller kommunen måske ikke en central rolle for alle foreningers evne til at arbejde med strategi og udvikling. I sammenligning med andre kommuner har idrætsforeningerne i Gentofte Kommune da også et generelt optimistisk syn på fremtiden og tilfredshed med egen økonomi som udtryk for, at der er styr på de indre linjer i foreningerne (se senere gennemgang af foreningsidrætten).

Der eksisterer forskelle mellem foreningernes specifikke behov for hjælp og støtte, hvilket kan give anledning til at se på behovet og mulighederne for mere specifikke/håndplukkede støttefunktioner fra kommunens side i forhold til at arbejde med udvikling fremadrettet.

Vidensdeling og brobygning

Vidensdeling, brobygning og samarbejde er også et centralt tema gennem hele idræts- og bevægelsespolitikken på tværs af de fire grene. Foreningsidrætten har været involveret i samarbejder med skoler og institutioner, med kommunen om gennemførelse af 'Kom og være med aktiviteter' samt om aktiviteter for særlige målgrupper. Desuden foregår en række samarbejder i forskellige udvalg om faciliteter, om eliteidræt osv. Et særskilt afsnit ser nærmere på samarbejdsområdet.

Specifikt i forhold til programmet for foreningsidræt har kommunen i den seneste periode haft fokus på at etablere kommunikationskanaler samt at fremme vidensdeling på tværs af

foreninger, kommune, institutioner og skoler. Af materialet fra Gentofte Kommune fremgår ikke tydeligt, hvilke konkrete tiltag kommunen har foretaget i den forbindelse.

Spørger man idrætsforeninger og øvrige facilitetsbrugere, udtrykker en stor andel at være tilfredse med kommunikationskanalerne til Gentofte Kommune (IT-redskaber, kontaktprocedurer og dialog) (tabel 24). Øvrige facilitetsbrugere ser ud til at være de mest tilfredse, mens over hver fjerde idrætsforening angiver svaret 'ved ikke/ikke relevant'. De færreste oplever dog at være direkte utilfredse.

Tabel 24: Moderat tilfredshed med kommunikationskanalerne til Gentofte Kommune

	Meget utilfreds/utilfreds	Neutral	Meget tilfreds/tilfreds	Ved ikke/ikke relevant	Total
Idrætsforeninger	11	19	42	28	100
Øvrige facilitetsbrugere	7	20	66	7	100

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: "Hvor tilfredse er I med kommunikationskanaler til Gentofte Kommune (IT-redskaber, kontaktprocedurer og dialog)? (n foreninger=53, n øvrige facilitetsbrugere=15).

En noget større andel af foreningerne (knap halvdelen) ser ikke ud til at have kendskab til eller benytte sig af særlige kommunikationskanaler til andre foreninger/institutioner. Det kunne tyde på, at det heller ikke for foreningerne fremstår klart, om – og i så fald, hvilke – formelle kommunikationskanaler, der eksisterer. Også her ser man større tilfredshed blandt øvrige facilitetsbrugere.

Tabel 25: Kommunikationskanaler til andre foreninger/institutioner fremstår ikke som et centralt redskab blandt idrætsforeninger i Gentofte Kommune

	Meget utilfreds/utilfreds	Neutral	Meget tilfreds/tilfreds	Ved ikke/ikke relevant	Total
Idrætsforeninger	7	21	25	47	100
Øvrige facilitetsbrugere	13	27	40	20	100

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: "Hvor tilfredse er I med kommunikationskanaler til andre foreninger/institutioner (IT-redskaber, kontaktprocedurer og dialog mv.) i Gentofte Kommune?" (n foreninger=53, n øvrige facilitetsbrugere=15).

Samme billede tegner sig i forhold til vidensdeling og brobygning på tværs af aktørerne, hvor de fleste forholder sig neutralt eller svarer 'ved ikke/ikke relevant' som udtryk for, at der enten ikke foregår en tydelig og bred indsats på området, eller at indsatsen hverken bringer store fordele eller ulemper med sig.

Tabel 26: Idrætsforeninger og øvrige facilitetsbrugere udtrykker neutrale holdninger til vidensdeling og brobygning på tværs af skoler/institutioner/foreninger

	Meget utilfreds/utilfreds	Neutral	Meget tilfreds/tilfreds	Ved ikke/ikke relevant	Total
Idrætsforeninger	4	40	23	34	101
Øvrige facilitetsbrugere	7	40	20	33	100

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: "Hvor tilfredse er I med vidensdeling og brobygning på tværs af foreninger/skoler/institutioner (sparring, læring, samarbejde mv.) i Gentofte Kommune?" (n foreninger=53, n øvrige facilitetsbrugere=15).

Vidensdeling og brobygningsområdet fremstår som et område med plads til fortsat udvikling og forbedring med utydelige tegn på konkrete tiltag og utydelige holdninger blandt idrætsforeninger og øvrige facilitetsbrugere. Dette er interessant og overraskende, fordi kommunen har gennemført utrolig mange konkrete samarbejder og har involveret mange forskellige foreninger og skoler i diverse samarbejder i løbet af politikperioden.

Det kan tyde på, at vidensopsamling, generaliserbarhed og overførbare er kompliceret, netop fordi mange af samarbejderne har været specifikke, båret af frivillige kræfter, knyttet til enkeltpersoner eller har haft et meget afgrænset indhold eller virkefelt.

Administrativ opgradering

Gentofte Kommune har haft ambitioner om at lette de administrative byrder for foreningerne. De har blandt andet forsøgt sig med foreningsklynger i 2012 for at give foreningerne mulighed for at gå sammen om det administrative arbejde. De har samtidig etableret en hjemmeside i 2014 i forsøg på at skabe overblik over kommunens samlede aktivitetstilbud, herunder synliggørelse af foreningerne samt kontaktpersoner til forskellige områder.

Foreningsklyngerne blev ikke en succes, fordi foreningerne, ifølge en embedsrepræsentant, oplevede det som en økonomisk udgift snarere end en administrativ fordel¹⁸. Projektet nåede ikke at udfolde potentialerne eller at finde en model, som kunne lette hver enkelt forenings byrder, uden at det medførte økonomiske investeringer:

"Vi prøvede tre gange at kalde folk sammen, og de er meget interesserede i at få penge, men vil ikke gå sammen om at få en administrativ medarbejder, fordi de ikke ville lægge penge til det selv. Så døde det (...) Så de nåede ikke at finde ud af, at det faktisk er rigtig godt at allokere nogle ressourcer til at skrive kontingentudbetalinger og lave praktisk arbejde. Men det er vi ikke kommet i mål med."

Embedsrepræsentant 3, Gentofte Kommune.

Erfaringerne fra foreningsklyngerne kan være et eksempel på, at nogle foreninger er ressourcestærke og selvkørende i en grad, hvor overordnede samarbejder eller kommunal

¹⁸ Foreningerne skulle selv lægge 30.000 kr. mod at kommunen betalte resten for en fælles administration (Information fra Kultur og Fritid, Gentofte Kommune).

hjælp ikke anses for nødvendigt – i dette tilfælde formentlig ikke på bekostning af kravene om en egenbetaling fra foreningernes side.

Stor spredning præger idrætsforeningernes holdninger til de administrative processer i Gentofte Kommune, men overvejende udtrykker de tilfredshed.

Tabel 27: Idrætsforeninger giver blandede karakterer til de administrative processer i Gentofte Kommune

	Meget utilfreds/ utilfreds	Neutral	Meget tilfreds/ tilfreds	Ved ikke/ ikke relevant	Total
Idræts- foreninger	19	23	41	17	101

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: "Hvor tilfredse er I med de administrative processer i Gentofte Kommune?" (n=53).

Opsummering på programmet for foreningsidræt

Programmet for foreningsidræt har omhandlet mange af de 'klassiske' udfordringer, som foreningsidræt og kommune står over for. Udfordringerne kan opfattes som grundvilkår, der løbende justeres på, men som man formentlig aldrig 'bliver færdige' med. Investering i faciliteter, optimal udnyttelse, udvikling af foreninger, fremme af samarbejde, vidensdeling og dialog udgør i sig selv så omfattende temaer, at det formentlig kunne gøre det ud for den samlede idrætspolitik i mange andre kommuner – om ikke andet så for et årti siden.

Kommunen har gennemført aktiviteter inden for stort set alle indsatsområderne og bygget og renoveret faciliteter i mange afkroge af kommunen de seneste 12 år. Rigtig mange samarbejder og initiativer er igangsat, hvor kommunen har spillet en central rolle ved at tilbyde konsulentbistand eller agere initiativtager til forskellige udviklingstiltag. Qua de mange gennemførte aktiviteter ser foreningerne i høj grad ud til at tage imod centralt forankrede initiativer, selvom de generelt udtrykker mere lunkne holdninger på en række tilfredshedsspørgsmål.

En af kommunens centrale udfordringer omhandler kapacitetsudnyttelse og bedre fungerende online-booking. Det ser ikke umiddelbart ud til at optage foreningsidrætten, og måske kan man her øjne et potentielt konfliktområde, i det omfang foreningerne føler, at det bliver en centralt styret proces, hvor nye procedurer og tiltag bliver presset ned over en eksisterende praksis, som flertallet (trods alt) befinder sig godt med. Erfaringer fra andre kommuner viser, at angst for at miste eksisterende tid i faciliteter kan føre til modstand og forsvarsposition fra foreningsidrætten side. Her ligger et arbejde for at undgå, at en proces for bedre udnyttelse af faciliteter ender som en kamp mellem kommunen og forskellige dele af idrætten. Gentofte Kommune har dog allerede gode erfaringer med inddragelse af foreninger i konstruktive processer, hvorfor der er potentiale for et godt og konsensusøgende samarbejde i de kommende år.

Status blandt idrætsforeningerne i Gentofte Kommune

I forbindelse med evalueringen af Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik fra 2005-16 er samtlige idrætsforeninger inviteret til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse om deres nuværende virke, holdninger til idrætspolitiske emner og forestillinger om fremtiden. 53 foreninger (48 pct.) har svaret på spørgeskemaet.

Svarene stammer fra en ligelig fordeling af små (35 pct. under 100 medlemmer), mellemstore (33 pct. mellem 100-399 medlemmer) og store foreninger (33 pct. med 400+ medlemmer).

Stor trivsel blandt idrætsforeningerne i Gentofte Kommune

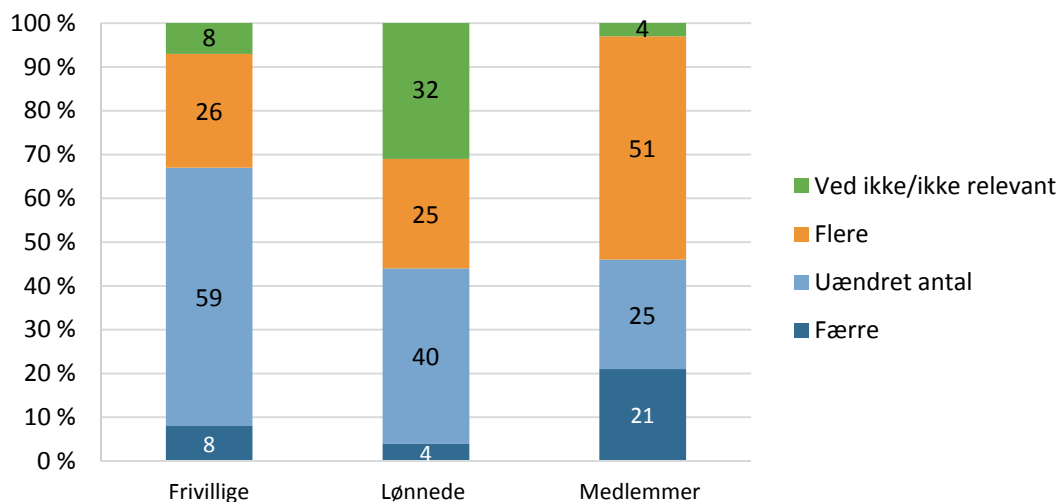
Foreninger i vækst

Halvdelen af de deltagende idrætsforeninger i spørgeskemaundersøgelsen oplever medlemsvækst, hvilket overstiger andelen, som oplever tilbagegang (se figur 20).

Samtidig ser man, at et flertal af foreningerne har oplevet et uændret antal frivillige, hvilket tyder på stabilitet blandt de frivillige kræfter på trods af udsving i medlemsmængden.

Med en fjerdedel af foreningerne, som har fået flere lønnede medarbejdere de seneste fem år, tyder udviklingen også på øget professionalisering.

Figur 20: Mange Gentofteforeninger har oplevet medlemsvækst de seneste fem år

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet om, hvorvidt foreningen har fået flere eller færre frivillige/lønnede/medlemmer inden for de seneste fem år (n=53).

Stor bredde i foreningernes tilbud

Ifølge foreningernes egne vurderinger tilbyder over halvdelen af de deltagende foreninger i spørgeskemaundersøgelsen begynderidræt til både børn, unge og voksne (56 pct. tilbyder begynderidræt til børn under 13 år, 60 pct. til unge 13-24-årige og 54 pct. til voksne 25-60 år).

Seniorer finder også begyndertilbud i en række foreninger (39 pct. har begyndertilbud til seniorer 60 år+). Samtidig har 42 pct. af foreningerne talentudviklingsprogrammer, mens hele 48 pct. hævder, at de træner ud fra aldersrelaterede træningskoncepter (ATK), hvilket vidner om stor bredde i foreningernes tilbud.

Omvendt angiver 28 pct. af foreningerne (15 foreninger i alt)¹⁹, at de slet ikke tilbyder begynderidræt. Her finder man overvejende små foreninger med under 100 medlemmer.

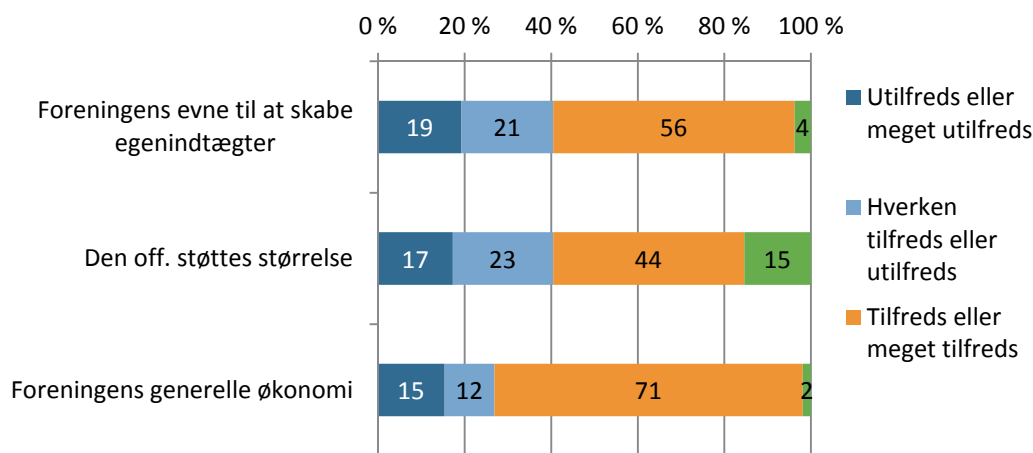
Disse foreninger ser ud til i mindre grad end andre foreninger at mangle faciliteter, og samtidig øjner man en svag – men ikke signifikant – tendens til, at de små foreninger forholder sig mere usikkert til fremtiden end andre foreninger ved i højere grad at svare 'ved ikke' på spørgsmål, der handler om at klare sig godt i fremtiden i forhold til at rekruttere medlemmer, frivillige og skaffe en fornuftig økonomi.

De antydede forskelle kan dog meget vel skyldes foreningens størrelse, da store foreninger generelt er mere positive over for fremtiden end små foreninger. Store foreninger har generelt også flere tilbud end små foreninger – både begynderidræt og tilbud om talentudviklingsprogrammer.

Optimisme præger foreningsidrætten i Gentofte Kommune

Selvom mange foreninger kunne ønske sig bedre facilitetsvilkår (som det kommer til udtryk under gennemgangen af program for foreningsidræt), fornemmer man et optimistisk syn på fremtiden. Foreningerne er især tilfredse med deres økonomiske situation, mens flertallet også er tilfredse med den offentlige støttes størrelse (figur 21). Til sammenligning er 32 pct. i nogen grad/meget tilfredse med den offentlige støtte i Gladsaxe, mens 30 pct. er utilfredse.

Figur 21: Man finder stor tilfredshed med den generelle økonomi i Gentofteforeningerne

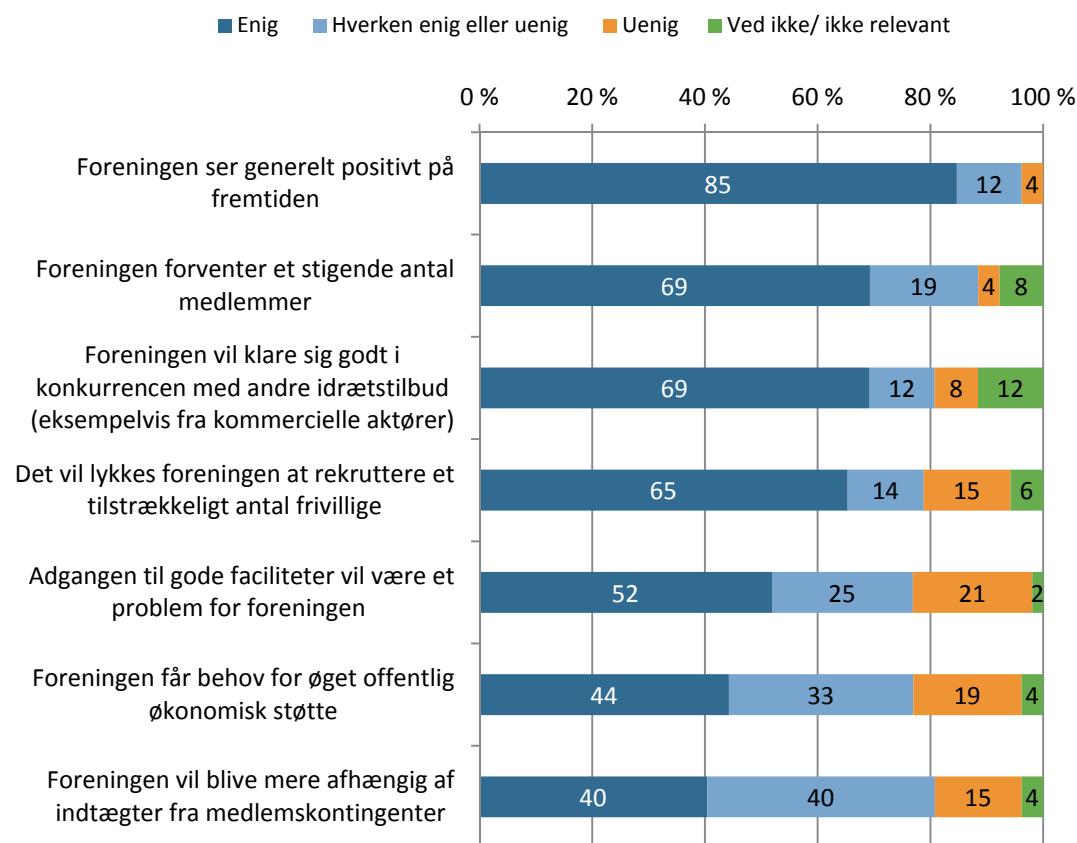
Figuren viser svarfordelinger på tre udsagn i forhold til spørgsmålet: 'I hvilken grad er foreningen tilfreds med forskellige aspekter af foreningens økonomi?' (pct.) (n=53).

¹⁹ Tre af besvarelsene stammer fra spejdergrupper.

Samtidig er tæt på samtlige idrætsforeninger enige i, at de går en positiv fremtid i møde, mens et flertal forventer flere medlemmer, tilstrækkeligt med frivillige samt at de vil klare sig godt i konkurrencen med andre idrætstilbud (se figur 22). Et så positivt billede på fremtiden skal man lede længe efter. Ingen af de kommuner, som Idrættens Analyseinstitut har foretaget lignende analyser for, ytrer samme grad af positivt syn på fremtiden.

Som tidligere nævnt kan det skyldes, at frivillige foreningsledere i Gentofte Kommune samlet set afspejler en meget ressourcestærk gruppe, som skaber god kvalitet i arbejdet med strategi, udvikling og samarbejde med andre aktører. Samtidig afspejler det et generelt godt miljø på idrætsområdet i Gentofte Kommune, hvor udfordringerne generelt ikke overskygger de optimistiske tanker om fremtiden.

Figur 22: Et stort flertal af Gentofteforeningerne mener, at de går en positiv fremtid i møde

Figuren viser svarfordelinger på syv udsagn i forhold til spørgsmålet: 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende fem år)?' (pct.) (n=53).

Samarbejde med andre aktører

Foreningernes geografiske virke

Hovedparten af foreningerne angiver hele kommunen (43 pct.) eller flere kommuner (25 pct.) som deres primære geografiske virkeområde, hvilket er typisk for foreninger placeret i storbykommuner med afgrænset geografisk størrelse. De har altså en mere tværkommunal tilknytning/orientering end foreninger i geografisk større kommuner uden for de store

byer, som oftere har mindre lokalsamfund i kommunen som deres primære virke (Forsberg et al., 2016 (Haderslev)).

Samtidig ser man et stort fokus på at rekruttere medlemmer fra 'lokalsamfundet' med 62 pct. af foreningerne, som anser dette for at have stor eller meget stor betydning for foreningens rolle i lokalsamfundet. Senere analyser af børns og voksnes deltagelse i sport og motion viser, at de fleste dyrker sport eller motion inden for et kvarters transporttid til hjemmet. Den lokale tiltrækning ser altså ud til at udspille sig for de flestes vedkommende.

Balancen mellem lokal og en mere tværkommunal orientering er interessant i forhold til kommunens fremadrettede fokus på samarbejdsrelationer. Kommunen har i den forgangne idrætspolitik haft stor fokus på samarbejder i mange sammenhænge – mellem foreninger, mellem foreninger og forvaltning, mellem foreninger, forvaltning og skoler/institutioner og endelig mellem foreninger, forvaltning og specialforbund/Team Danmark. Kun i enkelte tilfælde indeholder handleplanerne fokus på tværkommunale samarbejder (i perioden 2009-12 på eliteidrætsområdet, hvor kommunen ønsker at opfordre foreningerne til at skabe tværkommunale netværk, samt et samarbejde med Gladsaxe Kommune om etablering af en ridedsti til gavn for handicappede ryttere).

Nabokommunen Gladsaxe samt Rudersdal, Allerød og Ballerup Kommune har alle gennemført lignende undersøgelser af foreningslivet, faciliteter og borgernes idrætsvaner inden for de seneste år og arbejder dermed sideløbende med forskellige grene af de samme udfordringer. Effektive tværkommunale samarbejder i forhold til foreningsmedlemmer og facilitetsbrug er interessante at se nærmere på.

Hvilke fordele og ulemper følger der med sådanne tværkommunale samarbejder for kommunen? For foreningerne? For medlemmerne? For udnyttelsen af faciliteterne? For de frivillige kræfter og for evnen til at skaffe tilstrækkelig økonomisk kapital? Boks 4 herunder viser en oversigt over eksempler på tværkommunale samarbejder.

Boks 4: Tværgående samarbejde på flere niveauer

Samarbejde som middel frem for mål

Tre grundlæggende dimensioner til succesfulde samarbejder: Fælles engagement, et fælles 'projekt' og et fælles repertoire (ressourcer, redskaber, værdier) Wenger, 1998.

Bevar fokus på samarbejde som middel til sammenhængskraft og ikke som mål i sig selv (Sørensen & Torfing, 2016).

Tværgående samarbejder

En analyse af tværgående samarbejde blandt folkeoplysningens aktører i Norddjurs Kommune (Thøgersen, 2015) oplister en række fordele og ulemper ved at indgå i samarbejde:

Fordele ved samarbejde:

- Øget synlighed
- Større netværk
- Mulighed for at skabe nye aktiviteter
- Bedre udnyttelse af faciliteter

Ulemper ved samarbejde:

- Tidskrævende
- Personafhængighed

Analysen ser på samarbejde mellem forskellige typer af foreninger i samme kommune, men nogle af parametrene vil formentlig også være fremtrædende på forvaltningsniveau, hvor flere kommuner er involveret i samarbejdsrelationerne.

Tværkommunalt samarbejde

En analyse af muligheder for tværkommunale samarbejder gennemført blandt idrætsledere/inspektører fra Allerød og tilstødende kommuner pegede i 2014 på, at sådanne samarbejder ville give god mening i forhold til dyrere faciliteter som svømmehaller, skøjtehaller, kunstgræsbaner mv., som befolkningen ofte passerer kommunegrænser for at besøge (Forsberg & Ibsen, 2014).

Omvendt pegede aktørerne på en central udfordring med at få politisk medvind fra en kommune til at indgå i sådanne samarbejder i tilfælde, hvor faciliteterne skulle placeres i en anden kommune. Dog kunne aktørerne forestille sig politisk flertal for samarbejde i situationer, hvor en kommune ikke i forvejen er i besiddelse af en bestemt facilitetstype (hvor alternativet til samarbejde ville være slet ingen adgang til faciliteter).

Analysen havde primært fokus på faciliteter, mens yderligere indsigt i muligheder, potentialer og udfordringer i forhold til aktiviteter, medlemmer og frivillige kunne være et interessant supplement til de facilitetsmæssige perspektiver.

Et eksempel på en tværkommunal forening i fremgang

Nordsjællands Outdoor Sports Club (www.nosk.dk) er en relativt nyetableret forening, som skaber aktiviteter på tværs af kommunegrænser, og som kombinerer forskellige aktiviteter i samme forening. Discipliner og lokationer skifter fra uge til uge, hvor naturen udnyttes på tværs af kommuner i Region Nordsjælland.

Konstellationen udfordrer i nogle tilfælde de etablerede systemer og strukturer, fordi foreninger traditionelt kun er tilknyttet én kommune. Samtidig afslører foreningsstrukturen, at idrætsudøvere ikke udelukkende fokuserer på at dyrke sport eller motion tæt på hjemmet. Attraktive tilbud får i mange tilfælde borgerne til at transportere sig længere væk for at deltage i bestemte aktivitetsfællesskaber.

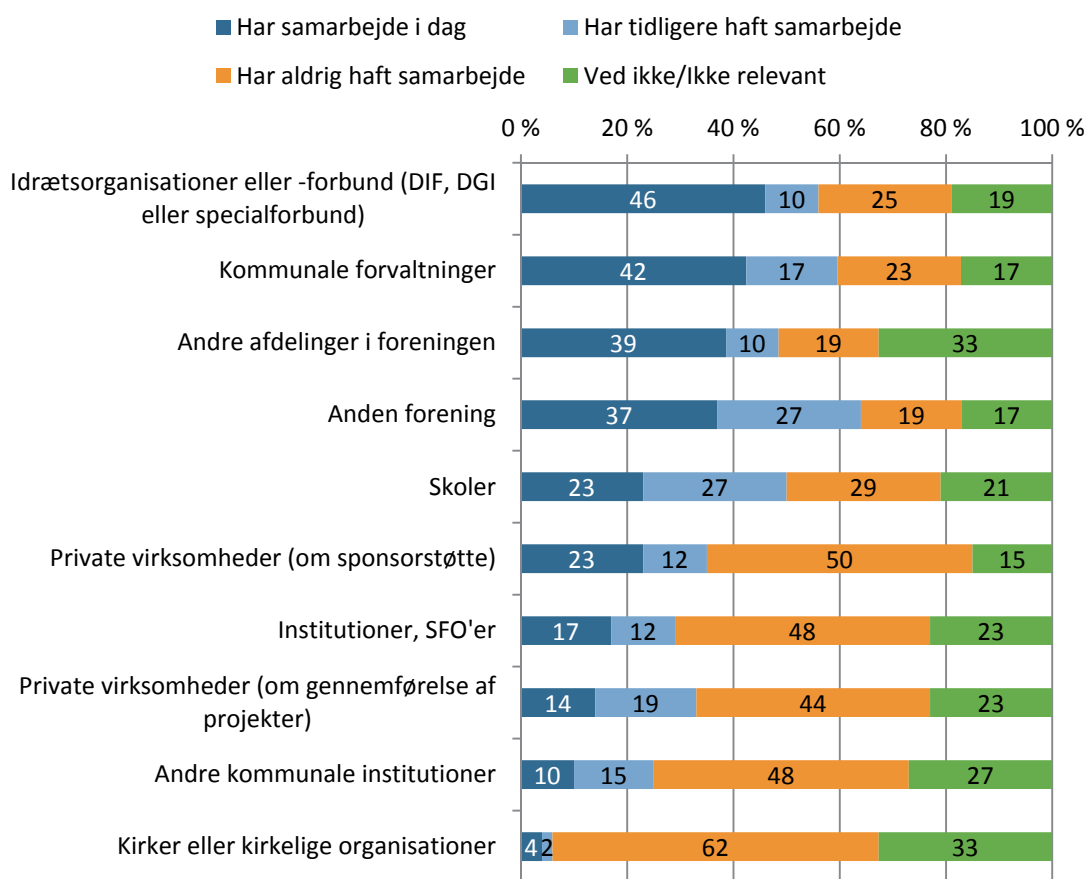
Kommunen har som nævnt inddraget foreningsidrætten i rigtig mange sammenhænge, hvorfor det er interessant at se på, dels hvor mange foreninger der angiver at samarbejde

med andre aktører, dels hvordan samarbejdstendenserne ligger i forhold til andre kommuner.

Som det fremgår af figur 23 herunder, udtrykker foreningerne størst tendens til at samarbejde med en idrætsorganisation eller -forbund (DIF, DGI eller specialforbund). Andelen er dog noget lavere end i Gladsaxe og Ballerup Kommune, hvor hhv. 70 og 62 pct. samarbejder med en idrætsorganisation/forbund²⁰.

Lidt under halvdelen (42 pct.) samarbejder med den kommunale forvaltning. Det er lidt flere end i Gladsaxe (35 pct.) og lidt færre end i Ballerup Kommune (49 pct.).

Figur 23: Idrætsforeningerne i Gentofte Kommune samarbejder i moderat omfang med andre aktører

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet om, hvem foreningen har haft et forpligtende samarbejde med de seneste fem år (samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter). (n=53).

Idræts- og bevægelsespolitikken har også fokuseret på samarbejde mellem foreninger samt mellem foreninger og skoler/institutioner. Foreningerne har større tendens til samarbejde med andre foreninger end til samarbejde med skoler. Endelig har færre end hver femte forening samarbejde med institutioner/SFO'er.

²⁰ Spørgsmålet er ikke blevet stillet til foreninger i Allerød Kommune.

Tendensen til at samarbejde med andre foreninger er lidt højere i Ballerup Kommune (46 pct.), men på niveau med Gladsaxe Kommune (35 pct.). Niveaueet for samarbejde med skoler ligger næsten identisk med Ballerup (23 pct.) og Gladsaxe (27 pct.).

Idræts- og bevægelsespolitikken indgående fokus på samarbejde afspejler sig altså ikke i en bemærkelsesværdig høj samarbejdstendens blandt foreningerne. Analyserne siger dog ikke noget om mængden af samarbejder i de enkelte foreninger. Hele 68 pct. angiver at have mindst én formel samarbejdsrelation, og 60 pct. angiver mindst ét samarbejde med enten en skole, en institution, en anden forening eller den kommunale forvaltning. Samtidig angiver 43 pct. af foreningerne at have mindst tre forskellige samarbejdsrelationer på samme tid.

Det giver indtryk af en relativ bred involvering af forskellige typer foreninger i forskellige sammenhænge, hvilket hænger godt sammen med den generelle vision om mangfoldighed i idræts- og bevægelsespolitikken. Gentofte Kommune rummer også en stor mængde foreninger, som involverer sig i mange forskellige sammenhænge på én gang. Endelig udtrykker den sidste tredjedel af foreningerne, at de slet ikke samarbejder med andre aktører.

Man ser en direkte sammenhæng mellem foreningsstørrelse og tendensen til at indgå i samarbejdsrelationer. Blandt små nicheforeninger med under 100 medlemmer har hver tredje forening et samarbejde med en skole, institution, en anden forening eller den kommunale forvaltning. Tilsvarende har 71 pct. af mellemstore foreninger og 82 pct. af de store foreninger med over 400 medlemmer et samarbejde.

Ønsker kommunen fremadrettet at udbygge samarbejdstendenserne i endnu højere grad end i dag, kan der være grund til at kigge på de små foreningers udfordringer og barrierer for at indgå samarbejder. Data rummer ingen generelle holdninger til samarbejde, men specifikt i forhold til at indgå samarbejde med skoler i forbindelse med folkeskolereformen ser man den mest negative holdning fra de små foreninger. En del af forklaringen kan dog være, at de små foreninger primært har voksenmedlemmer og derfor ikke anser folkeskolesamarbejder for relevante.

Samarbejde i forbindelse med folkeskolereformen

Tre skoler og fem foreninger (hhv. 20 og 9 pct. af de deltagende i spørgeskemaundersøgelserne) har indgået formelle samarbejder som følge af folkeskolereformen. Det betyder, at en del skoler/foreninger samarbejder uden at opfatte aktiviteterne som en direkte følge af folkeskolereformen.

Blandt samarbejdende foreninger/skoler ser man 100 pct. positive tilkendegivelser til også at indgå fremtidige samarbejder. Det tyder på udelukkende positive oplevelser og er formentlig et udtryk for, at samarbejdet medfører flere fordele end ulemper, når de første erfaringer er gjort.

Foreninger, som endnu ikke har indgået samarbejder, er lidt mere skeptiske over for fremtidige samarbejder (hver tredje svarer 'nej' til tanken om at indgå samarbejder fremadret-

tet). Heriblandt indgår dog også foreninger, som primært beskæftiger sig med voksne medlemmer, og som derfor kan have vanskeligere ved at se foreningens rolle i forhold til idræt i skoleregi. Det er samtidig primært de små foreninger, som ikke har samarbejder, og som derfor forholder sig skeptisk over for fremtidige samarbejder.

Med enkelte undtagelser ser man primært traditionelle idrætsforeninger, som benytter standardfaciliteter som haller og boldbaner, indgå samarbejder med skolerne, mens mere nicheprægede aktivitetsformer eller aktiviteter, der foregår i natur, hav eller sø, fylder begrænset på samarbejdslisten. Det kan have flere årsager, eksempelvis at nicheidrætterne er for små til at have kapacitet til sådanne aktiviteter, eller at kravene til faciliteter og udstyr samt transport er for store. Det er under alle omstændigheder interessant, fordi børn og unge også i fritiden hælder mere til traditionelle idrætsaktiviteter i traditionelle idrætshaller og boldbaner end til dyrke aktiviteter, der foregår på udendørs aktivitetsanlæg, i natur eller ved hav og sø.

Hverken de deltagende aftenskoler, spejderforeninger eller øvrige institutioner²¹ i undersøgelsen har tilsyneladende tradition for at samarbejde med skoler eller idrætsforeninger om idrætslige aktiviteter og fysisk aktivitet.

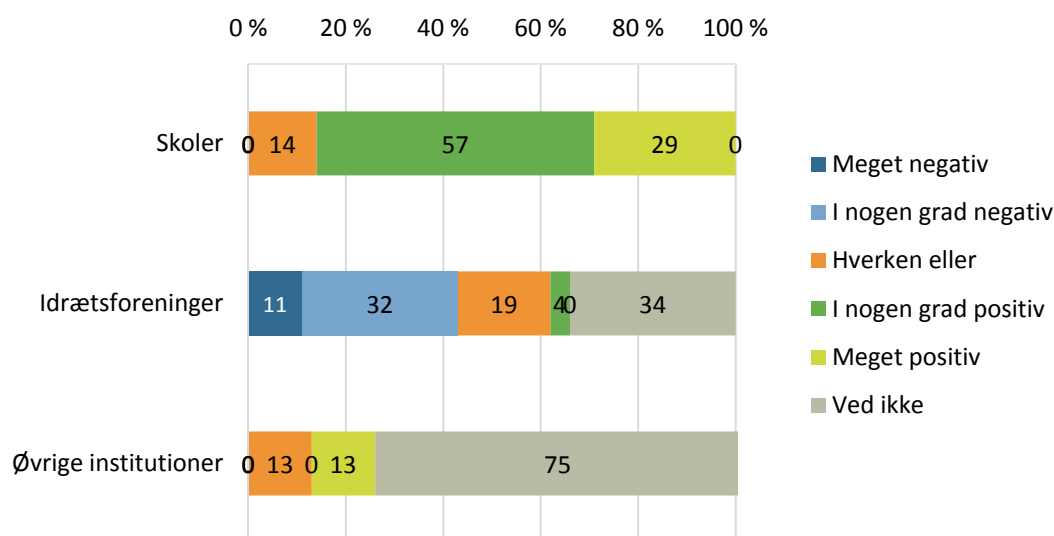
Holdninger til skolereformen

Skolerne forholder sig overvejende positivt til folkeskolereformens betydning for skolen, mens idrætsforeningerne har et noget mere negativt indtryk (se figur 24). En del af det negative indtryk blandt idrætsforeningerne kan tilskrives, at 20 pct. mener at have fået færre medlemmer som følge af folkeskolereformen. Meget få (8 pct.) beskylder folkeskolereformen for at have ført til færre frivillige.

De negative holdninger skyldes også vanskeligheder med at få tilstrækkelig med tid i faciliteterne, fordi børnene får senere fri fra skole. Enkelte foreninger har uddybet svarene med, at børnene er mere trætte/sultne til træning, fordi de kommer direkte fra skole. Når man spørger skoleeleverne, giver blot 13 pct. dog udtryk for, at de kommer direkte fra skole til træning (7 pct. kommer direkte fra SFO). Under alle omstændigheder giver reformen et pres på træningsmulighederne i de sene eftermiddagstimer.

²¹ Baseret på tre aftenskoler, seks spejdergrupper og fem øvrige institutioner (fritidsklubber, daginstitutioner mv.), som anvender kommunale idrætsfaciliteter.

Figur 24: Mens skolerne hilser skolereformen velkommen, er foreningerne mindre positive

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: "Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for jeres forening/skole/institution som helhed?" (n skoler=7, n foreninger=53, n øvrige institutioner=8).

Idrætsforeningernes holdninger til folkeskolereformen ligger tæt på holdningerne blandt foreninger i Ballerup Kommune, mens foreningerne i Gladsaxe Kommune er en anelse mere positive (18 pct. i Gladsaxe svarer i nogen grad eller meget positiv). Det hænger formentlig sammen med, at 7 pct. af foreningerne i Gladsaxe har oplevet at få flere medlemmer som følge af reformen. Det har ikke været tilfældet i Gentofte Kommune.

Analyserne viser ikke entydige svar eller gode bud på fremtidige løsninger på muligheder og udfordringer med folkeskolereformen. Foreningerne oplever de fleste ulemper på grund af længere skoledag, mens der generelt er positive tanker blandt både foreninger og skoler for at samarbejde.

Foreningsidræt i skoletiden bringer dog ikke entydig lykke hos børnene, som det bliver gennemgået i næste afsnit om børns deltagelse i sport og motion.

Hverken de deltagende aftenskoler, spejderforeninger eller øvrige institutioner i undersøgelsen har tilsyneladende tradition for at samarbejde med skoler eller idrætsforeninger om idrætslige aktiviteter og fysisk aktivitet.

Både aftenskoler og spejderforeninger kunne dog være interessante bud på mulige samarbejdsaktører. Selvom aftenskolerne udelukkende får tilskud til aktiviteter for voksne over 18 år, kunne der være potentiale for at tænke denne aktør ind i skoleundervisningen med bevægelsesfag, som især vækker mange piger og kvinders interesse. Aftenskoleundervisere vil ofte være tilgængelige i dagtimerne, men arbejder jo traditionelt under lønnede forhold.

Samtidig eksisterer mange forskellige spejdergrupper i Gentofte Kommune. Analyserne viser dog ikke, om nogle af de spejdergrupper, som ikke indgår i spørgeskemaundersøgelsen,

sen, allerede indgår i samarbejder, men her kunne måske være potentiale for yderligere fokus på natur- og friluftslivsaktiviteter med fysisk aktivitet som centralt tema. Umiddelbart kunne blot én ud af de seks spejdergrupper forestille sig at indgå i fremtidige samarbejder, hvorfor der formentlig er lang vej til at få sådanne aktiviteter i spil.

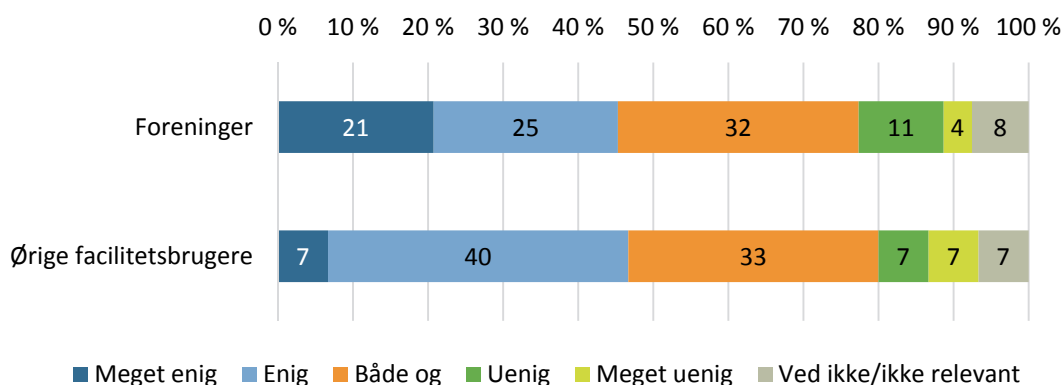
Holdninger til idrætspolitiske temaer

I det følgende vises svarfordelinger på en række spørgsmål om holdninger til idrætspolitiske temaer. De fleste spørgsmål er stillet til både foreninger og øvrige brugere, og i nogle tilfælde har borgerne også svaret på spørgsmål, der går under samme tema. Holdningerne vil kort blive præsenteret i det følgende.

Børn skal fortsat prioriteres højt

Både foreninger, øvrige brugere og borgere hælder til, at børn og unge kommer forrest i køen i kommunens arbejde for idræt og motion (se figur 25). Både i forhold til fordeling i faciliteter, og i forhold til økonomisk støtte (se borgernes holdninger senere i gennemgangen af voksnes deltagelse i sport og motion).

Figur 25: Idrætsforeninger og øvrige facilitetsbrugere i Gentofte Kommune støtter en prioritering af børn og unge

Svarfordelinger på spørgsmål: "Børn og unge skal tilgodeses før voksne ved lokale- og anlægsfordelingen" (n foreninger=53, n øvrige facilitetsbrugere=15).

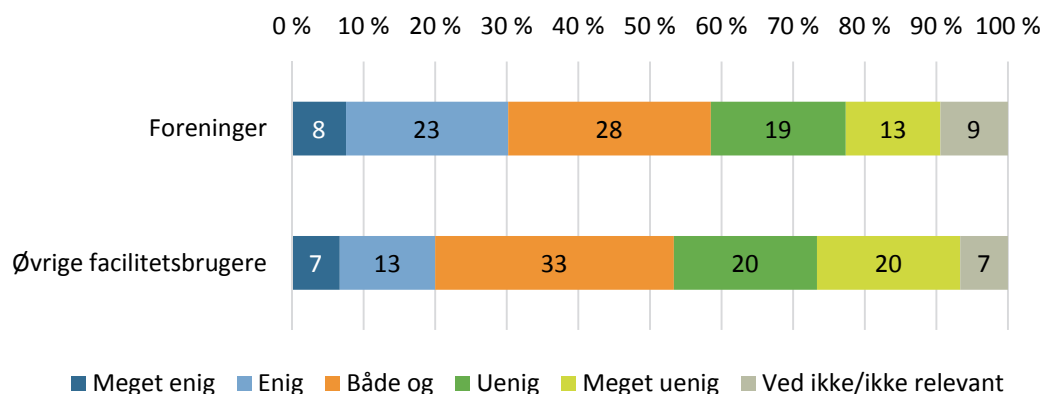
Foruden svarfordelingerne ses enkelte uddybende kommentarer fra idrætsforeninger i feltet herunder.

- At alders/køn-opdele kan aldrig være en fordel for nogen
- Børn i dagstimerne mens de er friske. De voksne om aftenen
- Kan ikke besvares, da børn og unge ca. skal prioriteres på højde med elite, men foran bredde, derfor bliver det både meget enig og uenig

Holdninger til elite splitter foreninger og øvrige facilitetsbrugere i Gentofte Kommune

Svarfordelingerne spreder sig i forhold til at prioritere elite i faciliteterne. Man fornemmer lidt større opbakning til elite blandt idrætsforeninger end blandt øvrige brugere.

Figur 26: Stor spredning i holdningerne til prioritering af eliteidræt i faciliteterne

Svar på spørgsmål: "De idrætsforeninger, der kan markere sig på eliteplan, skal tilgodeses med de tider, de har brug for" (n foreninger=53, n øvrige facilitetsbrugere=15).

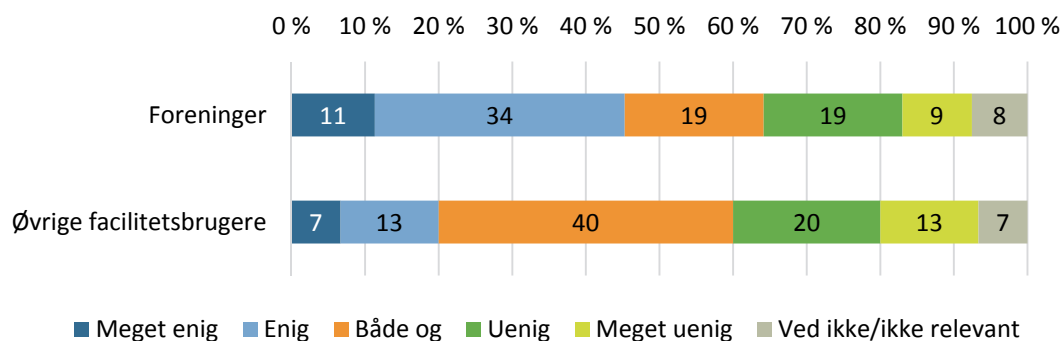
Uddybende kommentarer er vist i boksen herunder. Et enkelt udsagn eksemplificerer, hvor kontroversielt eliteidræt kan være for nogen:

- Afvejning mellem massesport og eliten, der som regel er meget få af i forhold til massesport
- Der skal være plads til "idræt for sjov"! Det handler om at give ungerne gode vaner.... ikke at fremavle topidrætsudøvere
- Elitesport er næppe til udøvernes fordel, det er masseproduktion af "tabere" og dyrkelse af tvivlsomme menneskelige egenskaber. Sport bør være personlig udvikling for så mange som muligt og ikke kommercielt gøgl og underholdning som elitesport stort set altid er det. Det er en usund udvikling i samfundet at forsøge at gøre vores børn og unge til konkurrencedyr, som hurtigt bliver til tremmedyr, der smides på lossepladsen, når de ikke er til underholdningsmæssig eller kommercielt nytte mere
- Men må ikke gå ud over breddeidrætten
- Synes allerede vi er en del med, der er dog brug for en eller anden form for topstyring. Vi ville jo alle bare gerne have det hele 😊

Fokus på kvantitet – men med en række forbehold

Mens foreningerne er splittede på holdningerne til elite, finder man større enighed i forhold til at prioritere hold med mange udøvere. De tilknyttede kommentarer uddyber dog også kritiske holdninger til denne form for prioritering.

Figur 27: En stor gruppe foreninger hælder til at prioritere aktiviteter med mange udøvere

Figuren viser svarfordelinger på udsagnet: "Aktiviteter med mange deltagere, som kan fylde faciliteterne ud, bør tilgodeses før aktiviteter, hvor forholdsvis få deltagere benytter faciliteten".

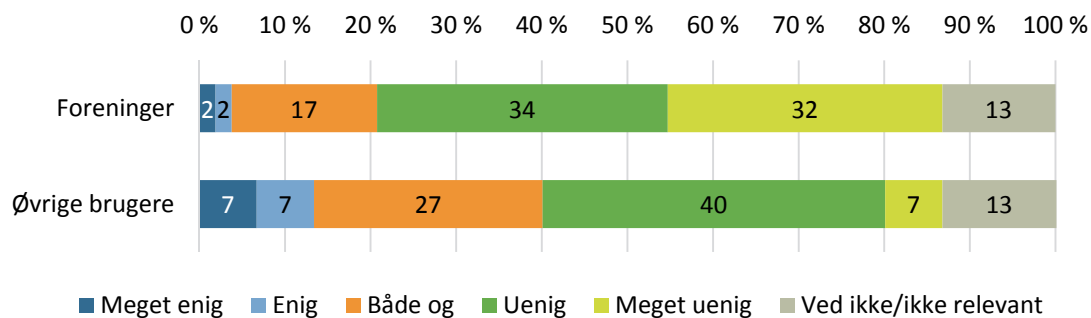
Også her finder man uddybende kommentarer, som især relaterer sig til svaret 'både og':

- At en aktivitet er "populær" er ikke ensbetydende med klog. Der er for meget fokus på kvantitet og alt for lidt på kvalitet, altså indhold og omtanke
- Der bør også ses på fordeling mellem idrætsgrene
- Diversitet i udbuddet af foreninger er vigtigt (ikke alle kan eller vil spille fodbold)
- Ja, for bredde og udnyttelse, nej for elite
- Ja, men nye initiativer skal ikke undertrykkes af tradition alene
- Problematisk... hvis der startes en ny aktivitet op, kan det tage lidt tid, inden der kommer gang i sagerne

Faciliteter for folket – uden om foreningsidrætten – bliver ikke hilst velkommen

Foreninger og øvrige brugere synes overvejende, at faciliteterne skal tilgå dem. En enkelt kommentar bliver knyttet til svarfordelingerne, hvor en foreningsrepræsentant udtrykker, at folk, der vælger foreningslivet fra, som regel går i fitnesscenter i stedet.

Figur 28: Foreningerne modsætter sig ideen om at give plads i faciliteterne til aktiviteter uden om foreningsidrætten

Spørgsmål: "Faciliteterne skal i højere grad give plads til dem, der ikke dyrker deres idrætsaktivitet i en forening"

Disse holdninger adskiller sig ret markant fra borgernes udtrykte interesse for at kunne benytte idrætsfaciliteter på mere fleksibel basis uden nødvendigvis at være tilknyttet en forening. Sådanne ønsker tilkendegiver både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive samt nuværende foreningsudøvere som udtryk for, at en mere fleksibel/ uformel adgang til faciliteter ikke nødvendigvis ønskes som alternativ – men snarere som supplement – til eksisterende foreningsidræt og facilitetsbrug.

Ser man samtidig på foreningernes udnyttelse af faciliteterne, bruger de kunstgræs og specialfaciliteter næsten lige meget hele året. Omvendt benytter foreningerne primært haller, sale og svømmehal i vinterhalvåret, mens perioden fra maj til og med september bruges i mindre omfang.

En mulighed for at afprøve nye tilgængelighedsformer kunne være i ydertidspunkter og på kanten af sæsonen, som forvaltningen allerede eksperimenterer med via 'Kom og vær med'-aktiviteter og fodtennis i forårsugerne, crawl-træning i juni måned osv.

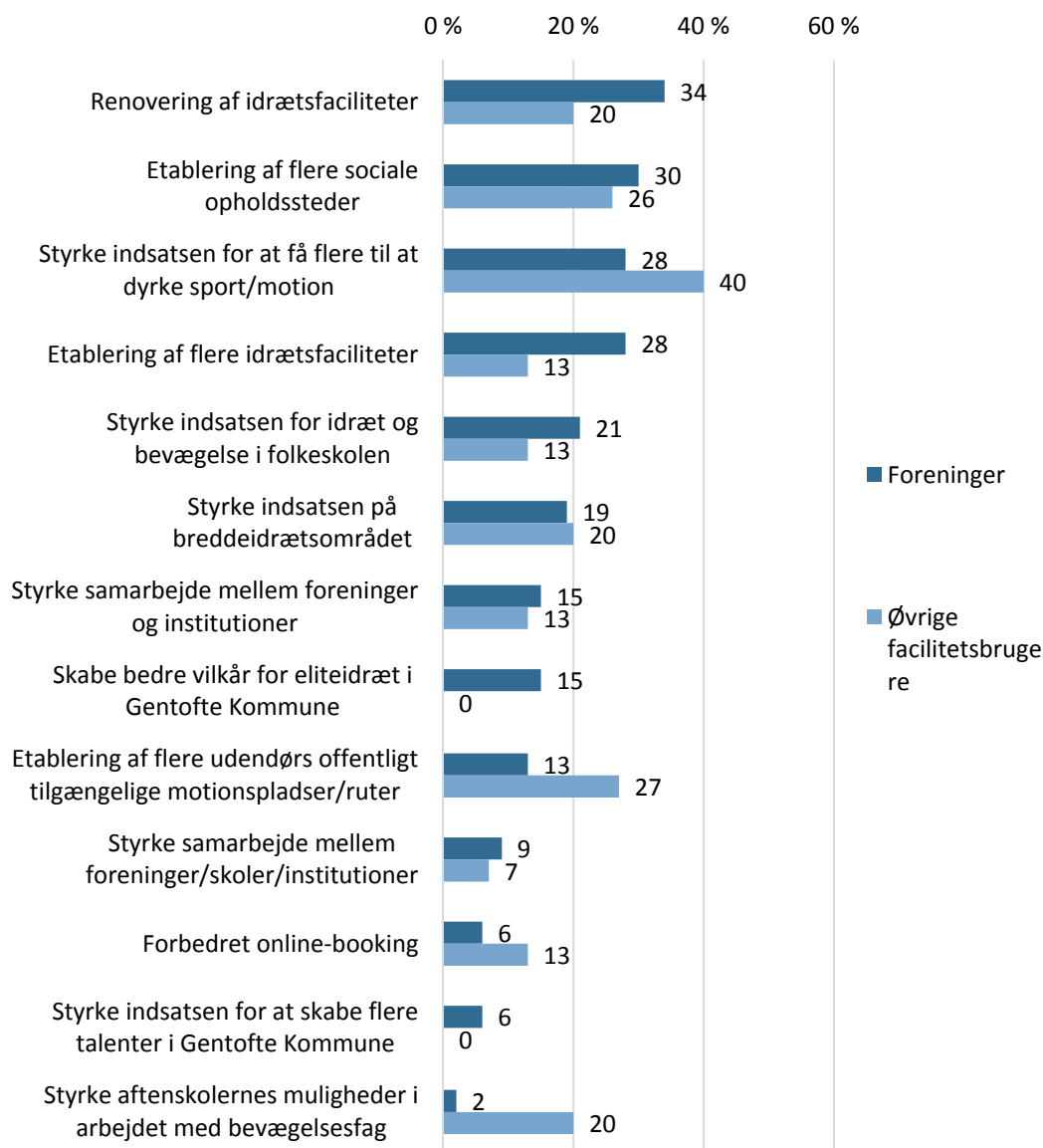
De vigtigste indsatsområder i de kommende år

Både foreninger og øvrige facilitetsbrugere har prioriteret de vigtigste indsatsområder i Gentofte Kommune i de kommende år. Det var muligt at vælge tre indsatsområder. Svarende i figur 29 herunder er rangordnet efter foreningsidrættens svar, som i flere tilfælde afviger fra øvrige facilitetsbrugeres holdninger til de vigtigste indsatsområder.

Etablering af flere sociale opholdssteder samt en styrket indsats for flere idrætsaktive er dog to udsagn, som begge aktør-grupper er enige om, og som bliver angivet på lige fod med ønsket om flere faciliteter og renovering af eksisterende faciliteter.

Omvendt ser de færreste et behov for at styrke samarbejde på tværs af aktører, forbedre online booking eller at styrke indsatsen for at skabe flere talenter i Gentofte Kommune. Udviklingen af talenter må dog også siges at være et område, hvor den eksisterende idræts- og bevægelsespolitik har haft stor succes.

Figur 29: foreninger og øvrige facilitetsbrugere efterspørger fokus på flere sociale opholdssteder i de kommende år

Figuren viser andelen, som har prioriteret de forskellige udsagn. Det var muligt at sætte maks. tre kryds. (n foreninger=53, n øvrige facilitetsbrugere=15).

Opsummering på foreningsidrætten i Gentofte Kommune

Analyserne tegner overordnet et meget positivt billede af foreningsidrættens tilstand i Gentofte Kommune. Foreningerne oplever større vækst end tilbagegang både i forhold til medlemmer, frivillige og ansat personale. Mange foreninger arbejder med tilbud til begyndere i forskellige aldersgrupper og tilbyder samtidig ATK og talentudviklingsaktiviteter. Foreningerne udtrykker stor optimisme i forhold til fremtiden, og er generelt tilfredse med økonomien.

Samtidig viser analyser tidligere i rapporten, at foreningerne forholder sig kritisk især til emner, der omhandler faciliteter, hvilket giver god mening i og med faciliteter er et grundvilkår for mange af de eksisterende foreninger. Analyserne af udviklingstendenser viste dog i det indledende kapitel, at nye foreninger vinder frem i disse år, som slet ikke bruger faciliteter, men udnytter natur og vand.

Fremadrettet kan der være grund til at se nærmere på de små foreningers udfordringer og potentialer. De er generelt mindre optimistiske på fremtiden, indgår i mindre omfang i samarbejde og tilbyder i mindre omfang begynderidræt end større foreninger.

På tværs af foreninger og øvrige facilitetsbrugere fremhæves fokus på sociale opholdsrum og en styrket indsats for flere idrætsaktive som de mest presserende indsatsområder i de kommende år. Faciliteter ser også ud til fortsat at være et område med plads til forbedring. Foreningsdeltagelsesniveauet blandt både børn og voksne ligger generelt højt i Gentofte Kommune, men det virker fornuftigt med ambitioner om fortsat at arbejde målrettet for at fastholde den høje standard.

Status på skolebørns deltagelse i sport og motion

Som led i evalueringen af Gentofte Kommunes Idræts- og bevægelsespolitik 2005-16 er skolebørn på 4.-10. klassetrin på kommunens folkeskoler og privatskoler blevet inviteret til at svare på en spørgeskemaundersøgelse om deltagelse i sport og motion, brug af faciliteter mv.

Undersøgelsen blev gennemført i marts måned 2016 og havde deltagelse fra 1.715 elever fra 13 af kommunens 17 skoler svarende til 36 pct. af eleverne på de 13 skoler. Ingen 10. klasser har deltaget i undersøgelsen, og undlader man disse i beregningen af svarprocenter, har 37 pct. af eleverne fra 4.-9. klassetrin deltaget i undersøgelsen. (Se nærmere metodebeskrivelse i bilag 1)

Høj deltagelse i sport og motion

Mange skolebørn i Gentofte Kommune angiver at dyrke sport eller motion i fritiden (tabel 28).

Tabel 28: Stor tilslutning til sport og motion i fritiden blandt skolebørn i Gentofte Kommune

n = 1.715	Total	Køn		Alder			Total		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	Gladsaxe	Ballerup	Allerød
Ja	83	85	81	85	81	66	74	71	93 ²²
Ja, men ikke for tiden	11	10	13	10	13	18	15	15	
Nej	16	5	6	5	6	16	11	15	7

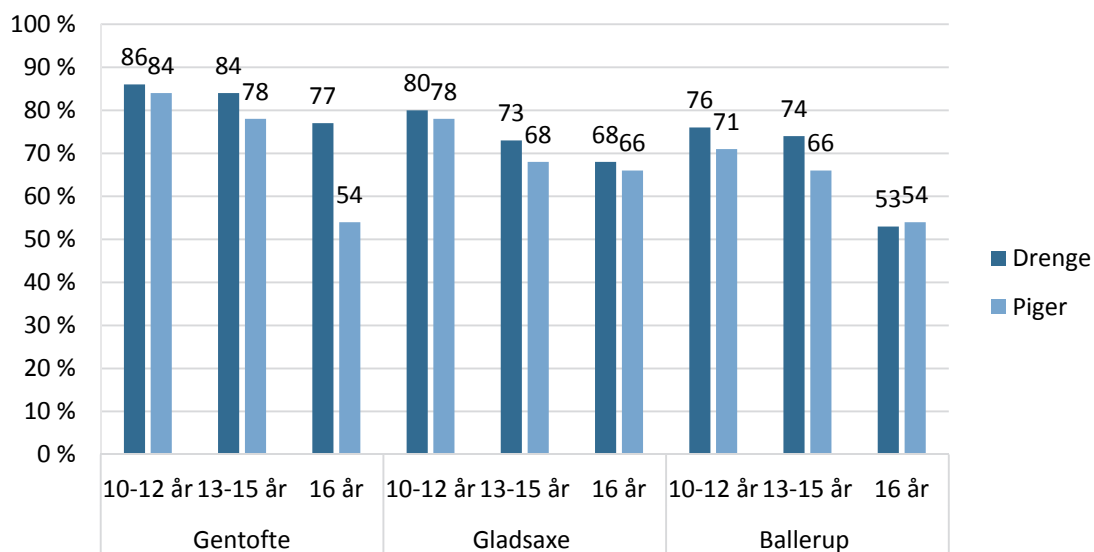
Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Gentofte Kommune samt total-tallene for øvrige udvalgte kommuner.

I 16-års-alderen²³ ligger pigernes niveau dog relativt lavt i forhold til drenge og yngre piger og på niveau med piger fra Ballerup og Gladsaxe Kommune (se figur 30)

²² Tallene fra Allerød er ikke sammenlignelige med de øvrige kommuner, da de 93 pct. er svar på et andet spørgsmål, som går på andelen, der dyrker mindst én aktivitet inden for det seneste år. Det ligger generelt højere end andelen, som svarer 'ja' til spørgsmålet om, hvorvidt man dyrker sport eller motion. I Gentofte angiver 96 pct., at de har dyrket mindst én aktivitet inden for det seneste år (se tabel 29).

²³ Baseret på relativt få (26) respondenter.

Figur 30: I ungdomsårene ser især pigers deltagelse ud til at falde i Gentofte Kommune

Figuren viser andelen, der svarer 'ja' på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Gentofte (n=1.713), Gladsaxe (n=3.072) og Ballerup Kommune (n=2.517) (pct.).

Et særligt aktivitetsmønster blandt skolebørn i Gentofte Kommune

Umiddelbart ligner aktivitetsmønsteret i Gentofte Kommune meget sammenligningskommunerne Ballerup, Gladsaxe og Allerød (tabel 29). Tennis og skøjteløb er de eneste aktiviteter, som har flere udøvere i Gentofte end i de øvrige kommuner. Rigtig mange angiver også styrketræning som aktivitetsform i forhold til Ballerup og Gladsaxe, men ikke i forhold til Allerød Kommune.

Rækkefølgen på top-10 listen over de største aktiviteter ser dog noget anderledes ud i Gentofte end i de andre kommuner. Dans ligger fire pladser højere end gymnastik, og både tennis og badminton er større end håndbold, mens basketball er på størrelse med håndbold.

Som i Allerød blander 'streetsport-aktiviteter' som rulleskøjter/skateboard/waveboard sig også blandt de mellemstore aktivitetstyper i Gentofte Kommune, og selvom parkour ligger relativt langt nede på listen, ligger det på niveau med klassiske aktivitetstyper som skøjteløb og volleyball og er større end eksempelvis bordtennis og atletik.

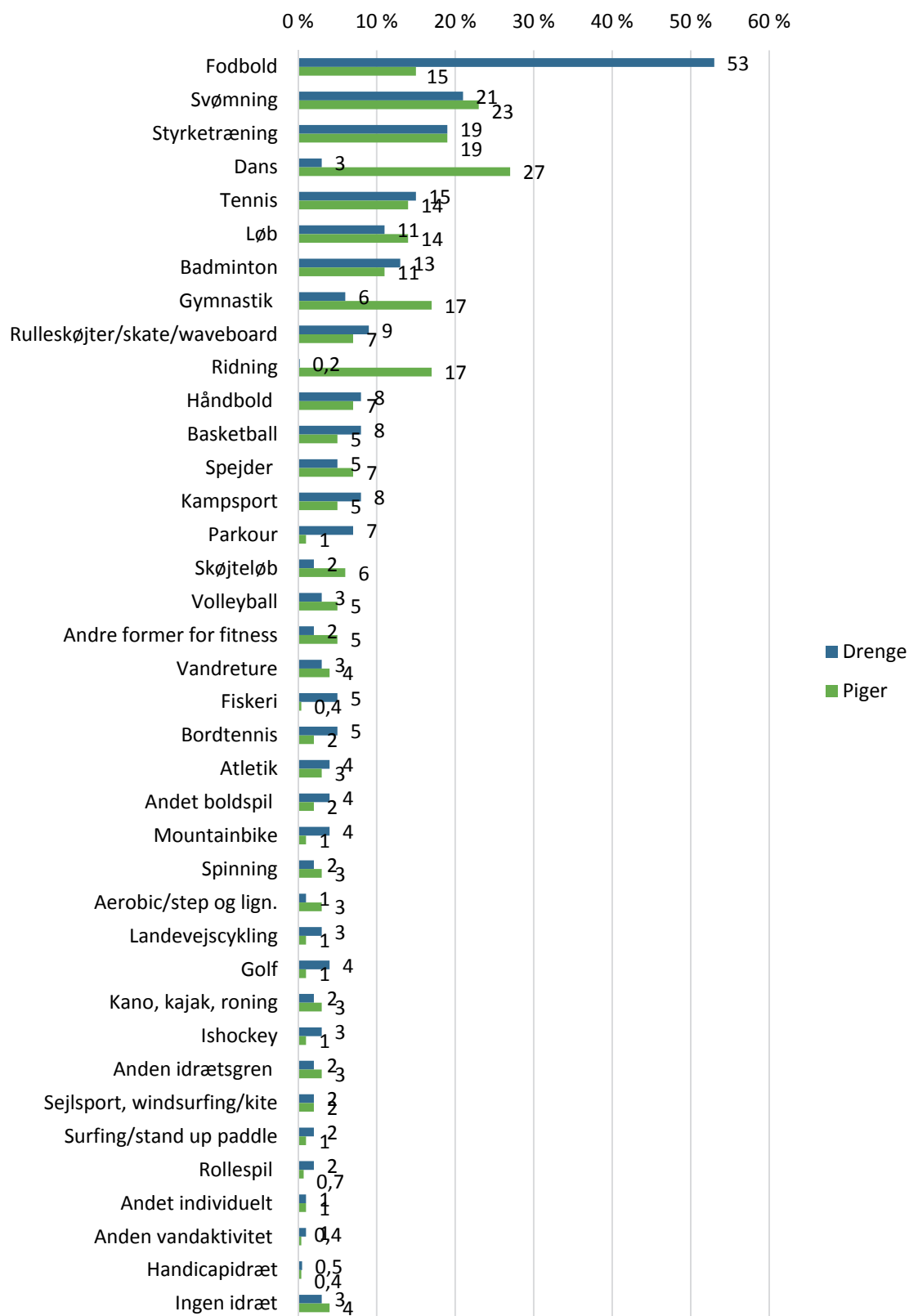
Tabel 29: På nogle områder har skolebørn i Gentofte Kommune helt særlige aktivitetsmønstre

	n=1.715	n=2.517	n=3.072	n=1.248
	Gentofte	Ballerup	Gladsaxe	Allerød
Fodbold	34	37	34	40
Svømning	22	16	15	20
Styrketræning	19	9	11	17
Dans	15	12	11	11
Tennis	14	3	5	7
Løb	13	6	10	16
Badminton	12	10	9	14
Gymnastik	11	8	11	11
Rulleskøjter/skate/waveboard	8	3	4	9
Ridning	8	10	6	11
Håndbold	7	8	8	15
Basketball	7	5	5	5
Spejder	6	6	5	6
Kampsport	6	5	5	8
Skøjteløb	4	<1	2	2
Volleyball	4	1	2	6
Parkour	4	4	3	5
Vandreture	3	3	3	5
Fiskeri	3	2	2	3
Bordtennis	3	3	3	6
Atletik	3	2	2	2
Mountainbike	2	3	2	5
Spinning	2	<1	<1	2
Aerobic/step og lign.	2	2	1	4
Landevejscykling	2	1	2	3
Golf	2	<1	1	4
Kano, kajak, roning	2	<1	2	2
Ishockey	2	-	-	-
Sejlsport, windsurfing/kite	2	<1	<1	2
Rollespil	1	4	2	4
Surfing/stand up paddle	1	-	-	-
Handicapidræt	<1	<1	<1	1
Ingen idræt	4	9	8	

Tabellen viser andelen, der dyrker forskellige aktiviteter ud fra spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket meget i løbet af det seneste år?' Det var muligt at sætte mere end ét kryds. Opdelt på Gentofte, Ballerup, Gladsaxe og Allerød Kommune (pct.).

En kønsopdeling illustrerer helt velkendte mønstre med overvægt af drenge i fodbold samt i nicher som parkour, basketball, fiskeri, bordtennis, mountainbike, golf og rollespil. Omvendt dominerer pigerne i dans, gymnastik, ridning og skøjteløb.

Figur 31: Klassiske kønsforskelle præger idrætsdeltagelsesmønstret i Gentofte Kommune

Figuren viser andelen, der dyrker forskellige aktiviteter opdelt på køn (n=1.715).

Foreningsidrætten står centralt

Som i andre kommuner udgør foreningsidrætten klart den mest foretrukne organiseringsform blandt skolebørn²⁴. Med stigende alder falder foreningsdeltagelsen i takt med flere udøvere i private centre og selvorganiserede aktiviteter.

I tråd med CFR's medlemsopgørelser ser man flere foreningsaktive børn i Gentofte end i Gladsaxe, Ballerup og Allerød Kommune i børne- og ungdomsårene. De øvrige organiseringsformer ligger tæt på andelen i sammenligningskommunerne.

Tabel 30: Mange Gentofteskolebørn har dyrket en aktivitet i foreningsregi inden for det seneste år

n=1.715	Total	Køn		Alder			Gladsaxe	Ballerup	Allerød
	Total	Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	Total	Total	Total
Forening	82	85	78	83	80	73	70	72	62
Privat	10	10	11	6	15	20	13	11	8
SFO/fritidsklub	6	6	5	7	4	0	11	13	7
På egen hånd	32	32	32	26	39	57	37	32	34
I anden sammenhæng	7	7	8	7	7	9	12	12	9

Tabellen viser andelen, der dyrker aktiviteter under forskellige organiseringsformer ud fra spørgsmålet: 'Hvordan dyrker du disse aktiviteter?' Det var i Gentofte kun muligt at sætte ét kryds. Opdelt på Gentofte, Ballerup, Gladsaxe og Allerød Kommune (pct.).

Drenge og piger bruger forskellige typer af faciliteter

Idrætsaktive skolebørn benytter især haller/sale og fodboldbaner til deres idrætslige aktiviteter. Brug af faciliteter følger aktivitetsmønstret, og derfor ser man også kønsforskelle i facilitetsbrugen. Svømmehaller og fitnesscentre er nogle af de faciliteter, som i størst omfang samler kønnene, mens drenge overvejende færdes på fodboldbaner, på vej/gader/fortove og på aktivitetsanlæg (skaterbaner mv.).

Pigerne flokkes omvendt om haller/sale (primært de mindre gymnastiksale under 800 kvm. har overvægt at piger), 'andre baner/anlæg' (primært i forhold til ridebaner) og naturen.

²⁴ En direkte sammenligning med Gladsaxe, Ballerup og Allerød er ikke muligt, da skolebørnene i Gentofte er blevet bedt om at prioritere én organiseringsform pr. aktivitet, mens det i de øvrige kommuner var muligt at angive mere end én organiseringsform pr. aktivitet. I nogle tilfælde kan det formentlig nedjustere andelen af udøvere inden for de enkelte aktivitetsformer, som organiserer aktiviteten under især SFO eller på egen hånd, da man kan forestille sig, at disse vil blive nedprioriteret, hvis aktiviteterne også dyrkes mere etableret i eksempelvis forening eller et privat center.

Tabel 31: Haller/sale og fodboldbaner samler et stort flertal af idrætsaktive skolebørn i Gentofte Kommune

	n=1.655			2.823	2.289	1.248
	Gentofte	Drenge	Piger	Gladsaxe	Ballerup	Allerød ²⁵
Hal/sal	56	52	60	50	59	54/18 ²⁶
Fodboldbaner	34	54	14	34	37	33
Svømmehal	19	20	18	15	17	18
Naturen	18	16	21	16	18	21
Andre baner/anlæg (f.eks. ishockey, beachvolley, bowling, tennis, golf, ridning, skydning, atletik)	17	13	21	10	9	-
Hjemme/i haven	17	16	19	21	20	21
Fitnesscenter/motionsrum	16	16	16	16	15	15
Veje, gader, fortove	15	17	13	15	12	17
Aktivitetsanlæg (f.eks. skaterbane, multi-bane, idrætslegeplads, parkour, klatrebane, træningspavillon)	5	7	3	3	4	-
Spejderhytte	5	5	6	-	-	-
Anlæg ved vand (f.eks. roning, kajak, sejlad)	4	4	3	2	1	-
Andet sted	7	5	8	10	10	-

Tabellen viser andelen af de idrætsaktive skolebørn, der benytter forskellige faciliteter. Opdelt på Gentofte, Ballerup, Gladsaxe og Allerød Kommune (pct.).

Facilitetsbrugen blandt idrætsaktive Gentoftebørn er tæt på identisk med sammenligningskommunerne, men børn i Gentofte benytter meget oftere 'andre baner/anlæg' end børn i sammenligningskommunerne. Det skyldes primært brug af tennisbaner.

Bilag 3 viser andelen af de idrætsaktive skolebørn, som benytter Gentofte Kommunes specifikke faciliteter. Selvom kun de idrætsaktive skolebørn indgår i analyserne (andelen, som har dyrket mindst én aktivitet inden for det seneste år), giver det et godt overblik over, hvor store andele af kommunens 4.-9. klasser der benytter faciliteterne, da hele 96 pct. af børnene angiver at dyrke mindst én aktivitet inden for det seneste år. Man skal dog være opmærksom på, at nogle skoler ikke har deltaget i undersøgelsen, hvilket muligvis kan påvirke benyttelsen af faciliteter, som ligger tæt på disse skoler.

Kildeskovshallens svømmehal er uden sammenligning kommunens mest benyttede enkeltstående facilitet med 15 pct. af skolebørnene som brugere (50 m., 25 m. og børnebassin lagt sammen). Det svarer til 84 pct. af alle, der benytter en svømmefacilitet. Meget få oplyser at bruge Søgårdsskolens svømmebassin (0,2 pct.), Charlottenlund friluft- og søbad (0,3 pct.) eller en svømmehal uden for kommunen (3 pct.).

²⁵ Kategorierne i Allerød varierer en del fra Gentofte, hvorfor tabellen ikke er fuldstændig sammenlignelig.

²⁶ I Allerød er der spurgt separat til idrætshaller og gymnastiksale.

Kildeskovshallens store idrætshaller (hal 1 og 2) samler også relativt mange børn fra kommunen (8 pct.) efterfulgt af Bakkegårdshallen (5 pct.) og Maglegårdshallen (5 pct.). Omvendt benytter kun få skolebørn gymnasiehallerne på Hellerup Gymnasium og CIS (1 pct.).

Kunstgræsbanerne samler generelt flere skolebørn end naturgræsbanerne. Især Maglegårdshallen (8 pct.) og B1913's kunstgræsbane (6 pct.) bliver nævnt af mange skolebørn.

Mange skolebørn nævner især andre haller/sale (18 pct.) og andre fodboldbaner (7 pct.) end de nævnte faciliteter fra Gentofte Kommune. I en del tilfælde skyldes det dog børn, som skriver 'Gentoftehallen, Gentofte Sportspark eller Jægersborg'. Andre nævner også private dansesale (bl.a. Dansekapellet, Danseplaneten, Dansesal Olympia, Cph Danse Space) samt haller i Gladsaxe (især Gyngemosehallen og Gladsaxe Sportshal) og Københavns Kommune (Nørrebrohallen, Emdruphallen og Svanemøllehallen). Disse oplysninger giver indtryk af, at nogle børn også pendler ud af kommunen for at benytte haller/sale til sport og motion i fritiden.

Når fodboldspillere pendler ud af kommunen, sker det primært i retning af B93 (udelukkende piger), KFUM Emdrup eller Lyngby.

Charlottenlund Skov (5 pct.), Gentofte Sø (5 pct.) og Bernstorffsparken (5 pct.) er de naturområder, hvor flest skolebørn færdes i forbindelse med idrætslige aktiviteter. Men relativt få benytter sig af de tilhørende træningspavilloner (0,8 pct. benytter pavillonen ved Gentofte Sø), som også beskrevet under programmet for bevægelse og motion.

Transport

Langt de fleste børn tager til sport eller motion fra hjemmet og når altså hjem fra skole, inden de tager til fritidsaktiviteter. Omvendt tager de færreste direkte fra skole (13 pct.) eller SFO (7 pct.).

Godt halvdelen af de idrætsaktive børn cykler til deres sportsaktiviteter, mens knap en tredjedel bliver kørt i bil. De resterende går/løber (9 pct.) eller tager offentlig transport (7 pct.).

Halvdelen (52 pct.) af de idrætsaktive børn har mellem 5 og 15 minutters transporttid (den ene vej), mens 23 pct. har under 5 minutter. En relativt stor andel på 22 pct. bruger mere end 15 minutter med flere piger end drenge (25 vs. 17 pct.), som har længere end et kvarters transport²⁷.

74 pct. finder transporttiden acceptabel, mens 21 pct. ville være villige til længere transporttid. Blot 5 pct. oplever transporttiden for lang, og svarene er næsten identiske med svar fra sammenligningskommunerne.

²⁷ De resterende 4 pct. har svaret 'ved ikke'.

Ønsker til idrætsfaciliteter

Børn udtrykker generelt stor tilfredshed med de nuværende muligheder for sport og motion i Gentofte Kommune og savner ikke yderligere.

De få børn, som ønsker sig yderligere faciliteter, angiver mange forskellige typer af faciliteter, ofte mere af det eksisterende som eksempelvis tilgængelige fodboldbaner, basketballbaner eller atletikbaner (for drenges vedkommende). Pigerne savner i stedet flere ridebaner, fitnesscentre, udendørs træningssteder, dansemuligheder og gymnastikhaller/trampoliner. Se børnenes samtlige ønsker i bilag 4.

Skolebørns holdninger til samarbejde mellem skoler og foreninger

Idræts- og bevægelsespolitikken har både under programmet for foreningsidræt, bevægelse og motion samt særlige målgrupper en række indsatsområder, som handler om skoleidræt og samarbejde mellem skoler og foreninger. Årsoversigterne viser også en række gennemførte tiltag som eksempelvis ansættelse af en brobygger til skolerne i ni foreninger. Ét af breddeidrætsprojekterne handlede specifikt om at lade svømmeklubberne stå for svømmeundervisningen i skolen. Spørgeskemaundersøgelserne til børn og idrætsforeninger handler i forskelligt omfang om holdninger til idræt i skoletiden og samarbejder mellem skoler og foreninger.

Holdninger til idræt og bevægelse i skolen

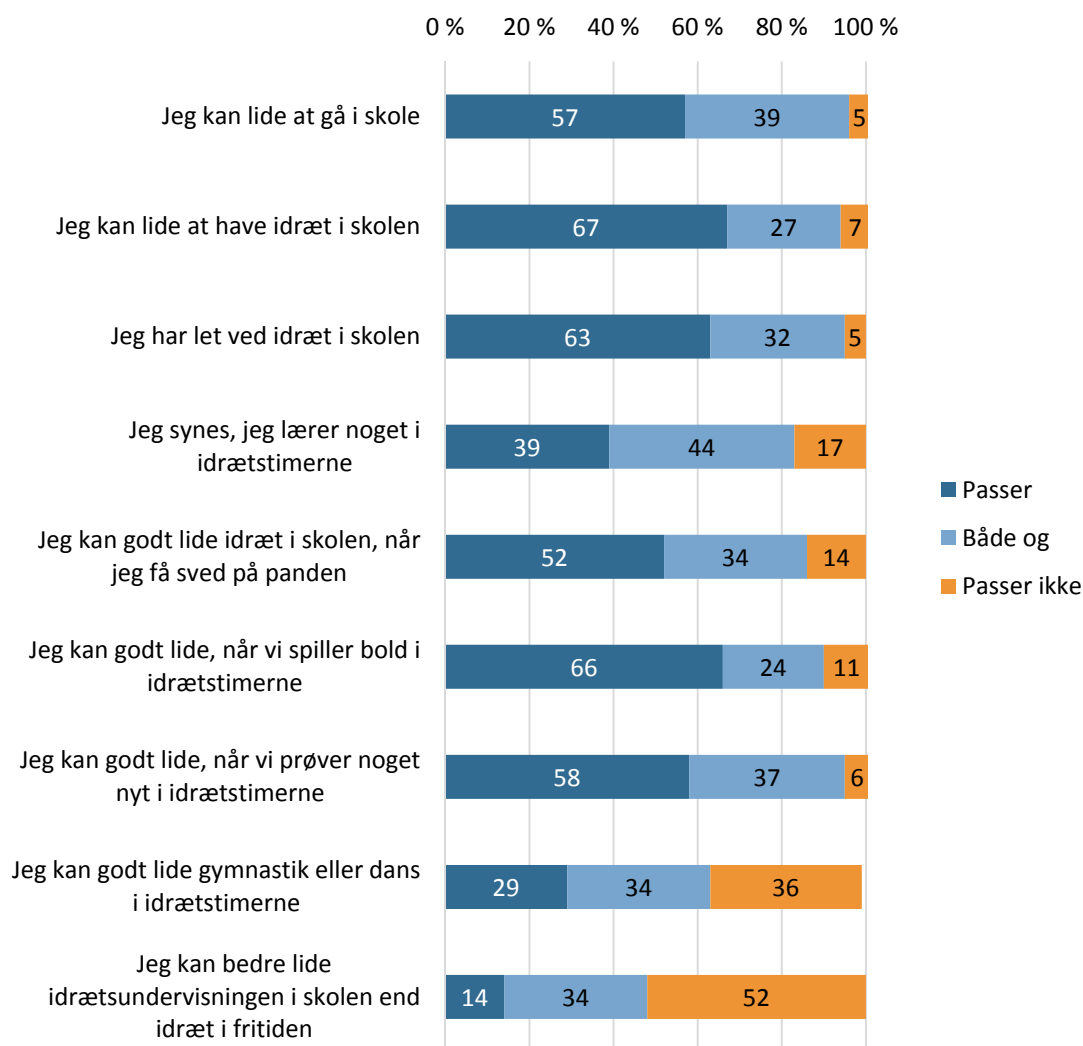
Generelt er eleverne glade for at gå i skole. De fleste elever synes også om at have idræt i skolen, men drenge er mere positive end piger, og interessen daler med stigende alder. Drenge vurderer i langt flere tilfælde en piger, at de har let ved idræt i skolen, mens kønnene er enige om primært at svare 'både og' i forhold til, om de lærer noget i idrætstimerne (figur 32).

Rigtig mange drenge og godt halvdelen af pigerne synes om boldspil, og lige så mange piger synes om gymnastik og dans. Sådanne aktiviteter falder dog slet ikke i drenges smag. Pigerne er også lidt mere med på at prøve nyt i idrætstimerne end drengene. Igen ser man dalede interesse med stigende alder.

Ikke-idrætsaktive elever (i fritiden) svarer oftere 'både og' (45 pct.) end 'passer' (42 pct.) til spørgsmålet om, hvorvidt de har let ved idræt i skolen²⁸. De ser dog ud til at kunne lide idræt i skolen i næsten samme omfang som idrætsaktive børn. De ikke-idrætsaktive børn svarer på linje med de aktive børn i forhold til dans og gymnastik, mens de i mindre omfang end idrætsaktive børn synes om boldspil og nye aktiviteter. Dette skyldes formentlig en lille overvægt af piger blandt de ikke-idrætsaktive respondenter (35 piger mod 25 drenge). Elevernes svar ligger generelt tæt på svarene fra Gladsaxe og Ballerup.

²⁸ Disse svar er kun baseret på 60 respondenter, som ikke har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år.

Figur 32: Skoleelever synes overvejende godt om idræt i skolen

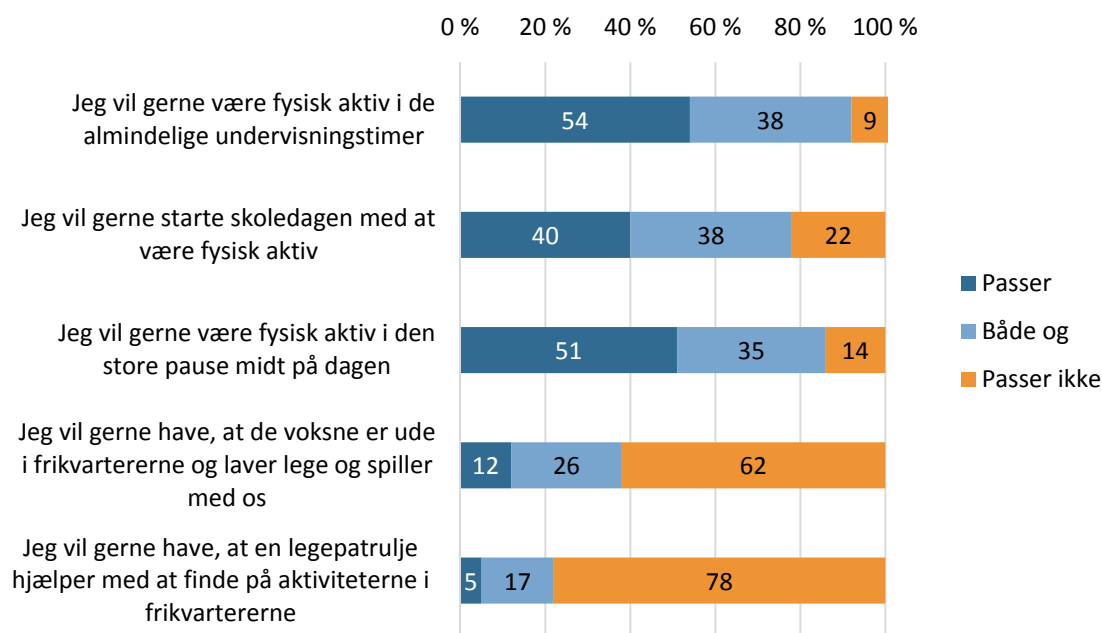

Figuren viser svarfordelinger blandt skolebørn på en række udsagn om idrætsundervisningen i skolen (n=1.715).

I forhold til den øvrige skoledag finder man også blandede holdninger til at bevæge sig (figur 33). Igen ser man tydelige forskelle på alder med mere negative holdninger med stigende alder. I 9. klasse finder blot 25 pct. interesse for at starte skoledagen med fysisk aktivitet.

Drenge er mere interesseret end piger i at starte skoledagen med at være fysisk aktive, og de ønsker også i højere grad at være fysisk aktive i det store middagsfrikvarter. Hverken drenge eller piger er dog specielt begejstrede for at have voksne eller legepatruljer med til spil og lege i frikvartererne.

Figur 33: Godt halvdelen af skoleeleverne ønsker fysisk aktivitet i løbet af skoledagen

Figuren viser svarfordelinger blandt skolebørn på en række udsagn om fysisk aktivitet i skoledagen (n=1.715).

Idrætsforeninger i skoleidrætsundervisningen

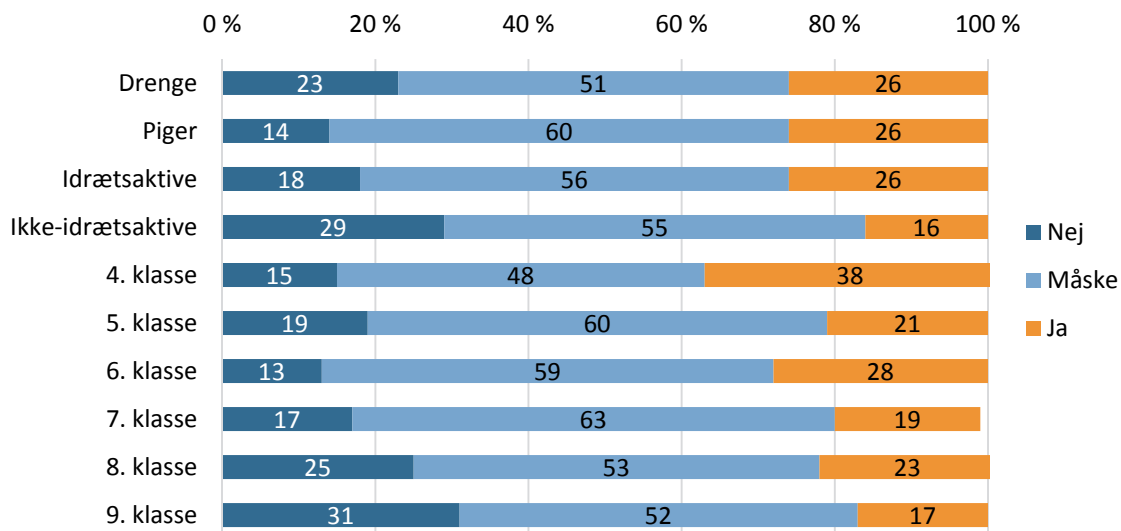
En femtedel af eleverne har oplevet at besøge eller have besøg af en idrætsforening i idrætsundervisningen i skolen. Bemærkelsesværdigt mange elever (39 pct.) svarer dog 'ved ikke', mens de resterende 40 pct. svarer 'nej'. De mange 'ved ikke' svar er interessante, hvis der her indgår en del elever, som faktisk har haft besøg uden at være klar over, om gæstelærerne var fra en forening eller fra et andet sted.

Fra foreningernes side handler sådanne skolesamarbejder ofte om at præsentere børnene for deres idrætsgren og derigennem gøre opmærksom på deres idrætsforening, hvorfor det er interessant, hvis eleverne ikke ved, hvorvidt sådanne aktiviteter har fundet sted.

Blandt de 20 pct. af eleverne, som har haft besøg, angiver et flertal på 60 pct., at det var en god oplevelse, mens relativt mange (36 pct.) oplyser, at 'det gjorde ingen forskel'. Endelig udtrykker blot 4 pct., at det var en dårlig oplevelse.

Blandt de 80 pct., som ikke har haft besøg (eller som ikke ved, om de har haft besøg) af en idrætsforening, svarer et lille flertal på 55 pct. 'måske' til spørgsmålet, om de kunne tænke sig sådan et tiltag (se figur 34). En fjerdedel vil gerne have besøg, mens 19 pct. direkte takker nej til et besøg fra en idrætsforening i idrætstimerne.

Figur 34: Skoleelever udtrykker ikke udelukkende begejstring for at få foreningsidrætten ind i skoleregi

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet, om eleven kunne tænke sig, at en idrætsforening kom på besøg i idrætsundervisningen og lavede aktiviteter (n=1.326).

De negative svar findes i størst omfang blandt drenge og blandt børn, som ikke i forvejen går til idræt i fritiden. De foregående analyser viste også, at drenge og ikke-idrætsaktive er mere skeptiske over for at prøve nyt i idrætstimerne end piger og idrætsaktive.

Med stigende alder daler interessen også for sådanne tiltag i takt med, at færre overhovedet ønsker idræt og bevægelse i skoledagen.

Samarbejder mellem skoler og idrætsforeninger foregår altså ikke udelukkende med udelt opbakning fra de involverede skoleelever. Fokus på sådanne samarbejdsrelationer bør i den optik udvikles med et særligt blik for sammenhæng mellem form, indhold og de typer af børnegrupper, man ønsker at tilgodese. Køn, alder og idrætslig baggrund har i nogle tilfælde stor betydning for elevernes ønsker og oplevelser. Derfor kan der i nogle tilfælde være grund til at afveje, hvorvidt hele klasser skal deltage i sådanne samarbejder, eller om man kan lave forløb på tværs af klassetrin og køn med forskellige foreninger med forskellige aktiviteter og sportsligt fokus.

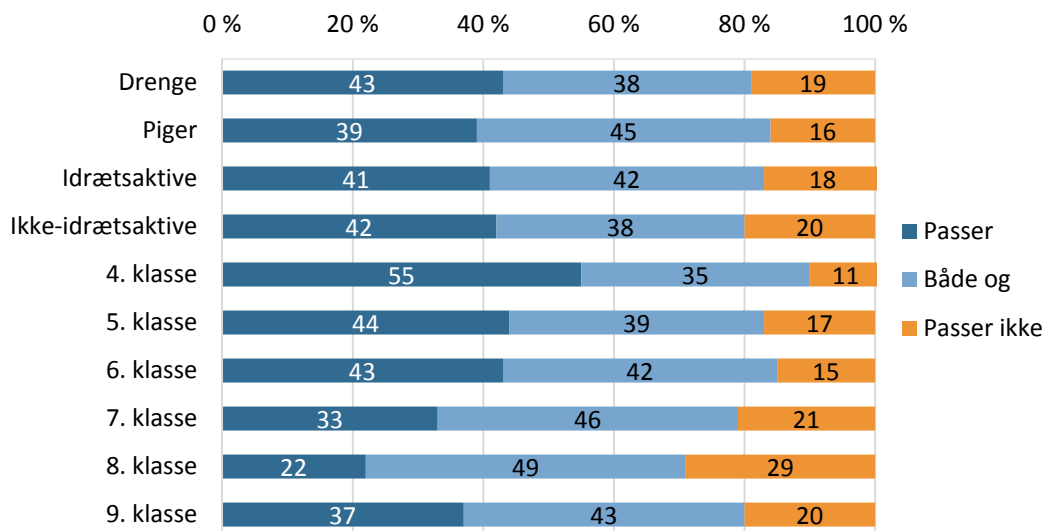
Svømmeundervisning som særligt breddeidrætstiltag

Spørgeskemaet beder skoleeleverne huske tilbage i tiden og vurdere, hvad de synes om svømmeundervisningen. Svømmeundervisningen overgik i 2011 fra at være fordelt over 3. og 4. klasse til at foregå i hele skoleåret i 2. klasse. For de flestes vedkommende er det altså mere end 2-3 år siden, at de har haft svømning i skolen. 4.-6. klasse har indgået i den nye ordning, mens 7.-8. klasse var på en særligt tilrettelagt overgangsordning²⁹ og 9. klasserne på den gamle ordning.

²⁹ De fik et frivilligt tilbud om en uges aqua-camp i sommerferien, hvilket forholdsvis få elever benyttede sig af.

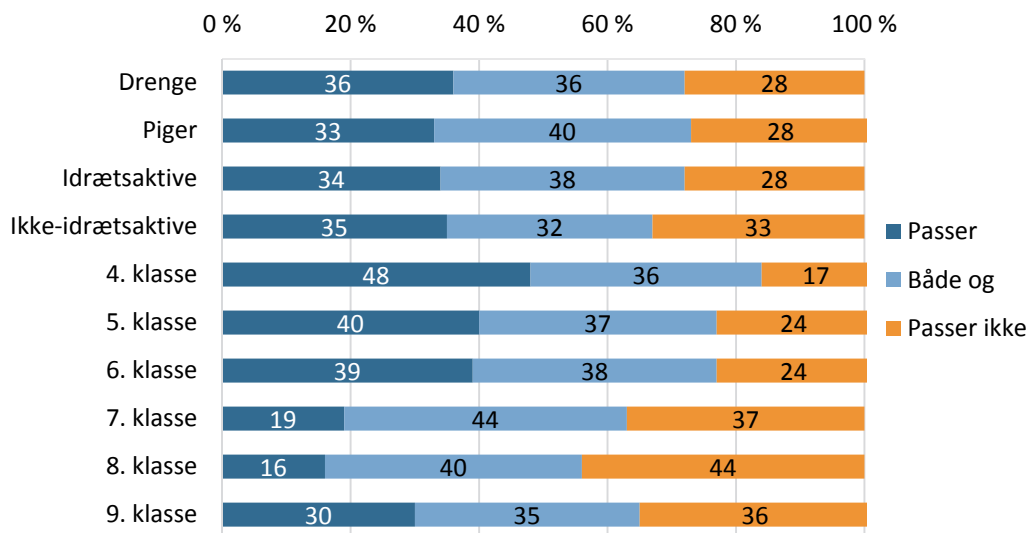
Generelt vurderer lidt under halvdelen af eleverne, at svømmeundervisningen var god. Flere oplevede svømning som et sjovt fag end som et fag, hvor de lærte noget. Man finder altså lidt færre positive svar på elevernes oplevelser af svømmeundervisning end i forhold til elevernes oplevelse af den almindelige idrætsundervisning (se ovenfor).

Figur 35: Mange skoleelever synes, at svømmelærerne var gode

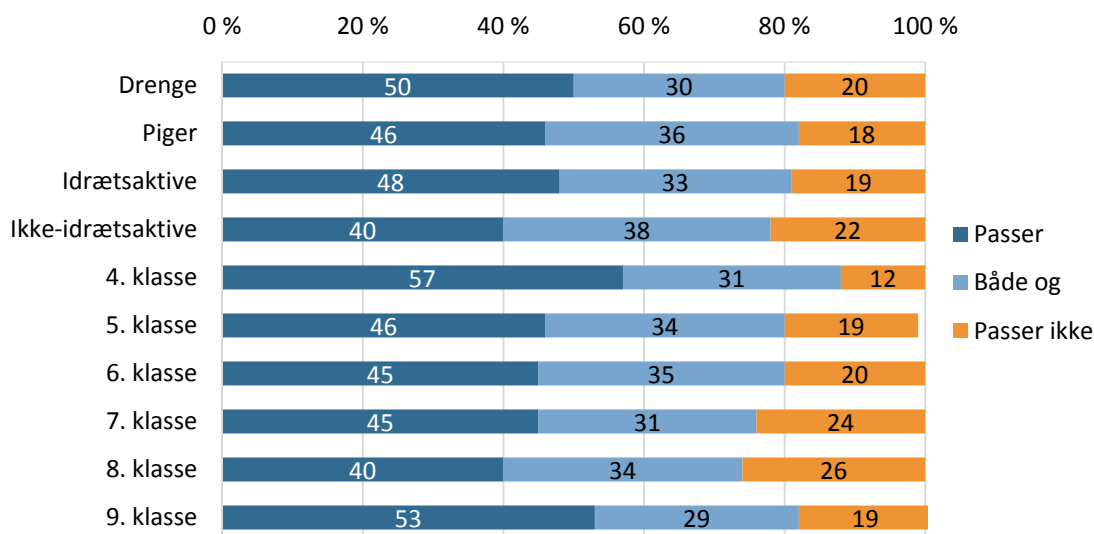
Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet, om eleven synes, at svømmelærerne var gode (n=1.715).

Figur 36: Med stigende alder daler vurderingen af at lære noget i svømmeundervisningen

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet, om eleven synes at lære noget i svømmeundervisningen (n=1.715).

Figur 37: De fleste elever synes, at svømmeundervisningen var sjov

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet, om eleven synes, at svømmeundervisningen var sjov (n=1.715).

Svømmeundervisningen modtager næsten samme vurdering fra både drenge og piger, nuværende idrætsaktive og ikke-idrætsaktive. Med stigende alder finder man flere negative holdninger til svømmeundervisningen, som det også var tilfældet i forhold til den almindelige idrætsundervisning. En tolkning kunne lyde på, at de yngre elever er mere positive, fordi kvaliteten af svømmeundervisningen er blevet bedre med tiden, men det er måske mere sandsynligt, at de ældre elever generelt forholder sig mere negativt til idræt og motion i skoledagen.

Generelt kan man overveje, hvorvidt børn er i stand til at vurdere og svare på spørgsmål angående idræts- og svømmeundervisning og deres oplevelse af at lære noget. I lærerplanerne indgår nogle konkrete mål for børnenes læring og færdigheder, som ikke nødvendigvis er kendte blandt eleverne. Derfor bør svarene tolkes ud fra børnenes egne opfattelser af læringsbegrebet og deres umiddelbare fornemmelser. Alligevel er det interessant, at man trods alt ser hver femte elev, som forholder sig negativt og svarer 'passer ikke' til de konkrete spørgsmål om underviserne, læring, og hvorvidt det er sjovt.

Det ligger ikke fast, hvorvidt hver femte elev udgør en stor eller en lille andel i denne sammenhæng, men i betragtning af den positive evaluering af GFO-SVØM kan det virke overraskende, at svømmeundervisningen ikke scorer 'bedre karakterer' blandt eleverne end den almindelige idrætsundervisning.

Svømmeundervisningen kan dog tilsyneladende samle på tværs af køn og idrætsligt niveau, da man finder færre forskelle i disse målgruppers svar, end det var tilfældet med holdninger til den almindelige idrætsundervisning.

Opsummering på skolebørns deltagelse i sport og motion

Gentofte Kommunes skolebørn på 4.-9. klassetrin ser ud til at være mere idrætsaktive end skolebørn i mange andre kommuner i Danmark. Foreningsidrætten står stærkt med et varieret udbud af aktiviteter og faciliteter, som slår igennem på Gentoftebørnenes lidt særlige aktivitetsmønstre. Tennis er et godt eksempel på, at Gentofte Kommune adskiller sig fra mange andre kommuner, men også dans, fitness og nicher som basketball, skøjteløb og skate/parkour står relativt stærkt.

Drenge og piger har meget forskellige idrætsvanemønstre, som betyder brug af forskellige typer af faciliteter. Det kommer også til udtryk i skolebørnenes ønsker til faciliteter, som de mangler på nuværende tidspunkt. Drengenes ønsker går på boldbaner og haller, mens pigerne ønsker sig fitness (inde og ude), dansemuligheder og gymnastikfaciliteter inklusiv trampoliner. Disse kønsforskelle er værd at tage med i betragtningerne, når politiske beslutninger og prioriteringer på facilitetsområdet skal træffes.

Ud fra de eksisterende idrætsmønstre i Gentofte Kommune er det også interessant at se på, hvordan man fremadrettet kan udvide aktivitetsmuligheder for børn og unge i naturen. Det er generelt en yndet arena for idrætslige udfoldelser i disse år, særligt blandt voksne, og de tilgængelige naturområder i Gentofte Kommune kunne være oplagte at få mere i spil blandt børn og unge. De færreste eksisterende foreningsidrætter har tradition for at benytte naturen som ramme for idrætslige udfoldelser. Man kunne forestille sig kombinationsformer, hvor naturen bringes i spil i tilknytning til mere etablerede aktiviteter i de eksisterende idrætsfaciliteter.

Skolebørn synes generelt godt om at gå i skole og om idrætsundervisningen i skolen. Måske lidt overraskende udtrykker de dog en vis skepsis over for nye tiltag som at få besøg af idrætsforeninger i undervisningen. Dette selvom et stort flertal foretrækker idræt i fritiden frem for idræt i skoleundervisningen. Det kan være udtryk for en generel skepsis over for forandring og det ukendte. Derfor kan inddragelse og dialog med skoleeleverne være en god strategi i arbejdet med at udvikle skoleidræt og samarbejde med foreninger, som kommunen fortsat ønsker at have fokus på.

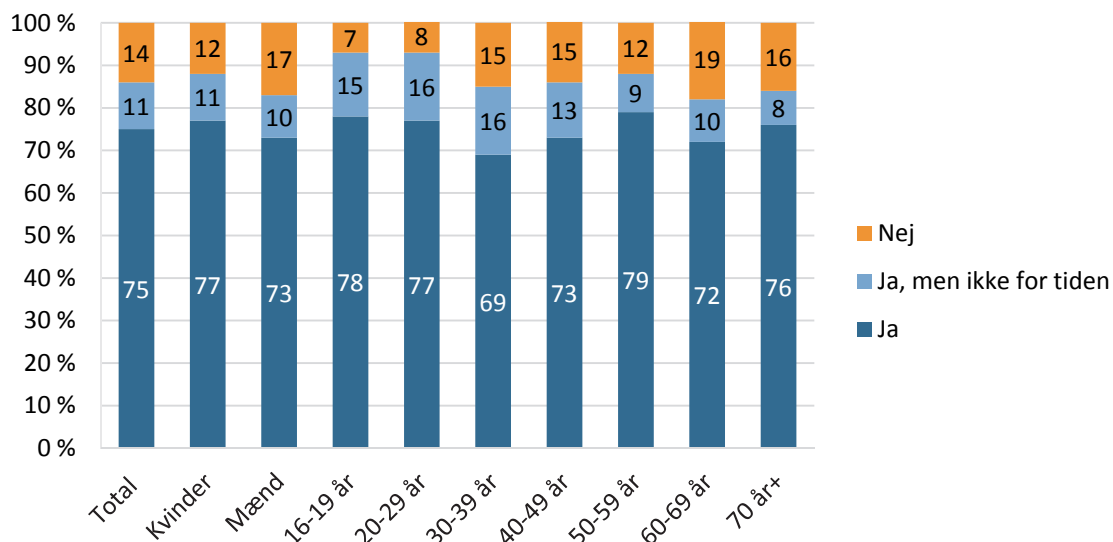
Status på voksne borgeres deltagelse i sport og motion

Evalueringen indeholder et spørgeskema til voksne borgere. 3.000 tilfældigt udvalgte borgere mellem 16 og 80 år fik et postalt brev med invitation til at deltage i en undersøgelse online. 27 pct. af borgerne valgte at deltage i undersøgelsen³⁰.

I Gentofte Kommune angiver hele 75 pct. af borgerne, at de dyrker regelmæssig sport eller motion (figur 38). Begge køn, unge som ældre angiver en høj deltagelse, som generelt ligger højere end tilsvarende undersøgelser i andre kommuner (73 pct. i Allerød, 67 pct. i Ballerup og 66 pct. i Gladsaxe). Svarprocenten ligger også relativt lavt (3-4 pct.-point lavere end i de andre kommuner), hvilket formentlig betyder en lidt højere idrætsdeltagelse, end det reelt er tilfældet³¹.

Det høje uddannelsesnivea i Gentofte Kommune spiller dog en væsentlig rolle for aktivitetsniveauet, da idrætsdeltagelsen generelt stiger med uddannelseslængde. Også i andre kommuner ser man 70-75 pct. idrætsaktive blandt personer med lange videregående uddannelser (Forsberg et al., 2015; Pilgaard et al., 2015). I Gentofte Kommune ligger andelen af idrætsaktive på 57 pct. blandt borgere med en erhvervsfaglig uddannelse, mens andelen stiger til 70 pct. blandt kortuddannede, 75 pct. blandt personer med mellemlange uddannelser og helt op til 80 pct. blandt personer med lange videregående uddannelser. Analyserne bekræfter dermed et forventet billede af en meget idrætsaktiv kommune.

Figur 38: Gentofteborgerne dyrker sport og motion gennem hele livet

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt sport eller motion?' Total og fordelt på køn og aldersgrupper (n=797).

³⁰ I andre kommuner ser man lignende svarprocenter på mellem 28 og 35 pct.

³¹ Hvis man antager, at idrætsaktive borgere er mere interesserede og dermed villige til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse om sport og motion.

Mange aktivitetsformer ligger tæt op af sammenligningskommunerne, og mønstret ligner mere Allerød end Ballerup og Gladsaxe Kommune. Samtidig finder man en række niches, som gør aktivitetsmønstret i Gentofte Kommune til noget helt særligt i et dansk perspektiv.

I tabel 32 fremgår, at relativt mange dyrker svømning, yoga, spiller tennis, vinterbader, samt dyrker sejlsport og kano/kajak i Gentofte Kommune. Og selvom blot 2 pct. angiver skøjteløb som aktivitetsform, svarer det til en dobbelt så stor en andel som i sammenligningskommunerne. Omvendt udgør fodboldspillere en lille skare i sammenligning med især Ballerup og Gladsaxe Kommune.

Vinterbadning udgør en absolut højdespringer sammenholdt med andre kommuner i Danmark, men med kommunens placering, de forskellige vinterbadeklubber og faciliteterne til vinterbadning ved både Hellerup, Charlottenlund, Skovshoved og Bellevue, fremstår de mange vinterbadere ikke som en overraskelse.

Yoga, tennis, sejlsport og kano/kajak udgør heller ikke overraskende aktiviteter i betragtning af, at disse aktivitetstyper traditionelt har været mere udbredt i mere 'velstillede' borgergrupper med længerevarende uddannelser. Man ser altså nogle ret traditionelle 'klasseforskelle' udspille sig blandt borgernes idrætsvanemønstre i Gentofte Kommune.

Desuden indgår en række aktiviteter i denne undersøgelse fra Gentofte, som ikke er inkluderet i de øvrige kommuner. Skiløb, crossfit og pilates udgør relativt store selvstændige aktivitetsformer i Gentofte Kommune.

Tabel 32: I Gentofte Kommune er borgernes aktivitetsmønster præget af niches

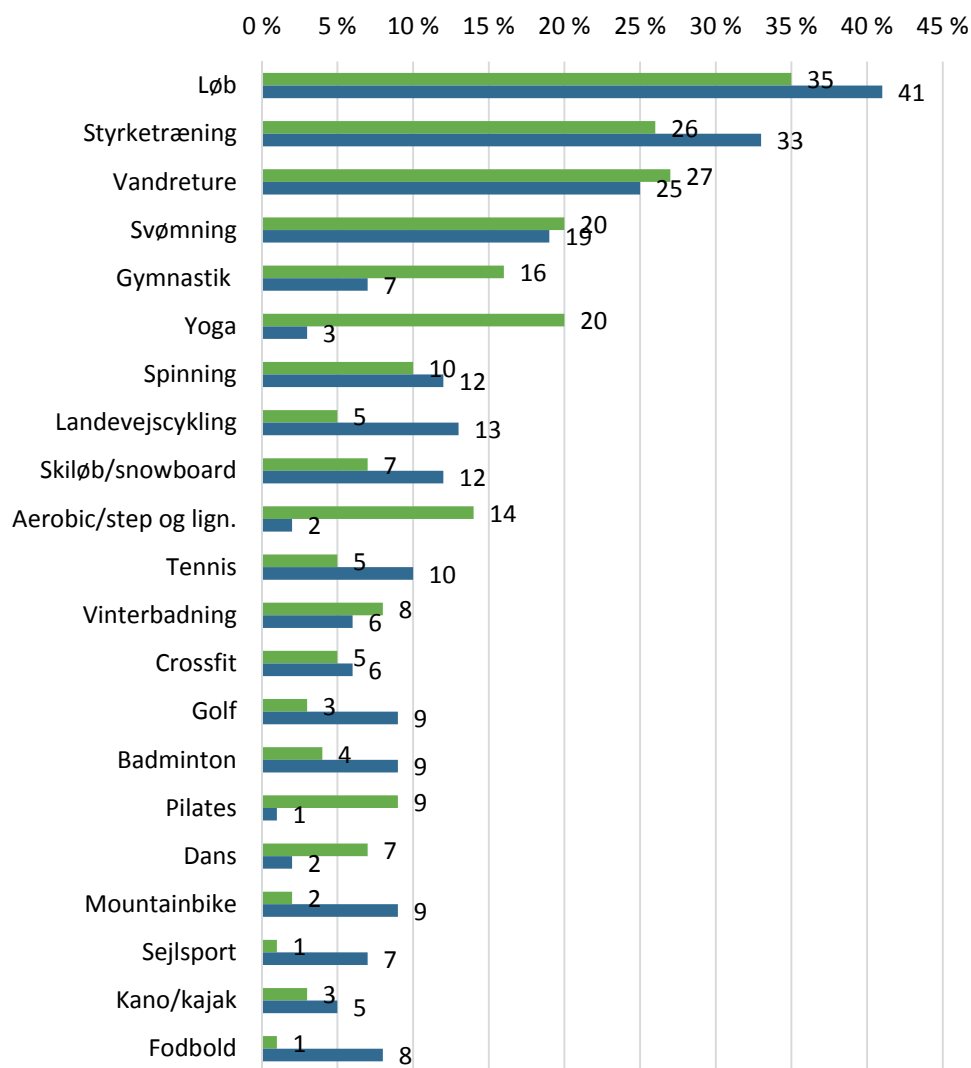
	n=797	n=949	n=909	n=1.063
	Gentofte	Ballerup	Gladsaxe	Allerød
Løb	38	29	29	32
Styrketræning	29	28	24	25
Vandreture	26	25	20	21
Svømning	20	16	16	13
Gymnastik	12	10	10	9
Yoga	12	8	9	7
Spinning	11	10	8	10
Landevejscykling	9	7	7	10
Skiløb/snowboard	9	-	-	-
Aerobic/step og lign.	8	8	9	10
Tennis	7	2	4	5
Vinterbadning	7	<1	1	1
Crossfit	6	-	-	-
Golf	6	4	4	6
Badminton	6	4	7	6
Pilates	5	-	-	-
Dans	5	5	4	3
Mountainbike	5	5	6	7

Sejlsport	4	1	1	1
Kano/kajak	4	1	3	3
Fodbold	4	8	8	6
Fiskeri	3	3	2	2
Rulleskøjter/skateboard	2	2	1	1
Bordtennis	2	1	2	1
Ridning	2	2	1	3
Kampsport	2	2	2	1
Billard	2	2	1	1
Stavgang	2	2	1	3
Triatlon	2	2	1	1
Open Water Svømning	2	-	-	-
Dykning/fridykning/UV-jagt	2	-	-	-
Roning	2	1	2	1
Jagt	2	1	1	2
Skøjteløb	2	1	1	<1
Basketball	1	2	1	1
Håndbold	1	2	1	1
Volleyball	1	1	2	2
Atletik	1	<1	1	1
Ishockey	1	-	-	-
Orienteringsløb	1	1	1	3
Skydning	1	1	1	1
Klatring/bjergbestigning	1	-	-	-
Surfing/Stand up paddle	<1	-	-	-
Handicapidræt	<1	<1	1	<1
Bowling	<1	2	3	2
Petanque	<1	<1	<1	1
Windsurfing/kite	<1	-	-	-
Parkour	0	<1	<1	<1
Ingen idræt	10	15	15	14

Tabellen viser andelen, der dyrker forskellige aktiviteter ud fra spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket meget i løbet af det seneste år?' Det var muligt at sætte mere end ét kryds. Opdelt på Gentofte, Ballerup, Gladsaxe og Allerød Kommune (pct.).

Mænd og kvinder har ret forskellige aktivitetsmønstre, som det fremgår af figur 39. Svømning og motionsaktiviteter som løb, styrketræning, vandreture, spinning og crossfit er de eneste aktiviteter, som samler kønnene, mens de øvrige aktiviteter i høj grad appellerer til det ene køn.

Figur 39: Både mænd og kvinder foretrækker motionsidrætter

Figuren viser andelen, der dyrker forskellige aktiviteter opdelt på køn. (n=797).

Organiseringsformer

Organiseringsformerne blandt voksne borgere i Gentofte Kommune ligger generelt højere end i sammenligningskommunerne. Det skyldes primært, at flere borgere i Gentofte har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år.

Foreningsidrætten har relativt godt fat i borgerne i Gentofte Kommune, men andelen i private centre er næsten lige så stor (og større for aldersgruppen 30-49 år). Det kommercielle marked fylder altså meget i kommunen, men selvorganiseret sport og motion udgør den mest populære organiseringsform³².

³² En direkte sammenligning med Gladsaxe, Ballerup og Allerød er ikke muligt, da borgerne i Gentofte er blevet bedt om at prioritere én organiseringsform pr. aktivitet, mens det i de øvrige kommuner var muligt at angive mere end én organiseringsform pr. aktivitet. I nogle tilfælde kan det formentlig nedjustere andelen af udøvere inden for de enkelte aktivitetsformer, som organiserer aktiviteten på egen hånd, da man

Tabel 33: Mange idrætsaktive borgere fører til stor tilslutning til de enkelte organiseringsformer i Gentofte Kommune

	Gentofte	Ballerup	Gladsaxe	Allerød
Forening	41	39	32	45
Privat	36	27	25	24
På egen hånd	69	57	58	55
I anden sammenhæng	6	6	5	5

Tabellen viser andelen, der dyrker forskellige aktiviteter under forskellige organiseringsformer. Opdelt på Gentofte, Ballerup, Gladsaxe og Allerød Kommune (pct.).

Facilitetsbrug

Natur og fitnesscenter/motionsrum samt anlæg ved vand er relativt meget i brug i Gentofte Kommune. Svømmehal og almindelige idrætshaller/sale rummer også en pæn andel af de idrætsaktive borgere.

Borgerne udtrykker stor tilfredshed med de nuværende idrætsfaciliteter i nærområdet med 71 pct., som i høj grad eller i nogen grad er tilfredse.

Tabel 34: Udendørs områder og fitnesscentre hitter i Gentofte Kommune

	Gentofte (n=720)	Ballerup (n=793)	Gladsaxe (n=765)	Allerød ³³ (n=1.163)
Naturen	63	54	54	54
Fitnesscenter/motionsrum	47	41	39	30
Veje, gader, fortove	44	44	39	37
Hal/sal	26	30	31	-
Svømmehal	23	23	24	15
Hjemme/i haven	19	20	18	-
Andre baner/anlæg	11	10	11	6
Anlæg ved vand	8	2	4	-
Fodboldbaner	4	9	8	11
Aktivitetsanlæg	2	3	1	-
Andet sted	6	4	4	-

Tabellen viser andelen af idrætsaktive, der benytter forskellige typer af faciliteter. Opdelt på Gentofte, Ballerup, Gladsaxe og Allerød Kommune (pct.).

Natur, haller og svømmehaller rammer bredt

Set i forhold til borgernes nuværende brug kommer man rigtig langt som kommune, hvis man har gode forhold til motion i naturen, i fitnesscentre, på veje/gader/fortove samt i almindelige idrætshaller/gymnastiksale og svømmehaller. Disse udeområder/faciliteter når en meget bred andel af befolkningen (figur 40). Dertil kommer fodboldbaner, som pri-

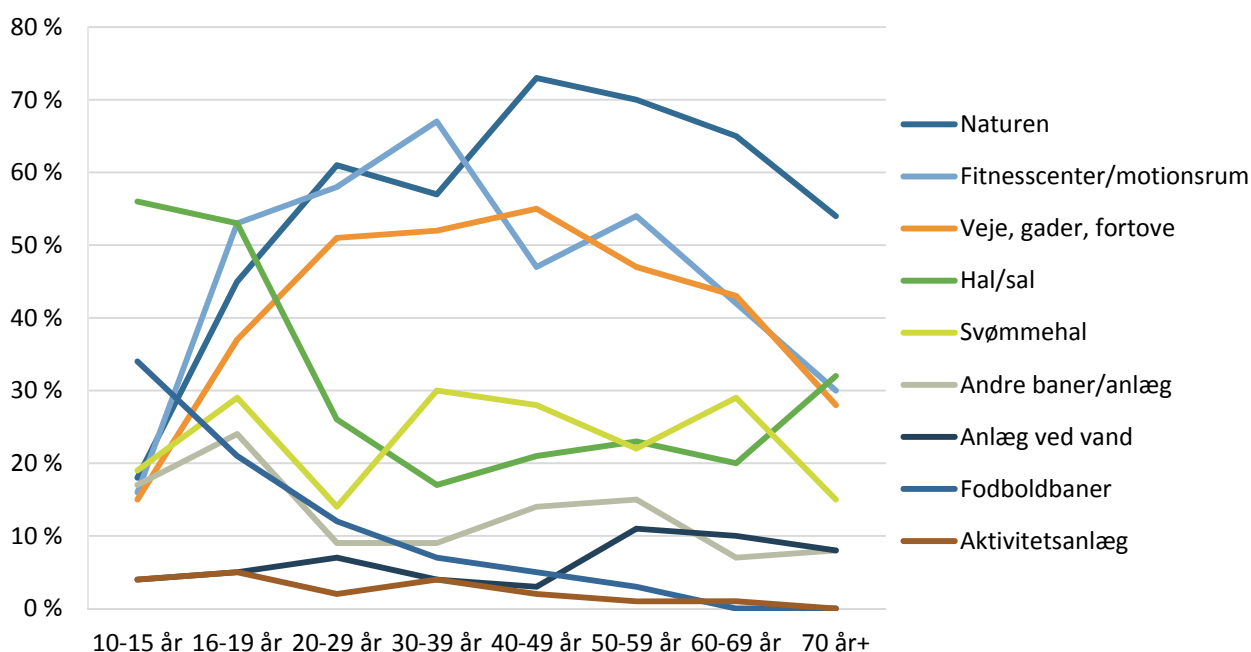
kan forestille sig, at disse vil blive nedprioriteret, hvis aktiviteterne også dyrkes mere etableret i eksempelvis forening eller et privat center.

³³ Kategorierne i Allerød varierer en del fra Gentofte, og samtidig er beregningerne baseret på alle respondenter og ikke udelukkende på andelen, der dyrker mindst én aktivitet, hvorfor tabellen ikke er fuldstændig sammenlignelig med de tre øvrige kommuner.

mært tilgodeser drenge og yngre mænd, da kønsfordelingen på fodboldbaner er meget skæv. Øvrige baner/anlæg, aktivitetsanlæg og anlæg ved vand udgør nichefaciliteter, som når en snæver målgruppe (enten det ene køn eller en bestemt aldersgruppe).

De 20-29-årige bruger svømmehaller noget mindre end både børn og voksne. Der sker formentlig et fald, når svømmeforeningerne mister medlemmer i ungdomsårene, mens de voksne vender tilbage i forældrefasen. Man ser her et tydeligt skifte fra børn, som primært går til svømning i foreningsregi til voksne, som primært svømmer selvorganiseret 'på egen hånd'.

Figur 40: Haller, fitnessrum og natur modsvarer sammenlagt store dele af Gentofteborgernes behov for faciliteter

Figuren viser andelen i forskellige aldersgrupper (inklusive skolebørn) som benytter forskellige facilitetstyper (n skolebørn=1.655, n voksne=720).

Fitness til folket?

Fitnessstræning er generelt en aktivitetsform, som borgerne er vant til at betale for. I Gentofte Kommune finder man mange private fitnesscentre, og tilgængeligheden til fitness er høj, hvis man ser bort fra de økonomiske barrierer. Samtidig udtrykker børn ønske om adgang til fitness, mens foreningsidrætten giver udtryk for, at kommunen i højere grad 'bør' stille fitnessfaciliteter gratis til rådighed for foreningerne.

Hvis kommunen ønsker at stille gode vilkår til rådighed for borgerne, er spørgsmålet, om en vej kunne være at etablere offentligt tilgængelige fitnessfaciliteter? Omvendt kan man spørge, hvorfor det skulle være gratis, når mange borgere allerede 'er vant til' at betale månedlige beløb for et medlemskab? Hvad er potentialerne i at anlægge kommunalt eller foreningsdrevne fitnesscentre ved eksempelvis Kildeskovshallen eller Gentofte Sportspark?

Og hvordan får man sådanne tilbud bundet sammen med kommunens forebyggelsesindsats og/eller øget brug af de eksisterende BKO'er, som hverken borgere eller foreninger tager i brug i særligt stort omfang – men som en række private aktører driver forretning på at udnytte til personlige træningssessioner og outdoor fitnessstræning?

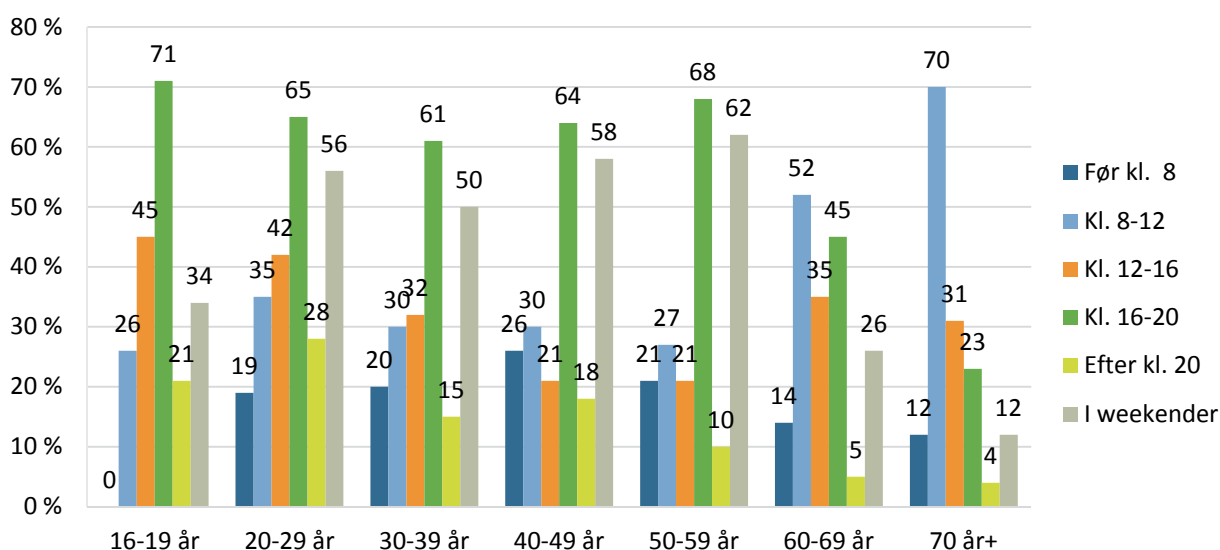
Mange foreningsidrætter giver udtryk for, at de mangler fitnessfaciliteter som supplement til den øvrige træning. Kunne man forestille sig, at nogle foreninger tager de udendørs træningspavilloner mere systematisk i brug som ambassadører for at skabe mere liv og aktivitet på disse steder? Ikke én eneste forening angiver at bruge de udendørs fitnessredskaber, som er etableret rundt om i kommunen.

Foretrukne træningstidspunkter varierer med alder

Figur 41 herunder viser, at kl. 16-20 ikke overraskende er det foretrukne træningstidspunkt for langt de fleste borgere. Weekender er også generelt populære, mens især ældre borgere ønsker at træne i formiddagstimerne.

Mere overraskende er det, at unge i høj grad foretrækker at træne i eftermiddagstimerne. Samtidig er tidlig morgen før kl. 8 mere populært end efter kl. 20 blandt voksne over 30 år. Foreningsaktive ønsker i lige så høj grad som selvorganiserede at træne før kl. 8 om morgenen (20 pct.), mens 23 pct. af udøvere i private centre foretrækker tidlige morgentimer.

Figur 41: Borgere foretrækker primetime kl. 16-20, men andre tidspunkter er også i spil

Figuren viser andelen af borgere i forskellige aldersgrupper, som foretrækker forskellige tidspunkter til træning (det var muligt at sætte flere kryds). (n=720).

Samtidig er der potentialer for, at de tidlige eftermiddagstimer kunne udnyttes til aktiviteter for studerende og eventuelt arbejdssøgende. Særligt blandt 20-29-årige udtrykker mange et ønske om at træne mellem kl. 12-16.

Transport

De fleste voksne borgere tager bilen (38 pct.) til og fra sport og motion, mens mange også cykler (29 pct.) eller går/løber (24 pct.). De fleste dyrker sport eller motion i umiddelbar nærhed af hjemmet med 71 pct., som har højst 15 minutters transporttid (den ene vej), hvilket næsten alle idrætsudøvere udtrykker tilfredshed med. Det svarer til forholdene i Gladsaxe Kommune, mens endnu flere i Ballerup og Allerød Kommune har højst 15 minutters transporttid.

Afstandsmæssigt angiver 20 pct. maksimalt 2 km., 42 pct. maksimalt 5 km., mens 18 pct. maksimalt er villige til 10 km transport. De færreste ønsker altså at bevæge sig mere end 10 km.

Deltagelse i events

Som led i kommunens eventstrategi er det interessant at se, hvor mange borgere, der deltager i forskellige typer events i og uden for Gentofte Kommune. En ikke ubetydelig andel af borgerne har været aktive deltagere eller tilskuere til forskellige events, og aktiviteten er størst uden for kommunen.

Både mænd og kvinder har deltaget i motionsevents og været tilskuer til lokale events, mens mænd i højere grad end kvinder tager til sportsbegivenheder uden for kommunen.

Tabel 35: En del borgere deltager enten som aktiv udøver eller som tilskuer til forskellige sports-events i og uden for Gentofte Kommune

	I Gentofte Kommune	Uden for Gentofte Kommune
Har deltaget i motionsløb	6	19
Har deltaget i andet motionsarrangement (triatlon, cykling, mountainbike ell. lign.	6	15
Har været tilskuer til motionsbegivenhed/konkurrence på mindst nationalt niveau	22	32

Tabellen viser andelen, der deltager i forskellige eventtyper i- og uden for Gentofte Kommune. (n=797) (pct.).

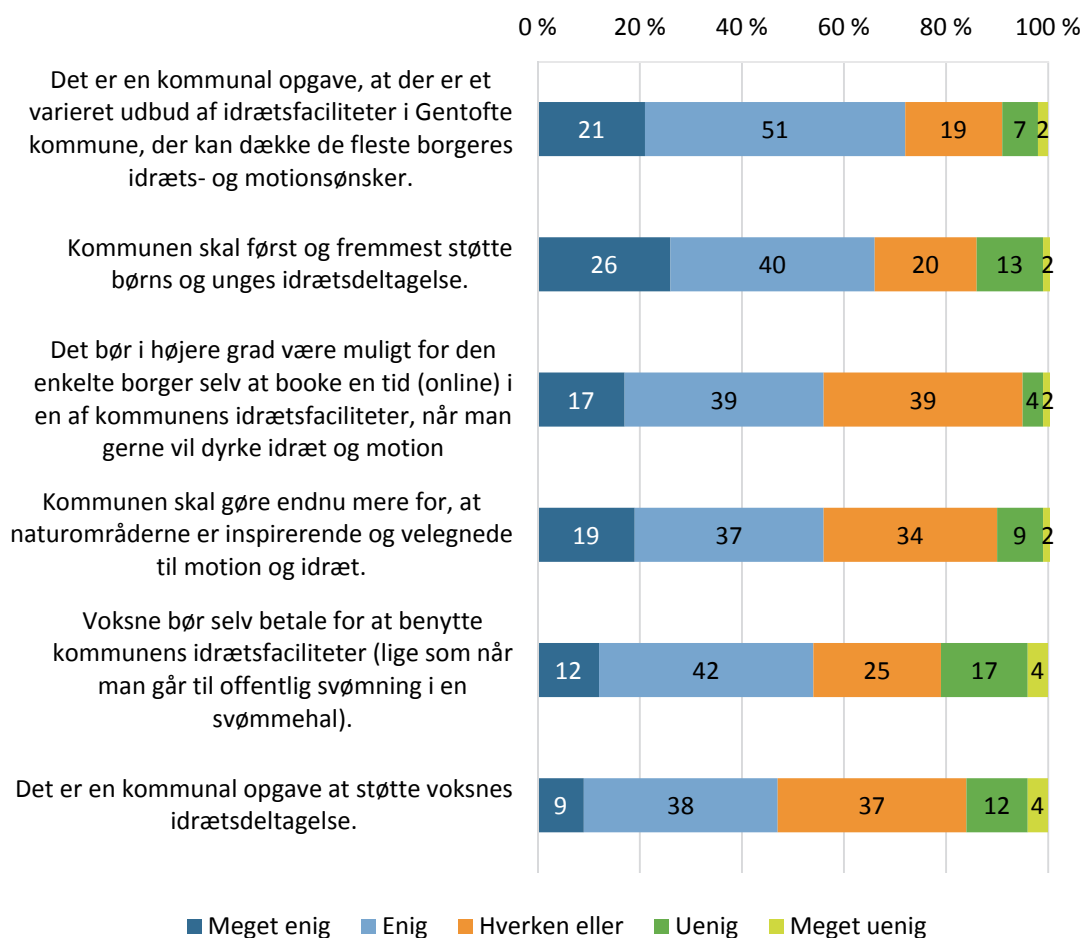
Holdninger til idrætspolitiske emner

Voksne borgere er spurgt om holdningerne til en række idrætspolitiske emner. Figur 42 herunder viser, at borgerne i størst omfang støtter tanken om, at kommunen skal sikre et varieret udbud af idrætsfaciliteter, som kan dække de fleste borgeres idræts- og motionsønsker.

Det ligger helt i tråd med idræts- og bevægelsespolitikens overordnede visioner om mangfoldighed.

Dernæst udtrykker borgerne, at kommunen først og fremmest skal støtte børn og unge i tråd med holdningerne blandt idrætsforeningerne. Samtidig ser man dog også en del, som synes, det er en kommunal opgave at støtte voksnes idrætsdeltagelse, selvom det er det udsagn, som færrest er enige i. Voksne ser generelt ud til i høj grad at mene, at voksne selv skal betale for benyttelse af idrætsfaciliteter.

Figur 42: Voksne borgere støtter op om en bred støtte til befolkningens idrætsdeltagelse

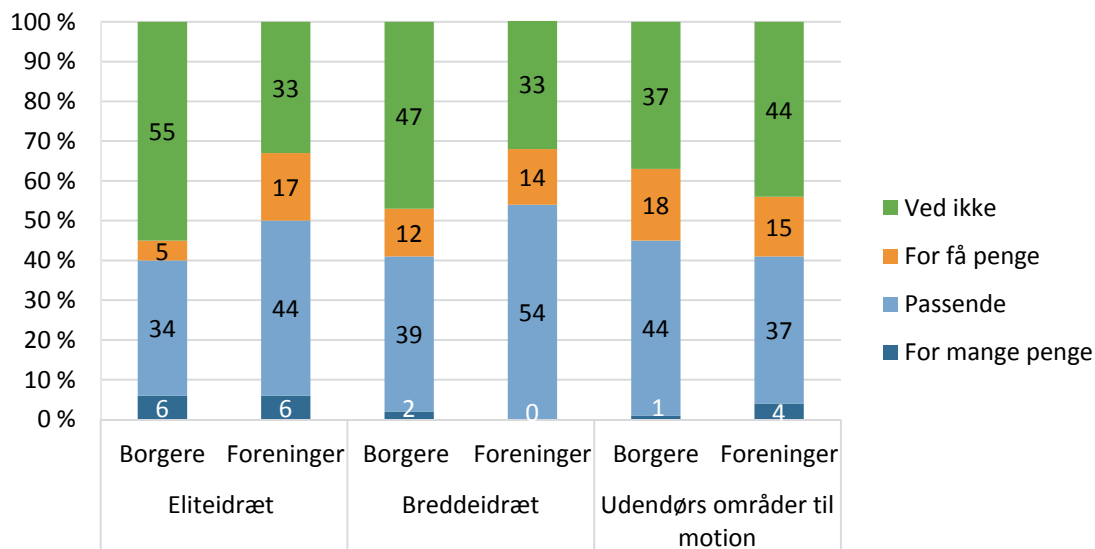

Figuren viser svarfordelinger på en række udsagn om idrætspolitiske emner. (n=797).

Et spørgsmål undersøger også borgernes holdninger til kommunens udgifter til henholdsvis eliteidræt, breddeidræt og udendørs områder til motion og bevægelse. Dette spørgsmål er også stillet til idrætsforeninger som vist i figur 43 herunder.

Man finder bred enighed blandt borgere og foreninger. Generelt erkender de fleste, at de ikke kender til udgiftsniveauerne og svarer 'ved ikke'. Samtidig ser man mange, som opfatter det nuværende niveau for passende. De største forskelle mellem borgere og foreninger finder sted på eliteidrætsområdet, som en lidt større andel af foreningerne er positivt stemte over for. Borgerne udtrykker dog ikke en decideret negativ holdning til elite.

Figur 43: Både borgere og foreninger oplever, at den nuværende støtte til elite, bredde og udendørs områder til motion er passende

Figuren viser svarfordelinger til spørgsmålet om kommunen bruger for mange, passende eller for få penge på hhv. eliteidræt, breddeidræt og udendørs områder til motion. Fordelt på borgere og idrætsforeninger (n borgere=797, n foreninger=53).

Opsummering på voksne borgeres deltagelse i sport eller motion

Gentofte Kommune er hjemsted for mange idrætsaktive borgere. Kommunens fokus på mangfoldighed slår bredt igennem med et atypisk idrætsvanemønster i forhold til mange andre kommuner. Tennis, vandsportsaktiviteter, vinterbadning, yoga er nogle af de fremtrædende niches, mens et stort flertal hælder til alment populære idrætsaktiviteter som løb og fitness.

Den megen natur bliver godt udnyttet til voksne borgeres idrætslige udfoldelser, mens også fitnesscentre, haller/sale og svømmefaciliteter har stor betydning på facilitetsområdet. Generelt er borgerne meget tilfredse med faciliteterne – modsat foreningerne, som udtrykker større skepsis.

Borgerne er generelt ressourcestærke og for mange vil egenbetaling formentlig ikke være en hindring for deltagelse i sport eller motion. Borgerne udtrykker i høj grad, at voksne selv bør betale for at benytte kommunale faciliteter, at børn og unge skal prioriteres, men samtidig angiver en stor andel, at kommunen også har til opgave at sikre gode vilkår for voksne.

Sammenholdt med borgernes interesse for at benytte kommunale faciliteter på mere fleksibel basis (under gennemgangen af programmet for bevægelse og motion) kan det være interessant at undersøge mulighederne for at udvikle sådanne tiltag i endnu højere grad end de eksisterende 'Kom og vær med'-aktiviteter. Baseret på borgernes angivne ønsker for træningstidspunkter kunne tidlig morgen (for 40-59-årige) og eftermiddag (for studerende/arbejdsløse/seniorer) være interessante at bringe i spil som supplement til de meget

populære aftentimer mellem kl. 16-20. Samtidig angiver mange at ville betale 25 eller 50 kr. for deltagelse, hvorfor sådanne initiativer ikke nødvendigvis behøver at være gratis.

Erfaringerne fra 'Kom og vær med'-aktiviteter viser, at der er udfordringer med ikke at have tilmelding/kontaktoplysninger på deltagerne, fordi deltagerne frit kan deltage på fleksibel basis. En mulighed kunne være at lade sig inspirere af (eller indgå partnerskaber med?) de private aktører, som tilbyder fitnessstræning i forskellige udendørs områder, eksempelvis på Charlottenlund Fort. Her findes flere forskellige modeller for medlemskaber, fleksibel udnyttelse, tilmelding og framelding, som kunne overføres til forskellige lignende træningstilbud, der både tager udendørs områder og indendørs faciliteter i brug.

Hvis kommunen får udbygget online-booking i de kommende år, giver det samtidig flere muligheder for at benytte forskellige faciliteter på mere fleksibel basis i kombination med mere rutinepræget og traditionel brug.

En løsning kunne også være at koble borgernes mere fleksible idrætsdeltagelse til sociale medier som, tillader en systematisk kommunikation mellem brugerne og en mere 'permanent' tilknytning af borgerne. De bliver på denne måde oprettet i en form for borgerkartotek, hvor man også kan udvikle på en form for en tovejs-kommunikation eller en kobling til borgere, som selv ønsker at starte forskellige initiativer.

Afrunding og opmærksomhedspunkter til den kommende idræts- og bevægelsespolitik i Gentofte Kommune

Denne rapport tegner et omfattende billede af arbejdet med idræts- og bevægelsespolitik i Gentofte Kommune de seneste 12 år. Gentofte Kommune er – ligesom hovedparten af dens borgere – på mange måder ressourcestærk og har dermed en række forudsætninger for at skabe gode vilkår for borgernes deltagelse i sport og motion.

Kommunen lever i høj grad op til disse forventninger med mange idrætsaktive børn og voksne borgere, som samtidig udtrykker stor tilfredshed med kommunens tilbud og faciliteter til sport og motion.

Foreningsidrætten står også relativt stærkt, særligt i forhold til børn og unge, mens voksne og seniorer ofte finder andre organiseringsrammer for sport og motionsdeltagelse.

Kommunens visioner i idræts- og bevægelsespolitikken centrerer sig om mangfoldighed, hvilket i høj grad kendetegner idrætten i Gentofte Kommune. Faciliteter, foreningstilbud og borgernes idrætsvanemønstre afspejler alle et bredt udvalg af aktiviteter og faciliteter. Samtidig formår kommunen i høj grad at udmønte idræts- og bevægelsespolitikken meget omfattende indsatsområder på alle fire programmer.

Mangfoldighed vil også fremadrettet være et meningsfuldt visionært pejlemærke for idræt og bevægelse i Gentofte Kommune. Et politisk fokus på at rumme forskelligheder legitimerer nogle skæve indsatser, som ikke udelukkende handler om kvantitet. Samtidig er det væsentligt at anerkende indsatsen fra de centrale, store foreninger, som rummer store andele af kommunens samlede foreningsmedlemmer, og som forventer at blive endnu større i de kommende år.

På nuværende tidspunkt bruges de mange faciliteter af meget begrænsede borgergrupper, og det er interessant at se på, om facilitetsbrugen kan blive endnu mere mangfoldig, så mangfoldigheden i facilitetsmassen afspejler sig endnu mere i borgernes idrætsvaner end tilfældet er i dag.

Faciliteter er og har været et centralt tema med udbygning af facilitetsmassen med over 30 nye faciliteter (store som små) samt etablering af klubhusfaciliteter og renovering af yderligere en lang række faciliteter. Det vil samtidig øge udgifter til drift og vedligehold, og i de kommende år bliver det væsentligt at sætte fokus på udnyttelse og optimal drift og ledelse af facilitetsmassen.

De omkransende kommuner har samme vilkår og udfordringer i disse år, hvorfor der kunne være potentialer for vidensdeling og samarbejde i forhold til succesfulde måder at lede og drive faciliteterne på. Flere borgere (både børn og voksne) krydser kommunegrænsen – primært mod Gladsaxe, men også mod Københavns og Lyngby-Taarbæk Kommune for at benytte faciliteter. Trafikken foregår formentlig også den anden vej, hvilket giver anledning til en mere tværkommunal strategi på området.

De fleste borgere dyrker sport eller motion inden for 15 minutters transporttid fra hjemmet og afstandsmæssigt går grænsen på 5 km. for de fleste, mens en del gerne bevæger sig op mod 10 km. Samtidig angiver hver fjerde forening, at deres geografiske virke spreder sig over flere kommuner som et godt argument for også at have et tværkommunalt fokus i forvaltningens arbejde med faciliteter og aktiviteter.

I resuméet forrest i rapporten er kommunens største udfordringer, potentialer, styrker og svagheder oplyst i punktform. Herunder følger en række kortfattede opmærksomhedspunkter, som knytter sig dels til faciliteter, dels til de fire programmer i idræts- og bevægelsespolitikken. Opmærksomhedspunkterne kan opfattes som forslag til områder, som den kommende politik kan tage afsæt i ud fra resultaterne i denne rapport.

Forslag til facilitetsområdet:

- Lav en samlet indsats for bedre udnyttelse af eksisterende faciliteter. Overblik over nuværende booking/brug med fokus på både dag- og aftentimer.
- Kombiner mere stabile bookingbehov til eksempelvis børne- og eliteidræt med mere fleksibel booking/kortere bookingsæsoner blandt voksne og motionister. Skoler/gymnasier kender sjældent deres behov flere måneder frem, og aftenskoler kører som regel også med relativt korte sæsoner.
- Udnyt indendørsfaciliteter på 'kanten af sæsonen'. Foreningsaktiviteter i hal-ler/sale og svømmehaller ligger lavere fra maj-september, hvilket kan udnyttes til at afprøve nye aktiviteter/mere fleksibel udnyttelse af faciliteterne.
- Vidensopsamling fra nuværende erfaringer med at udnytte faciliteter på mere fleksibel basis (eksempelvis læring fra Ordruphallen. Hvor godt udnyttes hallen? Hvilke brugergrupper? Tilfredshed/konflikter?)
- Sæt fokus på sociale opholdssteder i tilknytning til eksisterende idrætsfaciliteter. Skab synergi mellem etableret foreningsidræt og løsere tilknytning/ tilhørsforhold til de lokale idrætsanlæg. Undersøg mulighederne og potentialerne for at gøre de store centre (Kildeskovshallen og Gentofte Sportspark) til lokale 'kraftcentre' for idræt og bevægelse for alle. Afdæk interessegrupper og inddrag disse i planlægning af miljøerne.
- Undersøg mulighederne for at etablere medlemsskaber til faciliteter som supplement til nuværende traditionelle foreningsmedlemskaber. Eller kombinationsformer, hvor ét medlemskab giver adgang til flere forskellige aktiviteter i samme facilitetskompleks.

Forslag til programmet for motion og bevægelse:

- Skab synergi mellem 'traditionelle' idrætsfaciliteter, udendørs ruter og BKO'er. Overvej samarbejde/partnerskaber mellem aktører, som kan skabe tilbud til børn og forældre samme tid og med udgangspunkt fra samme idrætsfacilitet/lokation. Evt. strategisk planlægning af 'Kom og vær med' i forhold til andre, mere etablerede foreningstilbud.
- Fortsæt og udvid 'ambassadør'-tilgangen med træningsfællesskaber målrettet forskellige typer borgergrupper i tilknytning til BKO'erne. Skab visuelle billeder på faciliteternes muligheder. Udendørs fitnesstræning/outdoor fitness/urban workout/urban cross fit etc. Til eksempelvis børn, teenagepiger, unge mænd, mødre, seniorer, mv.

- Udvid kommunikationskanaler fra hjemmeside til sociale medier/netværk. Eksempelvis med brugernes egne uploads af træningsvideoer, initiativer til fællestræning blandt brugere mv. (Eksempler til inspiration: www.Boblberg.dk, www.rundemcrew.com, www.ourparks.org.uk).
- Integrer fokus på 'aktive living' i alle politiske strategier og forvaltninger i forhold til landskabsplanlægning, trafik, miljø, sundhed og integration.
- Ret opmærksomhed på det vækstlag af små innovative udbydere, der i disse år vinder frem og tilbyder forskellige løsninger og muligheder i forhold til at gøre idræt og bevægelse mere tilgængeligt for den almene befolkning.

Forslag til programmet for særlige målgrupper:

- Skab fortsat overblik/systematisk erfaringsopsamling på de mange aktiviteter og initiativer. Følg op på inspirationen fra Kristiansand Kommune med erfaringer fra hele den 'norske model', som integrerer handicapidræt under den almindelige foreningsidræt (evalueringsstudie er på vej) Skaber det flere tilbud? Flere aktive? Større tilfredshed?
- Integrer ungepolitikken til at skabe unge-miljøer, tilknytningssteder som kombinerer idræt og bevægelse med almen ungdomskultur.
- Udvid seniorfokus til også at omfatte seriøse motions-/rekreative tilbud og ikke udelukkende se på senioridræt/bevægelse som en del af sundhed og rehabilitering.
- Afsøg mulighederne for at involvere spejdere og andre aktører med natur/udeliv/friluftsliv som omdrejningspunkt yderligere i skolesamarbejde og i programmer for idrætsuvante børn og unge.

Forslag til programmet for eliteidræt:

- Vedtag langsigtet politisk beslutning om eliteidræt i Gentofte Kommune. Er elite fortsat et ikke-kommercielt fokus anno 2025?
- Fortsæt talentudviklingstiltagene med løbende optimering af talenternes hverdagsvilkår. Lav systematisk opfølgning/vidensopsamling på talenternes færd efter gymnasiet. Kan man blive klogere på forfølgelse af elitekarriere vs. drop out?
- Skab tydelige aftaler og forventningsafstemning med satsningsidrætterne.

Forslag til programmet for foreningsidræt:

- Fortsæt samarbejde om specifikke/afgrænsede indsatser, som alle parter har fælles engagement og interesse for.
- Fasthold samarbejde som middel til sammenhængskraft frem for at have samarbejde som mål i sig selv.
- Overvej 'Team Gentofte' med breddefokus. Et udviklings-/innovationsnetværk der sikrer forenings-'branchen' en central placering som Gentofteborgernes foretrukne aktivitetsudbydere også i fremtiden.
- Overvej vidensdelingstiltag a la 'kommunalt mesterskab' i foreningsudvikling. Evt. 'byt forening for en dag' - hvad ville bestyrelsen for klub A gøre, hvis de var bestyrelse for klub B? Og omvendt?

- Udvidet fokus på medialisering og kommunikation. Kommunen har etableret en central hjemmeside for at skabe overblik og synlighed omkring tilbud, men medialisering og kommunikation bliver stadig mere centrale begreber for de enkelte idrætsaktører.
- Målrret forskellige udviklingstiltag/støttefunktioner til forskellige foreningstyper. Store foreninger har flere udfordringer med faciliteter, men er generelt mere positive/optimistiske på fremtiden (og ressourcestærke?) end små foreninger.

Erhvervslivet/virksomheder som øvrigt indsatsområde:

Et emne, som hverken er blevet berørt i idræts- og bevægelsespolitikken eller i nærværende rapport, omhandler det lokale erhvervsliv. Traditionelt tænkes erhvervslivet primært ind som sponsorstøtte til foreningsidrætten, mens der sjældent er fokus på samarbejde mellem kommune, foreninger og erhvervsliv i forhold til medarbejdermotion.

Mange arbejdspladser tilbyder i dag medarbejderne gratis motion eller rabat til forskellige motionstilbud. Ofte rabat til et fitnesscenter. Men der er potentiale for at tænke bredere i forhold til mere varierede/anderledes tilbud til de ansatte. Sådanne tilgange kunne formentlig øge interessen blandt virksomheder i Gentofte Kommune til også at støtte faciliteterne og en mere indirekte støtte til kommunens idræts- og foreningsliv.

Litteraturliste

Forsberg, Peter. & Høyer-Kruse, Jens. (2013). *Facilitetsanalyse. Borgernes idrætsvaner og brug af faciliteter og udeområder i Rudersdal: Delrapport 2*. København: Idrættens Analyseinstitut

Forsberg, Peter, Høyer-Kruse, Jens & Tofft-Jørgensen, Lau (2014). *Idræt og faciliteter i Allerød Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Forsberg, Peter og Pilgaard, Maja (2015). *Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Faciliteter, foreninger og borgere på idrætsområdet i Ballerup Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Jørgensen, Per (2009). 'Gentofte Kommunes idrætspolitik 2000-2007 – Mellem faciliteter og målgrupper' i: Ibsen, Bjarne (red.) *Nye stier i den kommunale idrætspolitik*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Kulturministeriet (2009). *Idræt for alle. Breddeidrætsudvalgets rapport – baggrund og analyse*. København: Kulturministeriet.

Petersen, Lise Specht og Ibsen, Bjarne (2015). *Klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer*. Center for forskning i Idræts, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Sørensen, Eva og Torfing, Jacob (2016). "Nyt slag mod NPM: Offentlig styring kvæler samarbejde" (Internetartikel: www.denoffentlige.dk/nyt-slag-mod-npm-offentlig-styring-kvaeler-samarbejde).

Pilgaard, Maja og Forsberg, Peter (2015). *Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Thøgersen, Malene (2015). *Tværgående samarbejde blandt folkeoplysningens aktører*. Aarhus: Videncenter for Folkeoplysning.

Wenger, E. (1998) *Communities of Practice: Learning, Meaning & Identity*. New York: Cambridge University Press.

Bilag 1. Metode i de gennemførte undersøgelser

Forenings- og brugerundersøgelse

Samtlige idrætsforeninger, spejderforeninger og øvrige brugere af idrætsfaciliteter i Gentofte Kommune blev tilbudt at deltage i en spørgeskemaundersøgelse. Øvrige brugere indbefatter skoleledere, aftenskoler, fritidsklubber, daginstitutioner mv., som kommunen har registreret som brugere af kommunale idrætsfaciliteter.

Invitationerne blev sendt via e-mail adresser fra kommunens registreringslister i februar og marts måned 2016 med to rykkermails.

48 pct. af idrætsforeningerne (53 foreninger i alt) og 48 pct. af de øvrige brugere (15 brugere i alt) har deltaget i undersøgelsen.

Spørgeskemaet til idrætsforeninger og spejdere var mere omfattende med flere spørgsmål om foreningens tilstand og trivsel end spørgeskemaet til øvrige brugere. I de tilfælde, hvor samme spørgsmål er stillet til begge brugergrupper, bliver resultaterne i analyserne vist separat for hhv. idrætsforening og øvrige brugergrupper.

Skolebørnsundersøgelse

Samtlige folkeskoler og privatskoler blev inviteret til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse for eleverne i 4.-10. klassetrin. Spørgeskemaundersøgelsen foregik i uge 8-12 i 2016 og blev gennemført elektronisk. Eleverne fik mulighed for at besvare skemaet i en undervisningstime under vejledning af en lærer. Til hver skole blev sendt en udførlig vejledning til klasselærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og lærerne blev opfordret til at hjælpe elever med behov for hjælp. Vejledningen indeholdt et internetlink til undersøgelsen, som eleverne skulle indtaste via en computer. Hver gang en elev indtastede linket og gennemførte spørgeskemaet, blev der oprettet en respondent i undersøgelsen.

Flere lærere gav udtryk for tekniske vanskeligheder under gennemførelse af besvarelsene. Nogle lærere kunne ikke få linket til at virke, nogle gav udtryk for, at internettet ikke var stærkt nok til at lade så mange elever være på samtidig, mens atter andre lærere oplevede, at flere børn havde oplevelse af at de udfyldte 'det samme skema', selvom de sad ved hver deres computer.

Tekniske udfordringer er ikke set i samme omfang i nogen af de andre kommuner, hvor Idrættens Analyseinstitut har gennemført undersøgelsen. Årsagen til, at nogle elever har oplevet at 'udfylde samme skema', kan ifølge teknisk support ved SurveyXact skyldes, at eleverne har 'kopieret' eller videresendt link til online-besvarelsen til hinanden frem for manuelt at indtaste koden.

Disse tekniske udfordringer er en stor del af forklaringen på, at svarprocenten fra skolebørn i Gentofte Kommune er relativt lav.

12 ud af 17 skoler har deltaget med svarprocenter mellem 20 og 64 pct. af skolens elever på 4. til 10. klassetrin. Ingen 10. klasser har dog deltaget i undersøgelsen. Dertil kommer 23

besvarelser fra Rygaards Skole, svarende til blot 4 pct. af skolens elever. De 23 svar indgår i det samlede datagrundlag. Samlet set har 1.715 elever svaret på spørgeskemaet svarende til 36 pct. af eleverne på de 13 deltagende skoler. Ser man bort fra 10. klasse er svarprocenten på 37.

Herunder viser tabel 36 en oversigt over antal svar fordelt på skole og klassetrin. Den efterfølgende tabel 37 viser svar fordelt på klassetrin og skole.

Tabel 36: Antal besvarelser opdelt på skole og klassetrin

	4. klasse	5. klasse	6. klasse	7. klasse	8. klasse	9. klasse	10. klasse	Spezialklasse	Total	Gennemsnitsalder
Bakkegårds-skolen	43	43	62	8	39	0	0	2	197	12,07
Dyssegårds-skolen	63	46	0	1	26	17	0	0	153	11,82
Gentofte Skole	41	52	60	47	14	15	0	0	229	12,23
Hellerup Skole	1	0	0	0	0	0	0	0	1	10,00
Maglegårds-skolen	29	58	57	41	51	36	0	0	272	12,79
Munkegårds-skolen	19	30	25	19	20	0	0	0	113	12,24
Ordrup Skole	61	37	18	18	66	19	0	0	219	12,53
Skovgårds-skolen	2	20	22	1	3	34	0	0	82	13,32
Skovshoved Skole	19	20	39	5	1	33	0	1	118	12,70
Søgaardsskolen	3	6	4	5	1	2	0	7	28	12,68
Tjørnegårds-skolen	48	37	32	21	0	4	0	0	142	11,60
Tranegårds-skolen	0	15	20	37	0	17	0	0	89	13,13
Busses Skole	4	0	9	11	15	6	0	0	45	13,29
Bernadotteskolen	0	1	0	0	0	0	0	0	1	12,00
Kildegård Privatskole	1	1	0	0	0	0	0	0	2	10,00
Rygaards Skole	0	0	23	0	0	0	0	0	23	12,17
Sct. Joseph Søstrenes Skole	0	0	0	0	0	0	1	0	1	18,00
Total	334	366	371	214	236	183	1	10	1715	12,41

Tabel 37: Svarprocenter for elever i de enkelte klassetrin og skoler

	Antal elever	Antal svar	Svarprocent
4. klasse	1.049	334	31,8
5. klasse	1045	366	35.0
6. klasse	988	371	37.6
7.klasse	998	214	21.4
8.klasse	1.053	236	22.4
9.klasse	1.041	183	17.6
10.klasse	110	1	0.9
Bakkegårdsskolen	400	197	49.3
Bernadotteskolen	363	1	0.3
Busses Skole	188	45	23.9
Dyssegårdsskolen	415	153	36.9
Gentofte Skole	428	229	53.5
Hellerup Skole	380	1	0.3
Kildegård Privat-skole	496	2	0.4
Maglegårdsskolen	428	272	63.6
Munkegårdsskolen	281	113	40.2
Ordrup Skole	478	219	45.8
Rygaards Skole	597	23	3.9
Sct. Joseph Søstrenes Skole	274	1	0.4
Skovgårdsskolen	408	82	20.1
Skovshoved Skole	410	118	28.8
Søgårdsskolen	84	28	33.3
Tjørnegårdsskolen	362	142	39.2
Tranegårdsskolen	292	89	30.5
I alt	6.284	1.714	27.3

Borgerundersøgelse

Gentofte Kommune har lavet et tilfældigt udtræk på 3.000 voksne borgere mellem 16 og 80 år bosat i kommunen. De 3.000 borgere har modtaget et brev med posten med opfordring til at deltage i en undersøgelse om deres motions- og sportsvaner, facilitetsbrug samt holdninger til spørgsmål om idrætspolitiske emner. Deltagelse foregik via et link til et online-spørgeskema i februar og marts måned 2016. Respondenter, som ikke besvarede spørgeskemaet inden tidsfristen udløb, fik tilsendt et rykkerbrev med posten med en venlig opfordring til deltagelse.

Relativt mange breve kom retur med posten med oplysning om flytning eller 'ingen afleveringsmulighed'. Samtidig kom en række opkald telefonisk fra respondenter, som ikke kunne tale eller læse dansk. Bruttostikprøven kan derfor reduceres til 2.933 respondenter, hvoraf 797 borgere svarende til 27 pct. har gennemført spørgeskemaundersøgelsen.

Tabel 38 herunder viser svar fordelt på køn, alder og uddannelseslængde.

Tabel 38: Svarprocenter opdelt på køn, alder og uddannelseslængde, voksne

	N=797	Antal besvarelser	Pct.
Køn	Kvinder	421	52,8
	Mænd	376	47,2
Alder	16-19 år	40	5,1
	20-29 år	44	5,6
	30-39 år	61	7,7
	40-49 år	120	15,2
	50-59 år	204	25,8
	60-69 år	172	21,8
	70 år+	149	18,9
Længste gennemførte uddannelse	Grunduddannelse (8.-9.10. klasse)	56	7,0
	Gymnasial uddannelse	57	7,2
	Erhvervsfaglig uddannelse	56	7,0
	AMU	2	0,3
	Kort videregående	80	10,0
	Mellemlang videregående	183	23,0
	Lang videregående	341	42,8
	Anden uddannelse	22	2,8

Bilag 2: Tal på foreningsmedlemmer og udvikling mellem 2006-14

Tabel 39: Foreningsmedlemmer opdelt på foreninger i 2006 og 2014.

	I alt 2014	I alt 2006	Udvikling i pct.
Amerikansk fodbold			
Copenhagen Towers	203	74	174
Atletik			
Gentofte Idræts Klub	96	59	63
Badminton			
Charlottenlund Badminton Klub	371	481	-23
Gentofte Badminton Klub	514	556	-8
Total	885	1.037	-15
Baseball			
Baseballklubben Munkene	10		10
Basketball			
Basketballklubben SISU	517	551	-6
Billard			
Gentofte Billard Klub	10		10
Bordtennis			
Bordtennisklubben Kildeskoven	62	52	19
Cricket			
Cricketklubben Soranerne	24		24
Curling			
Gentofte Curling Klub	221	123	80
Cykling			
Ordrup Cykle Club	0	202	-100
Dans			
Gentofte Contradance Forening	33		33
Lyngby og Gentofte Gymnastik	863	477	81
Gentofte Sportsdanser Forening	21	24	-13
Copenhagen Cheerleaders	118		118
Total	1.035	501	107
Dart			
Gentofte Dartklub	10		10
Dykning			
Skovshoved Undersøiske Gruppe	40	45	-11
Familieidræt			
Familieidræt	93	0	93
Munkegård Idrætsforening	6	0	6
Total	99	0	99
Flag football			
Copenhagen Creatures	10		10
Flerstrengede foreninger			
Gentofte Idræts Forening	75		75
Skovshoved Idrætsforening	2.093	2.541	-18
Aakanden GF ₁	286	0	286

Hellerup Idræts Klub ₂	3.522	4.049	-13
Total	5.976	6.590	-9
Fodbold			
Boldklubben 1903	1.024	795	29
Gentofte/Vangede Idrætsforening	1.085	1.169	-7
Jægersborg Boldklub	1.122	442	154
Total	3.231	2.406	34
Fægtning			
Hellerup Fægtekлуб	165	176	-6
Gangsport			
Dansk Vandrelaug, Gentofte	249	215	16
Gymnastik			
Gentofte Idræt og Fritid – Skovtoldene	319	436	-27
Gymnastikringen	334	204	64
Lyngby Udspringsforening, Gentofte Afd.	33		33
Skovshoved Skoles Idrætsklub	105	130	-19
Yoga for dig	25		25
Total	816	770	6
Handicap idræt			
Handicap Idrætsforeningen Søgården	0		0
Hockey			
Gentofte Hockey Klub	64	56	14
Håndbold			
Gentofte/Vangede Håndboldklub	229	150	53
Ishockey			
Ishockey Klub Gentofte	506	279	81
Kampsport og selvforsvar			
Jokokan Gentofte Karateskole	0		0
Karate-Do Gentofte	100	0	100
Charlottenlund Shotokan Karate klub	200		200
Capoeira Sul Da Bahia	0		0
Gentofte Selvforsvarsklub	113		113
Gentofte Budoklub	26	111	-77
Total	439	111	295
Kano og Kajak			
Charlottenlund Kajakklub Palo	312		312
Hellerup Kajakklub	521	408	28
Kajakklubben NOVA	0		0
Klampenborg Kajak og Kano Klub	216		216
Total	1.049	408	157
Kunstsporteløb			
Gentofte Kunstsporteløber Forening	242	230	5
Parkour			
Bernadotteskolens Idrætsforening - BIF 2005	92	77	19
Petangue			
Gentofte Petanqueklub	43		43
Sankt Peder Petanque Klub	20		20
Total	63		63

Ridning			
Gentofte Rideklub	531	504	5
Ordrupdal Rideklub"Pyttur"	420	367	14
Ibstrup Rideklub	148	203	-27
Mattsons Rideklub	383	484	-21
Tattersal Pony Rideklub	188	176	7
Sportsrideklubben	1.452	1.691	-14
Total	3.122	3.425	-9
Roning			
Hellerup Roklub	343	202	70
Hellerup Dameroklub	162		162
Skovshoved Roklub	501	468	7
Total	1.006	670	50
Rulleskøjteløb			
Gentofte Rulleskøjte Klub	163	57	186
Sejlsport			
Bellevue SUP & Surf	111	0	111
Hellerup Sejlklub	810	779	4
KDY's Juniorklub	150	115	30
Skovshoved Bådlaug	0		0
Skovshoved Sejlklub	370	780	-53
Total	1.441	1.674	-14
Skisport			
Copenhagen Alpine Racing club	202	49	312
Gentofte Skiklub	21	44	-52
Total	223	93	140
Spejder			
DDS, 1. Gentofte Gruppe	66	24	175
DDS, 1. Klampenborg Gruppe	116	64	81
DDS, 1. Ordrup Gruppe	58	58	0
DDS, Charlottenlund Gruppe	29	23	26
DDS, Dyssegaard Gruppe	91	72	26
DDS, Havmændene	34	48	-29
DDS, Hellerup-spejderne	59	42	40
DDS, Morescospejderne	77	0	77
DDS, Ordrup Gruppe	34	37	-8
De Grønne Pigespejdere, Gentofte/Vangede Gr.	47	67	-30
De Grønne Pigespejdere, Helleruplund Gruppe	41	42	-2
FDF, Gentofte	66	117	-44
KFUM, Charlottenlund Gruppe	72	34	112
KFUM, Hellerup Gruppe	100	77	30
KFUM, Ordrup/Skovshoved Gruppe	97	70	39
KFUM, Vangede Gruppe	64	47	36
Total	1051	822	28
Svømning			
Gentofte Svømme Klub	1.869	1.178	59
Tennis			
Gentofte Tennis Klub	724	757	-4

Triatlon			
Skovshoved Triathlon Klub	271		271
Gentofte Triathlon Klub (motion)	9		9
Total	280	0	280
Vandski			
Skovshoved Vandski Klub	112	119	-6
Volley			
Gentofte Volley	338	274	23
<p>¹ Aakanden GF repræsenterer en flerstrengede forening med aktiviteterne Dans, parkour og fodbold. Da vi kun har de enkelte aktiviteters medlemstal fra 2014 er disse ikke repræsentative og derfor ikke med i denne tabel.</p>			
<p>² Hellerup Idræts Klub repræsenterer en flerstrengede foreninger med aktiviteterne håndbold, fodbold og tennis. Da vi kun har de enkelte aktiviteters medlemstal fra 2014 er disse ikke repræsentative og derfor ikke med i denne tabel.</p>			

Bilag 3: børn og voksnes brug af faciliteter

Tabel 40: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter store idrætshaller

Store idrætshaller	Børn	Voksne
Bakkegårdshallen	5,2	0,3
CIS	0,8	0
Hellerup Gymnasium, Idrætshal	1,1	0,1
Kildeskovshallen (hal 1)	6	1,5
Kildeskovshallen (hal2)	5,9	1,1
Maglegårdshallen	5,1	0,6
Ordruphallen	3,7	1,1
SIF Multihal	2,6	1,5
SIF badmintonhal	1,5	1,3
Gentofte Badmintonhal	3,9	1

Tabel 41: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter mindre haller/sale

Mindre haller/sale	Børn	Voksne
Aurehøj Gymnasium, lille idrætshal	0,2	0,1
Dyssegårdshallen, lille idrætshal	1,5	0,1
Dyssegårdsskolen, sal	2,3	0
Gentofte HF, sal 1	1,6	0,3
Gentofte HF, sal 2	1,4	0,1
Gersonshallen, bevægelsessal	1,5	0,1
Gersonshallen, lille idrætshal	0,8	0
Gersonshallen, motoriksal	0,5	0
Gentofte Skole, sal	1,9	0,6
Gentofte Studenterkursus, sal	0,1	0,1
Gentofte-Vangede Idrætsforening, sal	1	0
Hellerup Gymnasium, sal1	0,2	0
Hellerup Gymnasium, sal 2	0,2	0
Hellerup Fægteklub, lille idrætshal	0,2	0,1
Hellerup Havn, hal 3	0,7	1,1
Hellerup Skole, lille idrætshal	0,8	0
Kildegård Privatskole, drengesal	1,9	0,3
Kildegård Privatskole, lille idrætshal	1,9	0,3
Kildegård Privatskole, pigesal	1,7	0,1
Kildeskovshallen, gymnastiksal	3,9	2,1
Kildeskovshallen, sal 1	4,2	1,4
Kildeskovshallen, sal 3	3,6	1,4
Kulturskolerne, sal	0,4	0,3
Maglegårdshallen, sal	1,9	0,3
Munkegårdsskolen, lille idrætshal	0,7	0
Nymosehave, sal a	0,4	0,3
Nymosehave, sal b	0,2	0

Ordruphallen, multihal 2	1,6	1
Ordruphallen, multisal 1	2	1
Rygaard Skole, lille idrætshal	1,8	0
Skovgårdsskolen, lille idrætshal	0,8	0
Skovgårdsskolen, sal	0,7	0,3
Skovgårdsskolen, gymnastiksal	1	0,3
Skovgårdsskolen, tumlesal	0,7	0,3
Skovshoved Skole, drengesal	0,7	0,1
Skovshoved Skole, pigesal	0,2	0
søgårdsskolen, sal	0,5	0,1
Tjørnegårdsskolen, sal	0,8	0,3
Øregård Gymnasium, drengesal	0,4	0,3
Øregård Gymnasium, pigesal	0,3	0
Andre haller/sale	17,6	14,7
Andre haller/sale: Diverse dansesale (Dansekapellet, Danseplaneten, Dansesal Olympia, Cph Danse Space) og diverse haller i Gladsaxe, Herlev og Kbh's Kommuner, Haller/boldbaner og skøjtehallen, som står listet andre steder. Dertil nævner 10 personer 'Gentofte Hallen'.		

Tabel 42: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter fodboldbaner

Fodboldbaner	Børn	Voksne
B1913, kunstgræs	6,2	0,6
B1913, naturgræs	4,2	0
Gentofte Sportspark, kunstgræs	4	0,3
Gentofte Sportspark, naturgræs	2,2	0,1
Gentofte-Vangede, kunstgræs	5,9	0,4
Gentofte-Vangede, naturgræs	4,5	0,4
HIK, naturgræs	3,9	0,4
Maglegårdshallen, kunstgræs	7,7	0,6
Maglegårdshallen, naturgræs	2,4	0
Munkegårdshallen, naturgræs	0,2	0
Ordrup Skole, naturgræs	1,3	0,4
SIF, naturgræs	3,9	0,4
Andre baner	6,7	1,3
Andre fodboldbaner: KFUM Emdrup, Lyngby, B93 (kun piger)		

Tabel 43: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter svømmehaller

Svømmehaller	Børn	Voksne
Charlottenlund friluft- og søbad	0,3	2,1
Kildeskovshallen (25 m bassin)	9,3	9,0
Kildeskovshallen (50 m bassin)	11,3	12,8
Kildeskovshallen (børnebassin)	1,5	2,8
Søgårdsskolen	0,2	0
Anden svømmefacilitet	3,3	6,3
Anden svømmefacilitet: Omkringliggende svømmehaller som DGI-byen, Emdrupbadet, Frederiksberg Svømmehal, Gladsaxe Svømmehal, Lyngby Svømmehal og Trongårdsskolens Svømmehal.		

Tabel 44: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter fitnesscentre/motionsrum

Fitnesscentre/motionsrum	Børn	Voksne
CrossFit Posthuset	0,7	1,4
Fitnessdk	5,3	10,8
Fitness World, Kildeskovshallen	1,2	5,8
Fitness World, Lyngbyvej	1,6	5,3
Gentofte Sportspark	0,5	0,1
Kildeskovshallen (Garderoben)	0,5	0,3
Kildeskovshallen (sal 2)	1,1	0,7
Skovshoved Roklub	0,4	0,1
Maglegårdshallen	0,8	0,4
Andet fitness/motionsrum	6,8	26,7
Andre centre: Bl.a. Well-come Fitness, Fitness World Strandvejen, fitness via arbejde, Fitness World Søborg		

Tabel 45: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter 'andre baner/anlæg' (f.eks. ishockey, beachvolley, bowling, tennis, golf, ridning, skydning, atletik)

Andre baner/anlæg	Børn	Voksne
Christiansholm, tennisbane	0,1	0,1
Dansk Tennis Club, tennishal	0,5	0
Gentofte Tennis Klub, tennisbane (udendørs)	1,9	0,7
Gentofte Tennis Klub, tennishal	1,9	0,4
Gentofte Sportspark, amr. fodboldbane	0,8	0
Gentofte Sportspark, ateltikanlæg	0,5	0,1
Gentofte Sportspark, MBX, dirt jump, cykelbane	0,5	0
Gentofte Sportspark, Cricketbane	0,1	0
Gentofte Sportspark, (curlinghal)	0,5	0
Gentofte Sportspark, Skøjtehal 1	2,1	0,8
Gentofte Sportspark, skøjtehal 2	1,8	1
Gentofte Sportspark, petanque/bocciabane	0,1	0
Gentofte HF, mindre atletikanlæg	0,3	0
Gentofte Rideklub, ridebaneanlæg	1,5	0,3
Hellerup Idrætsklub, tennisbane (udendørs)	1,7	2,5
Hellerup Idrætsklub, tennishal	2,2	1,8
Ibstrup Rideskole, ridebaneanlæg	0,5	0
Mattson Rideklub, ridebaneanlæg	0,4	0,3
Ordrupdal Rideklub, ridebaneanlæg	0,6	0,3
Skovshoved Idrætsforening, skydeanlæg	0,1	0
Skovshoved Idrætsforening, tennisbane (udendørs)	1,2	1,1
Skovshoved Idrætsforening, tennishal	1,2	0,8
Tattersal Rideklub, ridebaneanlæg	1,4	0,1
Øregårdsparken, petanque/bocciabane	0,4	0,4
Andet anlæg	5,6	6,1
Andet anlæg: Bl.a. golfbaner, men en stor blanding af faciliteter i andre kommuner og faciliteter i Gentofte, som er listet under andre kategorier.		

Tabel 46: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter anlæg ved vand

Anlæg ved vand	Børn	Voksne
Bellevue Strand, strandsportsbane	0,4	1,1
Hellerup Havn	1,6	2,2
Skovshoved Havn	1,6	2,5
Andet anlæg ved vand	0,8	3,5
andre anlæg: Amager Strandpark, Bagsværd, Lyngby og Furesø		

Tabel 47: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter aktivitetsanlæg (f.eks. skaterbane, multibane, idrætslegeplads, parkour, klatrebane, træningspavillon)

Aktivitetsanlæg	Børn	Voksne
Charlottenlund friluftss- og søbad, træningspavillon	0,2	0,4
Dyssegårdsparken, træningspavillon	0,7	0,4
Gentofte Renden, træningspavillon	0,1	0,3
Gentofte Sportspark, Helligdommen, (skatehal, indendørs)	0,7	0
Gentofte Sportspark, rullestøjtehal	0,4	0
Gentofte Sportspark, skaterbane (udendørs)	1,1	0,3
Gentofte Sø, træningspavillon	0,8	0,7
Gersonsvej, skatebane	0,2	0
Hellerup Skole, skaterbane	0,4	0
Holmehaven, skaterbane	0,6	0,1
Morescosvej, klatreanlæg	0,9	5,8
Nymosen, træningspavillon	0,3	0,1
Ordruphallen, træningspavillon	0,4	0
Teglårdsgunden, parkourbane	0,6	0,1
Ungdomsskolen, skaterbane	0,3	0
Andet anlæg	1,6	0,4

Tabel 48: Andel af idrætsaktive børn og voksne, som benytter naturområder

Naturområder	Børn	Voksne
Ahlmanns/Duntzfelts Allé	0,4	2,2
Baunehøj	0,1	0,1
Bayers Plads	0,1	0,4
Bellevue Strandpark	1,5	10,0
Bernstorffsparken	4,7	21,5
Bernstorffsstøtten	0,1	1,1
Broebak Mose	0,1	2,2
Charlottenlund Skov	5,4	22,9
Charlottenlund Slotspark	2,1	17,9
Charlottenlund Strandpark	1,6	19,7
Christiansholms Mose	0,2	1,3
Dyssegårdsparken	1,8	7,4

Ellehøj	0,2	0,1
Ellemosen	0,3	2,9
Emiliekilde	0,1	2,1
Ermelunden	1,4	11,3
Gammelmosen	0,1	1,3
Gentofte Park	0,9	1,8
Gentofte Renden	0,3	7,8
Gentofte Sø	5,1	23,6
Hellerup Strandpark	0,9	9
Hollænderdammen	0	0,3
Hundesømosen	0,6	4
Hvidøre Strandpark	0	1
Kildeskoven	0,4	1,4
Nymosen	0,9	5,8
Ordrup Krat	0,2	4
Ordrup Mose	0,4	2,6
Ordrup Park	1,0	2,2
Skovshoved Mark	0,1	0,7
Skovshoved Strandpark	0,2	3,1
Sofievej	0,1	0,8
Strandlund	0,3	3,1
Søholmslund	0	0
Søndersø	0	1,4
Vangede Batteri	0,1	0,6
Vintappersøen	0	1
Øregårdsparken	1,5	8,8
Andet	4,7	19,2
Især Dyrehaven, Rudeskov, Utterslev Mose,		

Bilag 4: Børns ønsker til faciliteter

Savner du muligheder for idræt, sport eller motion i det område, du bor?	Dreng 4-6.klasse	Dreng 7-9 klasse
Jeg savner ikke noget	123	116
Atletikbaner	4	2
Tilgængelige fodboldbaner	10	3
Fitnesscentre for børn og unge	0	9
Parkourområder	3	6
Skaterbaner/ramper	1	2
Udendørstræningsteder/maskiner	2	2
kunstgræsbane	3	1
Basketballbaner	6	0
Tennisbaner	4	0
Tilgængelige haller	4	0
Mere idræt i skolen	3	3
Trampolin	1	1
kampsport og boksning	1	2
Rollespil	1	
Cykelklubber	1	
Dykning	1	
Amerikansk fodbold	1	
Ski	1	
svømmehal	1	
Golfbaner		1
Fodboldmål i parker		1
løbestier i parker		1
MTB områder		1
Streetfodboldbaner		1
Gokart		1
Bowling		1
ved ikke	3	1
Total	174	155

Savner du muligheder for idræt, sport eller motion i det område, du bor?	Piger 4-6 klasse	Piger 7-9 klasse
Jeg savner ikke noget	139	68
Ridning	10	6
Fitnesscentre(for børn og unge)	6	4
Udendørstræningsteder/maskiner	4	2
Dans	9	3
Klatremuligheder	3	1
Kampsport	2	3
Gymnastikhaller og trampolin	8	2
Løbestier i parker	1	3

Udendørsbaner	2	1
Sportshaller	1	3
Atletikbaner	3	
Svømmehal		1
Bueskydning		1
Tilgængelige sportshaller	1	3
Skaterhal		1
Tennis		1
Segboards	1	
Legepladser	2	
Gymnastikhold	2	
For meget i skole		2
Mere idræt i skolen	3	
BMX baner	1	
Basketballbaner	2	
Gokart	1	
Amerikansk fodbold	1	
ved ikke	5	
	207	105

